

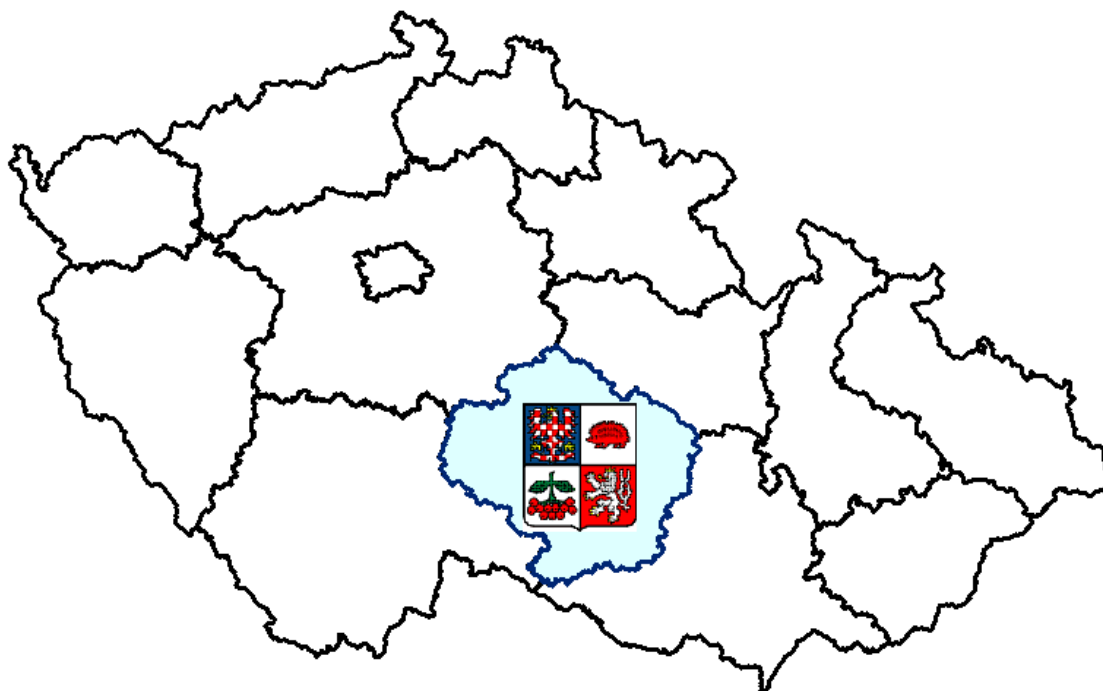
STRATEGIE ROZVOJE KRAJE VYSOČINA

SWOT analýza

Strategická část

Implementační část

2021 - 2027

ÚVOD	4
Vize rozvoje Kraje Vysočina:	6
Struktura strategické části	6
SWOT ANALÝZA	7
STRATEGICKÁ ČÁST	16
Prioritní oblast 1: Konkurenceschopná ekonomika a zaměstnanost	16
1.1 Věda, výzkum a inovace	16
1.2 Konkurenceschopné podnikatelské prostředí	18
1.3 Regionální školství	20
1.4 Rozvoj terciárního a dalšího vzdělávání	22
Prioritní oblast 2: Kvalitní a dostupné veřejné služby	24
2.1 Lidské zdroje ve zdravotnictví	24
2.2 Kvalitní, bezpečná a efektivní zdravotní péče	26
2.3 Kvalitní a moderní zdravotnická infrastruktura	28
2.4 Služby sociální péče	30
2.5 Prevence závislostí a sociální začleňování	32
2.6 Rodinná a seniorská politika	34
2.7 Zájmové a neformální vzdělávání a sport	35
2.8 Mezinárodní aktivity a mezinárodní spolupráce	37
2.9 Rozvoj nestátního neziskového sektoru	38
2.10 Kvalitní veřejná správa	39
2.11 Příprava územně plánovací dokumentace	41
Prioritní oblast 3: Moderní infrastruktura a mobilita	42
3.1 Moderní dopravní infrastruktura	42
3.2 Zkvalitnění služeb veřejné hromadné dopravy	44
3.3 Bezpečnost silničního provozu a zklidňování dopravy	46
3.4 Zásobování pitnou vodou	48
3.5 Odvádění a čištění odpadních vod	49
3.6 Infrastruktura ICT	50
3.7 Elektronické služby veřejného sektoru (eGovernment)	51
3.8 ICT gramotnost a vzdělávání	52
3.9 Efektivní krizové řízení a prevence kriminality	53
3.10 Hospodaření s energií	55
Prioritní oblast 4: Zdravé životní prostředí a udržitelný venkov	57
4.1 Obnova a rozvoj venkovského prostoru	57
4.2 Stabilizace zemědělství a navazujícího zpracovatelského průmyslu	59
4.3 Trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství	61
4.4 Péče o přírodu a krajinu Vysočiny	62
4.5 Oběhové hospodářství a ekologické zátěže	64
4.6 Zlepšování kvality ovzduší	66
4.7 Ochrana před povodněmi a suchem	67
Prioritní oblast 5: Atraktivní kulturní a historické dědictví a cestovní ruch	68
5.1 Rozvoj cestovního ruchu	68
5.2 Ochrana a zachování kulturních památek	70
5.3 Rozvoj kultury a kulturní infrastruktury	72
IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	73
Monitoring a vyhodnocování Strategie rozvoje Kraje Vysočina	73
Vymezení území se specifickými potřebami	74
Vazba SRK na Strategii rozvoje ČR 2021+	76
Smart řešení v prostředí Kraje Vysočina	78
Seznam použitých zkratk:	81

ÚVOD

Strategie rozvoje kraje (dále i „SRK“) představuje základní dokument regionálního rozvoje na úrovni vyššího územně samosprávného celku. Kraj jej zpracovává v samostatné působnosti na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Strategie rozvoje Kraje Vysočina je střednědobým dokumentem a délka jeho platnosti je stanovena na období 2021 – 2027.

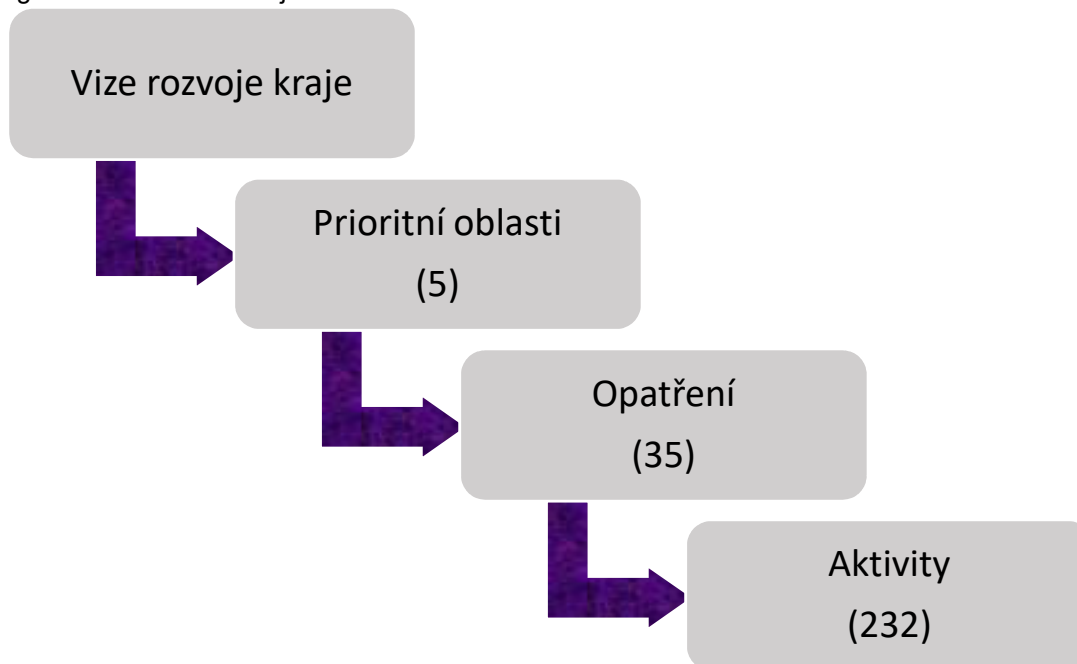
Strategie rozvoje Kraje Vysočina je tvořena třemi dokumenty. Jedná se o Profil Kraje Vysočina, který představuje analytickou část SRK, při jejíž tvorbě je využíváno širokého spektra statistických údajů z různých zdrojů. Aktualizace Profilu probíhá samostatně a je předkládán pravidelně k projednání v Zastupitelstvu Kraje Vysočina - cca jednou za rok.

Druhou část SRK tvoří SWOT analýza Kraje Vysočina, která definuje silné a slabé stránky kraje, možné hrozby či příležitosti. SWOT analýza byla metodicky tvořena tak, že jako silné či slabé stránky byly posuzovány vnitřní faktory, tj. přednosti či nedostatky primárně ovlivnitelné subjekty z úrovně regionu, naopak příležitosti či ohrožení pak externí faktory prostředí, které nejsou pod přímou kontrolou těchto subjektů, ale mají významný dopad na socio-ekonomický rozvoj regionu. Ve SWOT analýze se záměrně neobjevuje mezi příležitostmi využití prostředků ze Strukturálních fondů EU, mezi slabými stránkami či ohroženími nedostatek finančních prostředků na realizaci „něčeho“ a v ohrožení dopady pandemie Covid-19. Vzhledem k tomu, že tyto body jsou průřezové a opakovaly by se téměř ve všech částech SWOT, je na tuto problematiku upozorněno pouze zde v textu. Řazení výroků neodpovídá jejich významnosti.

Třetí částí SRK je pak strategická část, která definuje na základě zjištění v analytické části a SWOT analýze základní rozvojové směry na úrovni prioritních oblastí. Prioritních oblastí je celkem 5 a jsou dále rozpracovány do úrovně opatření a aktivit.

Poslední je pak implementační část, kde je řešen způsob monitoringu a vyhodnocování strategie, definována území se specifickými potřebami, popsána vazba na nadřazený dokument na národní úrovni tj. Strategii rozvoje ČR 2021+ a vysvětleny principy a možnosti využití metody Smart v podmínkách regionu.

Strategická část má následující strukturu:

Strategická část byla zpracovávána v členění na opatření dle níže uvedené struktury:

Opatření	Krátký a výstižný název
Cíl opatření	Popis výstupů/výsledků konkrétního opatření, případně popis žádoucího cílového stavu.
Popis a odůvodnění	Shrnutí aktuálního stavu, popis problémů a jejich příčin, které by měly být odstraněny navrhovanými aktivitami.

Aktivita	Návrh intervence řešící popsany problém, obecné aktivity popř. významný konkrétní projekt. Jde o návrh nejvýznamnějších aktivit, nemusí být tedy zahrnut plný výčet. Z důvodu možného nedostatku zdrojů jsou v každém opatření vybrané aktivity označeny jako prioritní (tučným písmem), kdy tyto aktivity by se měly realizovat přednostně. U opatření, kde je celkem tři a méně aktivit byla vybrána jedna prioritní aktivita, u opatření se čtyřmi až šesti aktivitami to byly dvě prioritní aktivity, u opatření nad 6 aktivit byly vybrány 3 prioritní aktivity.
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	Zde jsou uvedeny klíčové subjekty, které by měly realizovat navržené opatření (nejedná se o vyčerpávající výčet) a dále zhodnocena role a kompetence kraje (např. podpůrná v případě dotování uvedených aktivit, realizační – kdy kraj se kraj přímo podílí na realizaci, koordinační – zajišťuje společný postup více subjektů v naplňování uvedených aktivit; iniciační – navrhuje řešení či vhodný postup dalším dotčeným subjektům).
Indikátor a žádoucí trend	Měřitelný výsledkový ukazatel (pravidelně sledovaný údaj), na jehož vývoji lze monitorovat žádoucí stav. U každého indikátoru je uveden žádoucího vývoj (trend) - zvýšení, snížení, stagnace.
Vazba na oborový koncepční dokument	Uveden název oborového krajského koncepčního dokumentu, kde je daná oblast více a podrobněji rozpracována. V závorce může být uveden rok schválení.
Odpovědný odbor	Název odboru či útvaru krajského úřadu, do jehož působnosti dané opatření spadá.

Práce na realizaci aktualizace Strategie rozvoje Kraje Vysočina byly prováděny primárně na úrovni věcně příslušných odborů Krajského úřadu Kraje Vysočina pod vedením odboru regionální rozvoje. Výstupy z odborů byly následně projednávány průběžně v příslušných komisích rady kraje a výběrech zastupitelstva kraje, pod gesčním zaštitěním Výboru regionálního rozvoje Zastupitelstva Kraje Vysočina.

Do procesu připomínkování SRK byli zapojeni i nejvýznamnější partneři v rámci kraje, jako jsou Vysoká škola polytechnická Jihlava, Úřad práce v Jihlavě, Krajská agrární komora, Krajská hospodářská komora, Koordinační uskupení neziskových organizací v kraji (KOUS), Spolek pro obnovu venkova, Sdružení místních samospráv, Energetická agentura Vysočiny, Krajská síť MAS, Regionální rozvojová agentura Vysočina a všechny obce s rozšířenou působností.

Po zpracování jednotlivých částí SRK proběhlo také posouzení dokumentu z hlediska vlivu na životní prostředí tzv. SEA. V souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí č. 100/2001 Sb. byl ze strany příslušného úřadu (Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Kraje Vysočina) vydán dne 14. 2. 2020 závěr zjišťovacího řízení (ZZŘ). Ze ZZŘ vyplývá, že „SRK nebude mít významný vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, a nebude proto posuzována dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí“.

Finální verzi základního koncepčního dokumentu na úrovni správního obvodu kraje s názvem Strategie rozvoje Kraje Vysočina na období 2021 až 2027 schválilo Zastupitelstvo Kraje Vysočina na svém zasedání dne 8. 9. 2020.

Vize rozvoje Kraje Vysočina:

Chceme být zdravým krajem s rostoucí kvalitou života, který bude nejen atraktivním místem pro práci, ale také pro volný čas a poznávání. Krajem, který umí být nápomocen svým občanům i subjektům působícím v regionu a který jim umí dát příležitost pro jejich další rozvoj. Chceme, aby Vysočina byla regionem s moderní infrastrukturou, prosperující a inovativní ekonomikou a zároveň živým venkovem a kvalitním životním prostředím.

Struktura strategické části

Prioritní oblast 1	Konkurenceschopná ekonomika a zaměstnanost
Opatření 1.1	Věda, výzkum a inovace
Opatření 1.2	Konkurenceschopné podnikatelské prostředí
Opatření 1.3	Regionální školství
Opatření 1.4	Rozvoj terciárního a dalšího vzdělávání
Prioritní oblast 2	Kvalitní a dostupné veřejné služby
Opatření 2.1	Lidské zdroje ve zdravotnictví
Opatření 2.2	Kvalitní, bezpečná a efektivní zdravotní péče
Opatření 2.3	Kvalitní a moderní zdravotnická infrastruktura
Opatření 2.4	Služby sociální péče
Opatření 2.5	Prevence závislosti a sociální začleňování
Opatření 2.6	Rodinná a seniorská politika
Opatření 2.7	Zájmové a neformální vzdělávání a sport
Opatření 2.8	Mezinárodní aktivity a mezinárodní spolupráce
Opatření 2.9	Rozvoj neziskového sektoru
Opatření 2.10	Kvalitní veřejná správa
Opatření 2.11	Příprava územně plánovací dokumentace
Prioritní oblast 3	Moderní infrastruktura a mobilita
Opatření 3.1	Moderní dopravní infrastruktura
Opatření 3.2	Zkvalitnění služeb veřejné hromadné dopravy
Opatření 3.3	Bezpečnost silničního provozu a zklidňování dopravy ve městech
Opatření 3.4	Zásobování pitnou vodou
Opatření 3.5	Odvádění a čištění odpadních vod
Opatření 3.6	Infrastruktura ICT
Opatření 3.7	Elektronické služby veřejného sektoru (eGovernment)
Opatření 3.8	ICT gramotnost a vzdělávání
Opatření 3.9	Efektivní krizové řízení a prevence kriminality
Opatření 3.10	Hospodaření s energií
Prioritní oblast 4	Zdravé životní prostředí a udržitelný venkov
Opatření 4.1	Obnova a rozvoj venkovského prostoru
Opatření 4.2	Stabilizace zemědělství a navazujícího zpracovatelského průmyslu
Opatření 4.3	Trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství
Opatření 4.4	Péče o přírodu a krajinu Vysočiny
Opatření 4.5	Oběhové hospodářství a ekologické zátěže
Opatření 4.6	Zlepšování kvality ovzduší
Opatření 4.7	Ochrana před povodněmi a suchem
Prioritní oblast 5	Atraktivní kulturní a historické dědictví a cestovní ruch
Opatření 5.1	Rozvoj cestovního ruchu
Opatření 5.2	Ochrana a zachování kulturních památek
Opatření 5.3	Rozvoj kultury a kulturní infrastruktury

SWOT ANALÝZA

PRIORITNÍ OBLAST 1: KONKURENCESCHOPNÁ EKONOMIKA A ZAMĚSTNANOST	
S – Silné stránky	
Opatření 1.1 – 1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelné a systémové aktivity v oblasti VaVal u většiny velkých firem • Silná pozice a úroveň (konkurenceschopnost) tradičních průmyslových odvětví • Existence a další rozvoj IT infrastruktury využitelné pro oblast VaVal • Podprůměrná nezaměstnanost • Nadprůměrná rychlost růstu mezd
Opatření 1.3 – 1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Vymezený strategický směr vzdělávání na regionální úrovni (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina) • Relativně ukončený proces optimalizace vzdělávací soustavy
W – Slabé stránky	
Opatření 1.1 – 1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek pracovní síly převážně v technických profesích • Nedostatečně rozvinuté veřejné VaVal prostředí (VŠ, výzkumné ústavy) • Chybějící infrastruktura sloužící k rozvoji výzkumu a inovací (VTP a inkubátory) • Nedostatek zaměstnanců ve VaVal pro potřeby firem • Ojedinelé a nepravidelné aktivity v oblasti VaVal u většiny MSP • Nízká míra spolupráce firem, VŠ a VaVal institucí – nízká úroveň komercializace výsledků VaVal a zapojení do mezinárodních výzkumných sítí • Nízká produktivita práce a přidaná hodnota ekonomických aktivit • Slabá podnikatelská aktivita obyvatelstva • Existence periferních regionů, které jsou špatně dopravně dostupné a pro investory neatraktivní • Nadprůměrný podíl průmyslu na ekonomice
Opatření 1.3 – 1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdíly v úrovni infrastruktury jednotlivých vzdělávacích institucí • Pomalé zavádění moderních metod ve vzdělávání • Nízká úroveň kariérového poradenství • Rezervy v řízení vzdělávacích institucí • Zaměření vzdělávání pro pedagogické pracovníky ne vždy odpovídá potřebám jejich vzdělávání • Nevyhovující kvalifikační a věková struktura pedagogických pracovníků • Nevyhovující oborová a kvalitativní struktura absolventů škol, nereagující na potřeby trhu práce • Nedostatečná úroveň hodnocení kvality jednotlivých subjektů vzdělávacího systému • Nevyhovující nabídka vysokoškolského vzdělávání v kraji • Nižší úroveň gramotností části dospělé populace (zejména finanční, digitální, mediální, jazyková atd.) • Nízká míra zapojení obyvatel do dalšího vzdělávání • Nízký podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva
O - příležitosti	
Opatření 1.1 – 1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná poloha regionu vůči hlavním koncentracím domácí poptávky • Využití brownfields pro podnikatelské účely • Zvyšování zájmu obyvatel o regionální produkty • Začleňování málo využívaných skupin do trhu práce (studenti, senioři, pečující osoby) • Získávání pracovní síly ze zahraničí • Zavádění digitalizace a robotizace v ekonomice (Průmysl 4.0)
Opatření 1.3 – 1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Vymezený strategický směr vzdělávání na národní úrovni (Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030) • Zlepšení spolupráce mezi jednotlivými aktéry ve vzdělávání včetně široké veřejnosti • Opatření vůči skupinám se zhoršeným přístupem ke vzdělávání • Využívání a uznávání systému certifikací a dílčích kvalifikací
T – ohrožení	
Opatření 1.1 – 1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Přetrvávající nevhodné legislativní a daňové podmínky pro podnikání obecně • Zvýšení cen vstupů do výroby (suroviny, energie, mzdy) • Závislost na globálním ekonomickém vývoji

	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné vnímání důležitosti průmyslově právní ochraně výsledků VaVal zejména u podnikatelského sektoru • Vysoká závislost na zahraničních investorech • Nedostatek vhodné pracovní síly (stárnutí, oborová struktura) • Lokální rozdíly v nabídce pracovních příležitostí a v ekonomické úrovni
Opatření 1.3 – 1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Nepříznivé veřejné mínění o oblasti školství včetně nízké prestiže učitelské profese • Malá prestiž technického a přírodovědného vzdělávání (zejména u učebních oborů) • Nepředvídatelné důsledky změny systému financování škol a ne vždy systémové financování aktivit z projektů podpořených z ESIF • Nutnost přizpůsobovat kapacity ve vzdělávání nerovnoměrnému demografickému vývoji • Finanční a organizační náročnost udržení škol v malých obcích
PRIORITNÍ OBLAST 2: KVALITNÍ A DOSTUPNÉ VEŘEJNÉ SLUŽBY	
S – Silné stránky	
Opatření 2.1 – 2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Rovnoměrně rozložená síť nemocnic a stanovišť ZZS • Dostatečné pokrytí sítě odbornými ambulancemi • V rámci ČR nadprůměrná implementace a využívání elektronického zdravotnictví (eHealth) • Kontinuální řízení kvality a bezpečí poskytované zdravotní péče v souvislosti s akreditací nemocnic a zaváděním akreditačních standardů
Opatření 2.4 – 2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Participace krajského, obecního a nestátního neziskového sektoru v systému sociální péče, služeb a rodinné politiky • Nízká míra sociálního vyloučení a rizikových skupin obyvatelstva • Systémový přístup kraje k prevenci rizikového chování dětí • Relativně bezkonfliktní soužití většinové společnosti a romského etnika • Probíhající proces transformace a humanizace sociálních služeb • Dostupná síť mobilní specializované paliativní péče s lůžkovou podporou • Aktivní přístup kraje v oblasti rodinné a seniorské politiky (rodinné a senior pasy, Family a Senior Pointy, apod.) • Existence krajského informačního systému o poskytovatelích sociálních služeb (sociální portál)
Opatření 2.7	<ul style="list-style-type: none"> • Existence tradiční a rozmanité sítě aktivních NNO v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání a sportu vyvíjející činnost i směrem k neorganizované mládeži (prázdninová činnost, celoroční aktivity, jednorázové akce) • Existence zastřešujících organizací pro sport a volný čas pro spolupráci s NNO (např. Rada dětí a mládeže Kraje Vysočina, Všesportovní kolegium) • Existence Krajských center talentované mládeže • Zkušenost s konáním velkých akcí typu MS, ME, SP
Opatření 2.8	<ul style="list-style-type: none"> • Zavedená a fungující partnerství v různých zemích v mnohých tematických oblastech spolupráce naplňované konkrétními aktivitami v území • Zapojení Kraje Vysočina do mezinárodních nadregionálních uskupení (např. Evropský region Dunaj-Vltava)
Opatření 2.9	<ul style="list-style-type: none"> • Využitelnost odborných znalostí členů NNO • Zapojení dobrovolníků a ohrožených skupin obyvatelstva do činností NNO • Práce v oblastech, které ostatní sektory (podnikatelský a veřejný) nepokrývají • Existence zastřešující organizace NNO – KOUS a dlouhodobá spolupráce s krajem
Opatření 2.10	<ul style="list-style-type: none"> • Zavedené komplexní systémy vzdělávání zaměstnanců ve veřejné správě • Zapojení subjektů do realizace místní Agendy 21 na místní a regionální úrovni • Využívání systémů kvality pro zefektivnění agend veřejné správy
Opatření 2.11	<ul style="list-style-type: none"> • Vydané Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina • Téměř celé území kraje pokryto platnou ÚPD obcí
W – Slabé stránky	
Opatření 2.1 – 2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Špatný technický stav některých pavilonů nemocnic • Nedostatek zdravotnického personálu • Chybějící komplexní systém vzdělávání zaměstnanců ve zdravotnictví

	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká zadluženost nemocnic zřizovaných Krajem Vysočina • Chybějící provázání sítě zdravotních a sociálních služeb • Nerovnoměrné rozložení kapacity poskytované zdravotní péče v jednotlivých oborech • Zhoršená dostupnost primární péče především v menších sídlech
Opatření 2.4 – 2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Místní a časová nedostupnost některých druhů sociálních služeb • Nedostatečné zapojení některých obcí v rámci systému financování sociálních služeb • Nedostatečná provázanost nabízených druhů sociálních služeb s dalšími sociálními a zdravotnickými službami a s činností sociálních pracovníků obcí • Neexistence uceleného systému informování občanů o možnostech řešení jejich nepříznivé situace • Poskytování sociálních služeb v nevyhovujících objektech a s nedostatečným materiálně-technickým vybavením • Nerovnoměrná dostupnost sekundární a terciární protidrogové péče • Rezervy v procesním řízení efektivitu hospodaření na úseku sociálních služeb (např. centrální nákupy)
Opatření 2.7	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící multifunkční zařízení na pořádání rozsáhlých společenských, kulturních a sportovních akcí • Zastaralé materiální a technické zázemí sloužící pro realizaci zájmového a neformálního vzdělávání a sportovních aktivit • Nízký počet veřejně přístupných sportovišť a prostor vhodných k trávení volného času v určitých lokalitách (např. sídliště větších měst) • Nedostatečný počet řádně vyškolených pracovníků s dětmi a mládeží • Nízký počet registrovaných sportovců v ČUS • Odliv sportovních talentů mimo kraj (zázemí, finance)
Opatření 2.8	<ul style="list-style-type: none"> • Neúplné využití výhod členství v mezinárodních nadregionálních uskupeních • Nerozvinutá mezinárodní spolupráce v některých tematických oblastech • Omezený zájem o zahraniční spolupráci ze strany některých subjektů v regionu
Opatření 2.9	<ul style="list-style-type: none"> • Nízké znalosti o procesech řízení organizace, především v malých NNO bez zaměstnanců • Malá spolupráce mezi NNO navzájem a s dalšími sektory (zejména podnikatelským) • Vysoká závislost na externích zdrojích financování (zejména dotacích)
Opatření 2.10	<ul style="list-style-type: none"> • Rezervy ve strategickém plánování na úrovni kraje a obcí
Opatření 2.11	<ul style="list-style-type: none"> • Absence některých koncepčních dokumentů kraje a měst a jejich nízká provázanost
O – příležitosti	
Opatření 2.1 – 2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik nových technologií, metod a postupů využitelných ve zdravotnictví • Zájem obyvatel v oblasti preventivní ochrany zdraví a zdravého životního stylu • Specializace lůžkových zařízení včetně rozmístování speciální přístrojové techniky • Vyšší využívání ICT s cílem snížit jak administrativní zátěž pracovníků ve zdravotnictví, tak posílit komfort pacientů
Opatření 2.4 – 2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj dobrovolnictví a jeho potenciálu v sociálních službách • Zlepšování zapojení rizikových skupin obyvatelstva do běžného života společnosti • Větší zapojení komerčního sektoru v oblasti sociálních služeb • Transformace psychiatrické péče (např. centra duševního zdraví, multidisciplinární týmy) • Řešení prostupného a sociálního bydlení • Rozvoj sociálního podnikání
Opatření 2.7	<ul style="list-style-type: none"> • Úprava způsobu financování a organizace sportu a zájmového a neformálního vzdělávání ze strany státu • Zavedení centrálního registru členů sportovních a tělovýchovných organizací • Pořádání mezinárodních sportovních akcí vedoucích ke zvýšení zájmu o sport • Vhodné přírodní podmínky pro aktivní trávení volného času (turistika, kolo, běžecké lyžování)
Opatření 2.8	<ul style="list-style-type: none"> • Členství ČR v Evropské unii a dalších mezinárodních strukturách • Dotační příležitosti EU podporující zahraniční spolupráci

Opatření 2.9	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšení vnímání veřejnosti a veřejné správy o prospěšnosti činností NNO
Opatření 2.10	<ul style="list-style-type: none"> • Legislativní a zejména finanční posílení kompetencí krajů, měst a obcí • Sblížení územního a strategického plánování (odstranění dvoukolejnosti) • Zavádění inovací a inovativních řešení ve veřejné správě • Zlepšení práce s daty v oblasti regionálního rozvoje
Opatření 2.11	<ul style="list-style-type: none"> • Jednotné zpracování územně plánovací dokumentace obcí a kraje v parametrech GIS
T – ohrožení	
Opatření 2.1 – 2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Nepříznivá věková struktura, kapacita a odbornost zdravotnického personálu v nemocnicích i u privátních lékařů • Stárnutí obyvatelstva – tlak na strukturu a kapacitu poskytované zdravotní péče • Omezená míra spolupráce a vyjednávání poskytovatelů zdravotních služeb a kraje se zdravotními pojišťovnami • Neexistence koncepce státní zdravotní politiky a stabilního systému financování • Odchod kvalifikovaného zdravotnického personálu do soukromých subjektů, fakulních nemocnic nebo do zahraničí • Odliv pacientů z regionu v rámci mezikrajové migrace pacientů, snížení poptávky po službách a následné zhoršení finanční situace poskytovatelů zdravotních služeb • Omezený vliv na možnost spolupráce mezi poskytovateli péče (s pracovišti vyššího typu, dostupnost ambulantní péče v odpoledních hodinách...)
Opatření 2.4 – 2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Nestabilita financování sociální oblasti ze státního rozpočtu, ztráta finančních zdrojů v sociální oblasti • Snížená dostupnost a zvýšená nákladovost poskytování sociálních služeb v důsledku rozdrobené sídelní struktury Kraje Vysočina • Nepřipravenost sítě sociálních služeb na některé jevy ve společnosti (stárnutí populace, rozvodovost, uživatelé návykových látek, zadluženost, apod.) • Tlak na zvyšování kvalifikace pracovníků v sociálních službách ze strany státu • Nárůst užívání návykových látek mezi dětmi a mládeží • Pokračující odliv kvalifikovaných pracovníků ze systému poskytování sociálních služeb z důvodu nízkých platů nebo výpadku ve financování • Nepřipravenost na plnění materiálně technického a personálního standardu sociálních služeb ze strany poskytovatelů sociálních služeb • Obtížné sladování rodinného a pracovního života • Nedostatek některých dat v sociální oblasti a chybějící následné koncepční materiály (např. pro vyrovnávání příležitostí osob se zdravotním postižením, stárnutí populace)
Opatření 2.7	<ul style="list-style-type: none"> • Národní podpora směřována přednostně pro NNO mající mezinárodní a celorepublikový charakter a dopad • Neustálený objem finančních prostředků do sportu z veřejných i soukromých zdrojů • Snížující se zájem mládeže o organizované aktivity a kolektivní sporty • Klesající pohybové dovednosti a nárůst obezity mládeže z důvodu nezdravého životního stylu • Snížující se ochota dobrovolníků podílet se na práci s mládeží ve svém volném čase a bez finančního ohodnocení • Zvyšující se finanční a časové nároky na rodiny sportující mládeže
Opatření 2.8	<ul style="list-style-type: none"> • Ztráta zájmu o spolupráci ze strany partnerských regionů • Jazyková bariéra/znalost cizích jazyků • Administrativní a finanční náročnost představující bariéru vstupu do mezinárodních projektů
Opatření 2.9	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká administrativní náročnost a změny v legislativě ovlivňující fungování NNO • Vysoká fluktuace pracovníků především díky nízkému platovému ohodnocení • Nízký počet dobrovolníků související s nedostatkem jejich volného času • Vysoká závislost na externích zdrojích financování (zejména dotacích)
Opatření 2.10	<ul style="list-style-type: none"> • Neprofesionální přístup a korupce při výkonu na všech úrovních veřejné správy • Nezájem veřejnosti k zapojování se do řešení širších problémů společnosti • Odchod kvalifikovaných pracovníků na všech úrovních veřejné správy • Nedostatečná spolupráce ústřední státní správy a územní veřejné správy

Opatření 2.11	<ul style="list-style-type: none"> • Nekoncepční a časté legislativní změny ovlivňující zpracování ÚPD
PRIORITNÍ OBLAST 3: MODERNÍ INFRASTRUKTURA A MOBILITA	
S – Silné stránky	
Opatření 3.1 – 3.3	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracovaná Koncepce rozvoje silniční sítě Kraje Vysočina obsahující Páteří silniční sítě Kraje Vysočina jako východisko pro realizaci dlouhodobých záměrů; • Existence organizace určené pro správu všech silnic v majetku kraje (KSÚSV) • Dostupná data o přepravě cestujících z odbavovacího systému regionální autobusové dopravy pro potřeby dopravního plánování • Postupné zavádění nového systému veřejné dopravy (VDV)
Opatření 3.4 - 3.5	<ul style="list-style-type: none"> • Relativní dostatek zdrojů povrchových vod (vodárenských nádrží) využívaných k zásobování pitnou vodou • Systém propojení vodovodních soustav v některých částech kraje
Opatření 3.6 - 3.8	<ul style="list-style-type: none"> • Významná pozice Kraje v oblasti ICT na republikové i evropské úrovni • Vysoké procento veřejných subjektů s kvalitním připojením k internetu • Existence technologického centra kraje, páteří sítě ROWANet a metropolitních sítí • Vysoká míra spolupráce subjektů veřejné správy i soukromého sektoru v regionu na rozvoji ICT • Dlouhodobá politická podpora ICT v regionu jako samostatné rozvojové oblasti • Dlouhodobá národní i mezinárodní partnerství v oblasti ICT • Řízení bezpečnosti informací a certifikace ISO27001 krajského úřadu
Opatření 3.9	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční a stabilizovaný IZS, postavený na spolupráci jednotlivých složek • Kvalitní systém vzdělávání a výcviku složek IZS a krizových štábů. • Velký počet jednotek Sboru dobrovolných hasičů (SDH) obcí • Nízká úroveň kriminality • Efektivní spolupráce a komunikace subjektů zainteresovaných v prevenci kriminality.
Opatření 3.10	<ul style="list-style-type: none"> • Zavádění energetického managementu na majetku kraje • Vysoká kvalita přenosových a distribučních sítí • Existence soustav zásobování teplem ve větších městech
W – Slabé stránky	
Opatření 3.1 – 3.3	<ul style="list-style-type: none"> • Technický a stavební stav silniční sítě neodpovídající současným požadavkům z hlediska intenzity a bezpečnosti dopravy (např. šířkové uspořádání, bodové závady, chybějící obchvaty) • Nedostatek parkovacích míst především v největších centrech • Absence veřejného letiště využitelného k přistávání dopravních letadel • Chybějící multimodální či přestupní terminály v některých centrech kraje • Nízká úroveň provázání veřejné dopravy na automobilovou a cyklistickou na jednom místě (P+R, K+R, B+R) • Existence vozidel a zastávek ve veřejné dopravě nesplňujících nároky na komfortní a moderní přepravu • Nevyhovující bezpečnost silničního provozu v důsledku smíšeného využití frekventovaných silnic motorovou a nemotorovou dopravou • Existence přechodů pro chodce nesplňujících požadavky na bezpečnost • Výskyt kongescí v největších centrech kraje při zvýšeném silničním provozu • Nedostatečná dopravní obslužnost venkovských sídel (zejména o víkendech)
Opatření 3.4 - 3.5	<ul style="list-style-type: none"> • Neexistující vodovody a kanalizační systémy zakončené ČOV v některých menších sídlech • Špatný technický stav starší infrastruktury vodovodů a kanalizací
Opatření 3.6 - 3.8	<ul style="list-style-type: none"> • Různá úroveň vybavenosti ICT samospráv i zřizovaných organizací • Nízká úroveň povědomí veřejnosti a veřejné správy o možnostech ICT • Existence míst s nekvalitním připojením k internetu (tzv. bílé a šedé zóny) • Rychlé zastarávání ICT technologií • Růst provozních výdajů na udržení stávající kvality krajských ICT • Nedostatečná koordinace výstavby liniových staveb (chráničky pro ICT)
Opatření 3.9	<ul style="list-style-type: none"> • Zastarávání zásahové techniky (zejména SDH obcí)

Opatření 3.10	<ul style="list-style-type: none"> • Existence budov a provozů s vysokou energetickou náročností • Ztráty vzniklé při výrobě a rozvodu energií • Nedostatečné využívání kombinované výroby tepla a elektrické energie • Nízká míra zabezpečení budov náhradními zdroji elektrické energie
O – příležitosti	
Opatření 3.1 – 3.3	<ul style="list-style-type: none"> • Dobrá dopravní dostupnost regionu jako celku • Zavedení mýta na vybraných silnicích II. a III. tříd jako motivace udržení tranzitní dopravy na dálnicích a silnicích I. třídy • Modernizace stávající železniční infrastruktury (např. nízká traťová rychlost včetně tratí TEN-T, nízká propustnost jednokolejných tratí, nevyhovující železniční stanice) • Realizace vysokorychlostní železniční tratě Praha – Jihlava – Brno • Taktový jízdní řád vlaků dálkové dopravy přispívající k harmonizaci jízdních řádů • Zvýšení počtu a úrovně vzdělávacích akcí zaměřených na bezpečnost silničního provozu • Ekologizace dopravy
Opatření 3.4 - 3.5	<ul style="list-style-type: none"> • Využití alternativních způsobů čištění odpadních vod v menších sídlech • Propojování vodovodních soustav (skupinových vodovodů) v dalších částech kraje • Příprava dalších zdrojů povrchových vod ve vazbě na generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod
Opatření 3.6 - 3.8	<ul style="list-style-type: none"> • Zkvalitnění výkonu veřejné správy prostřednictvím zavádění služeb eGovernmentu • Integrace elektronických služeb na všech úrovních veřejné správy • Zavádění smart technologií a IoT technologií pro zvýšení kvality života obyvatel kraje • Aktivity akademického sektoru i technického středního školství v IT projektech situovaných v kraji • Další rozvoj využití internetové mobility a veřejně dostupného internetu • Navázání další národní i mezinárodní spolupráce a přenos know-how
Opatření 3.9	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj technologií s potenciálem využití v IZS a systému krizového řízení. • Využití nových forem výcviku, vzdělávání a nácviku řešení mimořádných událostí a krizových situací i s využitím zkušeností ze zahraničí.
Opatření 3.10	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj moderních metod a postupů řízení spotřeb energií • Využití odpadního tepla produkovaného elektrárnou Dukovany • Ekonomický potenciál energetických úspor ve všech sektorech • Zvyšující se povědomí obyvatel o správném hospodaření s energií
T – ohrožení	
Opatření 3.1 – 3.3	<ul style="list-style-type: none"> • Špatný technický stav a parametry nadřazené silniční síť neumožňující její efektivní využití • Mimořádné situace způsobující přesun především tranzitní přepravy na regionální silniční síť • Zdlouhavá majetkoprávní příprava investičních akcí • Negativní vliv dopravy na životní prostředí a zdraví obyvatel (např. emise, hluk) • Roztříštěná sídelní struktura ovlivňující efektivnost veřejné hromadné dopravy a náročnost správy silniční sítě • Preference individuální dopravy před veřejnou dopravou
Opatření 3.4 - 3.5	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek vydatnějších zdrojů podzemních vod • Změna klimatu negativně ovlivňující kvalitu a kvantitu zdrojů podzemních a povrchových vod • Vyšší investiční a provozní náklady infrastruktury vodovodů a kanalizací v menších sídlech
Opatření 3.6 - 3.8	<ul style="list-style-type: none"> • Prohlubující se propast mezi rostoucí úrovní technologií a stagnujícími znalostmi uživatelů • Vznik nových bariér ve společnosti – tzv. digital-divide • Nebezpečí kybernetické (digitální) kriminality • Růst závislosti veřejné správy na IT, nemožnost vykonávat činnost v případě výpadku • Komplikovanost a administrativní překážky v elektronizaci agend veřejné správy • Narůstající tlak trhu práce, extrémní nedostatek IT odborníků a jejich odliv do velkých sídel

Opatření 3.9	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdílné formy řízení a podmínek (stát, kraj, obce) rozvojových priorit u jednotlivých zřizovatelů složek IZS. • Zranitelnost technické infrastruktury a možné zpoždění zásahu z důvodu působení mimořádných událostí (např. přírodní, technické). • Možné útoky na tzv „Měkké cíle“
Opatření 3.10	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení významu či ukončení životnosti energetického uzlu Dalešice-Dukovany • Ohrožení dodávek energií z důvodů nečekaných událostí a krizových situací (např. živelní pohromy, blackout) • Nestabilní ceny energií a vstupů nutných pro jejich výrobu • Živelný či nekoordinovaný rozvoj obnovitelných zdrojů energií s možnými negativními dopady
PRIORITNÍ OBLAST 4: ZDRAVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A UDRŽITELNÝ VENKOV	
S – Silné stránky	
Opatření 4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Existence aktivních spolků na venkově (organizátoři společenského života na obci) • Uplatňování metody CLLD v rozvoji venkova prostřednictvím aktivních MAS • Pozitivní vztah obyvatel k regionu; vysoký počet rodáků
Opatření 4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Tradice zemědělské výroby v kraji zaměřená na produkci tradičních komodit • Stabilizovaný počet zemědělských subjektů (právnických i fyzických osob)
Opatření 4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký produkční potenciál lesních půd
Opatření 4.4 – 4.6	<ul style="list-style-type: none"> • Poměrně nízké znečištění ovzduší • Málo narušený krajinný ráz a existence cenných přírodních území • Funkční síť odděleného sběru využitelných složek komunálního odpadu
W – Slabé stránky	
Opatření 4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Nevyhovující stav dopravní a technické infrastruktury a objektů občanské vybavenosti • Nedostačující dopravní obslužnost venkova (zejména o víkendech) • Rezervy v meziobecní spolupráci • Nedostatečná nabídka pracovních příležitostí na venkově • Existence „venkovských brownfields“
Opatření 4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Malá obměna moderního technologického vybavení • Hospodaření zemědělských subjektů převážně na pronajaté půdě • Nízká finalizace zemědělských výrobků a surovin u prvovýrobců • Vyšší podíl pracovníků v předdůchodovém věku • Malá diverzifikace činností v agrárním sektoru • Malé sdružování do zpracovatelských a odbytových center
Opatření 4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Rozsáhlé, nestabilní, rozpadající se monokultury smrku • Roztříštěnost vlastnické struktury lesů a z toho plynoucí složitost vzájemné komunikace
Opatření 4.4 – 4.6	<ul style="list-style-type: none"> • Znečišťování ovzduší z bodových zdrojů (lokální topeniště, zemědělství, kamenolomy a dřevozpracující podniky) a dopravy • Vysoký podíl odpadu ukládaného na skládky místo jeho materiálového či energetického využívání • Neúplná infrastruktura oběhového hospodářství kraje • Existence starých ekologických zátěží a kontaminovaných míst včetně starých skládek, • Neúplná síť chráněných území a přírodních parků • Snižování biologické rozmanitosti a přirozených funkcí krajiny, fragmentace krajiny • Vysoké množství brownfields • Nedostatečná environmentální osvěta
Opatření 4.7	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná protipovodňová ochrana nebo neexistující systémy povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany v některých sídlech • Nevyužívaný potenciál hospodaření se srážkovou vodou v intravilánech obcí i v krajině
O - příležitosti	
4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňování konceptu chytrých řešení při rozvoji venkova (tzv. smart village) • Zvýšení daňových příjmů obcí (tím snížení závislosti na dotacích)
Opatření 4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšující se zájem o regionální potraviny

	<ul style="list-style-type: none"> • Využití znalostí, informací a odborností NNO z oblasti agrárního sektoru (AK, Zemědělský svaz, Asociace soukromého zemědělství, spolků – včelaři, chovatelé, zahrádkáři) • Motivace způsobu hospodaření vedoucí k retenční schopnosti krajiny a ochraně vodních zdrojů
Opatření 4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Stablnější lesní porosty vzniklé po rozsáhlé obnově lesa • Zavádění moderních a přírodě blízkých postupů a technologií • Mimoprodukční funkce lesa (zadržování a hospodaření s vodou, rekreace, atd.)
Opatření 4.4 – 4.6	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšující se celospolečenský zájem (evropsky i ČR) o problematiku ŽP zejména ve spojení se změnami klimatu a gradací škůdců v lesích • Využití zkušeností a nových poznatků zahraničních partnerů a vědeckých institucí
T – ohrožení	
Opatření 4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Omezování nabídky veřejných a soukromých služeb na venkově související s jejich nízkou ekonomickou rentabilitou • Roztříštěná sídelní struktura s velkým množstvím populačně malých obcí • Odliv mladého a vzdělaného obyvatelstva z venkova, stárnutí obyvatelstva na venkově • Pomalé tempo pozemkových úprav a množství nevyjasněných vlastnických vztahů • Vysoká administrativní zatíženost malých obcí agendami státní správy • Vznikající periferie v oblastech vzdálenějších od větších center
Opatření 4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Růst cen vstupů v agrárním sektoru – PHM, energie, nájmy, cena práce • Změny klimatu – problémy s nerovnoměrným rozložením vodních srážek • Nevhodně nastavená zemědělská politika EU a ČR, složitá legislativa v agrárním sektoru • Nízká atraktivita odvětví způsobující mimo jiné nezájem o práci v agrárním sektoru • Nedostatečné propojení vědy, výzkumu a praxe v agrárním sektoru • Chybějící dlouhodobá koncepce agrárního sektoru na všech úrovních • Omezené hospodaření v ochranných pásmech vodních zdrojů
Opatření 4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Ohrožení lesních porostů nejrůznějšími kalmitami či přemnoženou zvěří • Omezení hospodaření v lesích vyplývající ze související legislativy • Nedostatek pracovních sil a technického vybavení v lesním hospodářství v období kalamity
Opatření 4.4 – 4.6	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná nebo nekoncepční legislativa v oblasti životního prostředí (ČR i EU) • Změny klimatu ve vztahu k ŽP a biodiverzitě • Zhoršování ovzduší vlivem nárůstu objemu automobilové dopravy a dálkovým přenosem • Výskyt invazivních druhů rostlin a živočichů • Vysoký stupeň radonového rizika
Opatření 4.7	<ul style="list-style-type: none"> • Změna klimatu způsobující extrémní projevy počasí (zejména povodně či dlouhodobé sucho) s jejich negativními dopady
PRIORITNÍ OBLAST 5: ATRAKTIVNÍ KULTURNÍ A HISTORICKÉ DĚDICTVÍ A CESTOVNÍ RUCH	
S – Silné stránky	
Opatření 5.1	<ul style="list-style-type: none"> • Velká koncentrace atraktivit využitelných pro CR (příroda, kultura, památky,...) • Hustá síť kvalitně značených pěších tras, naučných stezek, cyklotras, hipotras a upravovaných lyžařských běžeckých tras • Síť TIC poměrně vhodně rozložená v území • Působnost VŠ a SŠ se zaměřením na CR v regionu • Existence areálů využitelných pro konání mezinárodních akcí • Dostatečná kapacita pro pořádání malých a středních MICE akcí • Krajská DMO pokrývající celé území kraje
Opatření 5.2 – 5.3	<ul style="list-style-type: none"> • Bohaté kulturní dědictví kraje (památky UNESCO, NKP - všechny přístupné veřejnosti) • Množství a rozmanitost subjektů poskytujících veřejné služby v oblasti kultury • Široká nabídka kulturních a kulturně společenských akcí a aktivit místního, regionálního i nadregionálního významu
W – Slabé stránky	
Opatření 5.1	<ul style="list-style-type: none"> • Koncentrace turistického potenciálu do několika lokalit • Rozdílná kvalita a nerovnoměrné rozmístění turistické infrastruktury a služeb v území

	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná kapacita a kvalita zařízení pro pořádání velkých akcí v segmentu MICE • Neexistence nosných turistických produktů, nedostatečná schopnost uplatnit turistickou nabídku regionu na trhu • Rezervy v prezentaci regionální turistické nabídky (včetně sběru informací, databáze, webové stránky) a její následné marketingové podpory • Rezervy v kvalitaci lidských zdrojů • Nízký počet návštěvníků a krátká doba pobytu • Neexistence lázní, multifunkčních zařízení/atraktivit a odpovídajících služeb využitelných i pro CR odrážející poptávku návštěvníků
Opatření 5.2 – 5.3	<ul style="list-style-type: none"> • Nízké povědomí obyvatel o významu kulturního dědictví • Nedostatečný počet občanských sdružení a dalších subjektů zaměřených na ochranu a propagaci kulturního dědictví • Nevyhovující stav části památkového fondu • Zanikání kulturních památek při nezájmu vlastníků o jejich obnovu, neadekvátní péči a necitlivém využívání památkových objektů. • Nedostatečná kvalita dokumentace nutné k ochraně památkového fondu • Nedostatečné či nevyhovující prostorové, technické a technologické zázemí kulturních subjektů • Nedostatečná nabídka atraktivních kulturních služeb s ohledem na narůstající nároky návštěvníka a současné trendy • Nedostatečná propagace a provázanost kultury a kulturního dědictví na oblast cestovního ruchu • Nižší zapojení kulturních subjektů do národní a mezinárodní spolupráce
O - příležitosti	
Opatření 5.1	<ul style="list-style-type: none"> • Centrální poloha a dobrá dopravní dostupnost v rámci ČR • Rozvoj oblastních DMO na území kraje • Růst zájmu o krátkodobé dovolené • Zvýšený zájem domácích turistů o dovolenou v tuzemsku • Rozvoj spolupráce, získávání best practices a využití nových forem v propagaci
Opatření 5.2 – 5.3	<ul style="list-style-type: none"> • Prohlašování objektů za kulturní památky • Začlenění edukačních programů v kulturních institucích do Rámcových vzdělávacích programů škol
T – ohrožení	
Opatření 5.1	<ul style="list-style-type: none"> • Vliv klimatických změn na sezónní nabídku (např. lyžování, vodáctví,...) • Vysoká konkurence regionů s podobnou nabídkou v oblasti CR • Velký vliv ekonomické situace na využívání služeb v CR i celkový rozvoj oblasti CR • Neexistence dlouhodobého koncepčního přístupu k rozvoji CR na národní úrovni • Existence omezených statistických dat v CR
Opatření 5.2 – 5.3	<ul style="list-style-type: none"> • Postupný zánik tradičních řemesel, která jsou nepostradatelná v procesu obnovy kulturních památek • Tlak na demolici historických objektů, které nejsou kulturními památkami, ale jsou architektonicky či urbanisticky významnými objekty v sídlech regionu • Rezervy ve výkonu státní správy památkové péče • Legislativní prostředí ohrožující či omezující výkon památkové péče • Omezené využití moderních technologií při poskytování kulturních služeb v souvislosti s legislativou (např. autorský zákon) • Dopad nepříznivého ekonomického vývoje na rozvoj a využívání kulturních služeb • Snížení zájmu o tradiční formy kultury způsobené urbanizací, globalizací a technologickými změnami

STRATEGICKÁ ČÁST

Prioritní oblast 1: Konkurenceschopná ekonomika a zaměstnanost

Opatření	1.1 Věda, výzkum a inovace
Cíl opatření	Zvýšení inovační výkonnost kraje a zlepšení využití výsledků výzkumu a vývoje pro rozvoj podniků na Vysočině
Popis a odůvodnění	<p>Díky mezinárodní propojenosti a rychlému technologickému vývoji je rozvojový potenciál výrobních společností založen zejména na přístupu a využití nejmodernějších technologií. Ty je možné získávat VaVal aktivitami přímo ve firmě anebo díky spolupráci firmy s externím subjektem, ať už veřejným či soukromým výzkumným ústavem nebo jinou společností.</p> <p>VaVal prostředí však v kraji vykazuje značné nedostatky vzhledem k absenci vysoké školy s technickými magisterskými a doktorskými studijními obory a výzkumných organizací s dlouholetou tradicí a výzkumem v oborech, které by reflektovaly potřeby firem v regionu, proto jsou firmy nuceny využívat potenciálu výzkumu vysokých škol etablovaných v jiných krajích, obdobně je tomu i u výzkumných ústavů, certifikačních autorit či jiných specializovaných institutů.</p> <p>Rovněž podnikatelských subjektů, které se VaVal aktivitami zabývají, není v kraji mnoho a většinou se jedná o největší firmy. I přes značné investice často firmám chybí odpovídající materiální a technické zázemí, to znamená objekty a přístrojové a další potřebné vybavení. Dále se potýkají s nedostatkem výzkumných pracovníků. Zvýšení jejich počtu je možné jednak rozvojem místních lidských zdrojů nebo jejich akvizicí z jiných regionů.</p> <p>Pro řešení některých výzkumných záměrů je vhodná spolupráce firem, výzkumných institucí VŠ v daném oboru, a to nejen formou bilaterálních smluv o spolupráci, ale i uzavíráním klastrů či jiných konsorcií s uchopitelně definovanou formou spolupráce. Takto koordinovaný postup umožňuje řešit problémy, které jsou pro jednotlivé subjekty příliš náročné a celkově tak posiluje konkurenceschopnost celého regionu či odvětví. Jednou z možností je také zvýšení otevřenosti výzkumného systému mezinárodní spolupráci a zlepšení zapojení lokálních výzkumných týmů do mezinárodního výzkumu.</p>
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> a) Rozvoj infrastruktury a vybavení pro VaVal aktivity ve výzkumných organizacích, VŠ a podnicích b) Komerzializace a provázání výsledků výzkumu s podnikatelskou sférou c) Zvyšování odborných kompetencí lidských zdrojů o znalostní ekonomice (inovační management, ochrana duševního vlastnictví, technology foresight, apod.) d) Získávání a zkvalitňování lidských zdrojů pro VaVal (např. stáže, další vzdělávání, navázání mezinárodních kontaktů) e) Zakládání a rozvoj výzkumných klastrů f) Propagace a medializace výsledků VaVal g) Internacionalizace výzkumu h) Rozvoj poradenských a informačních služeb k VaVal
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	VaV instituce, VŠ, podnikatelské subjekty, hospodářská komora, klastry, CzechInvest Role kraje – podpůrná, poradenská, koordinační a iniciační

<i>Indikátor a žádoucí trend</i>	Počet VaV pracovníků (zvýšení) Podíl výdajů na VaV na HDP (zvýšení)
<i>Vazba na oborový koncepční dokument</i>	Regionální inovační strategie Kraje Vysočina
<i>Odpovědný odbor</i>	Odbor regionálního rozvoje

Opatření	1.2 Konkurenceschopné podnikatelské prostředí
Cíl opatření	Zkvalitnění podmínek pro rozvoj podnikatelských aktivit
Popis a odůvodnění	<p>Nezbytným předpokladem fungující ekonomiky a jejich jednotlivých aktérů je příznivé podnikatelské prostředí. Soukromé podnikatelské subjekty tvoří hlavní ekonomickou základnu kraje, podílejí se významnou formou na zaměstnanosti a jsou tvůrci široké škály výrobků a služeb. Určitou slabinou v podnikání je nízká přidaná hodnota ekonomických aktivit, která souvisí s nedostatečnou otevřeností průmyslu, inovačními sítěmi, digitalizací ekonomiky, integrací tradičních odvětví do nových řetězců, využitím inteligentních technologií či využíváním internetu.</p> <p>Průmysl 4.0, či čtvrtá průmyslová revoluce, je jedním z megatrendů měnících svět. Firmy budou v rámci zvýšení své konkurenceschopnosti a zachování dodavatelsko-odběratelských vztahů nuceny prvky digitální ekonomiky a Průmyslu 4.0 implementovat. Zavedení digitální ekonomiky a průmyslu 4.0 může navíc výrazně přispět k řešení nedostatku pracovních sil v profesích spojených s rutinními činnostmi.</p> <p>V Kraji Vysočina je poměrně nízká podnikatelská aktivita. Kromě několika velkých podnikatelských subjektů působících zejména ve zpracovatelském průmyslu mají významný podíl na zaměstnanosti malí a střední podnikatelé (MSP). Kromě klasických objektivních nevýhod (např. horší přístup k inovacím a kapitálu, relativně vyšší náklady pro vstup na nové trhy, nedostatek informací) bojují MSP v porovnání s velkými podnikatelskými subjekty také se zastarávající podnikatelskou infrastrukturou a tedy vyššími režijními náklady na její provoz. Téměř všechny firmy v dnešní době řeší problém s nedostatkem pracovní síly (ať již jde o kvalifikované i nekvalifikované lidské zdroje), která je v poslední době doplňována zejména silou ze zahraničí.</p> <p>Jednou ze základních podmínek pro další rozvoj ekonomických aktivit v regionu a přilákáním nových investic je kvalitní technická infrastruktura. Pro atraktivitu zainvestovaných rozvojových ploch a lokalit vhodných pro podnikání je důležité zajištění území zejména inženýrskými sítěmi a přístupovými komunikacemi. Specifickým problémem v této oblasti jsou opuštěné, dříve využívané plochy a nemovitosti, které ztratily své původní funkční využití tzv. brownfields.</p> <p>Dalším z důležitých předpokladů pro udržitelný ekonomický růst a vyvážený rozvoj území je úzká spolupráce orgánů veřejné správy a firem. Vzájemně prospěšná komunikace (např. platforma Rada hospodářské a sociální dohody Kraje Vysočina (RHSD), tripartita) se stává jedním z klíčových faktorů, které napomáhají řešení nezaměstnanosti, rozvoji ekonomických aktivit, případně realizaci zcela nových investičních příležitostí.</p> <p>Také je potřeba zaměřit se na rozvoj specifických poradenských služeb cílících na řešení problémů, kterým MSP aktuálně čelí, či rozvoj a rozšíření služeb pro start-upy směřující ke zvyšování jejich znalostí a schopností pro další rozvoj a působení na zahraničních trzích. Stále panuje nedostatek povědomí o alternativních formách podnikání (sociální podnikání, sdílená ekonomika atp.).</p> <p>Šanci jak uspět na trhu je i sdružování podniků do regionálních sítí tak, aby obstály v prostředí globální ekonomiky. Regionální a lokální hospodářské oblasti, seskupení nebo sítě představují v éře globalizace a integrace</p>

	nespornou výhodou. Jedním z možných řešení je spolupráce firem v klastrech.
Aktivita	<p>a) Požizování a obnova výrobních prostředků, technologií a infrastruktury firem (stroje, technologie, informační a znalostní systémy apod.)</p> <p>b) Zvýšení spolupráce mezi podnikatelskými subjekty a vzdělávacími institucemi a veřejnou sférou (podniková stipendia, praxe žáků a studentů, stáže v zahraničí, studentské práce apod.)</p> <p>c) Zavádění principů digitální ekonomiky a Průmyslu 4.0 ve firmách</p> <p>d) Podpora regionálních produktů, tradičních výrob a řemesel</p> <p>e) Vytváření podmínek pro sdružování firem (klastry, technologické platformy apod.)</p> <p>f) Využívání nevyužitých nemovitostí a brownfields k podnikatelským účelům</p> <p>g) Příprava a výstavba podnikatelských zón a související infrastruktury (inženýrské sítě a přístupové komunikace)</p> <p>h) Zakládání nových inovativních firem (např. start-ups, spin-offs)</p> <p>i) Pořádání účelových zahraničních podnikatelských misí spojených s prezentací kraje a realizace přeshraničních a mezinárodních projektů k podpoře podnikání</p> <p>j) Informační a poradenský servis podnikatelským subjektům – zejména začínajícím (právní služby a ochrana duševního vlastnictví, exportní příležitosti, podnikatelský portál, apod.)</p> <p>k) Využívání marketingových nástrojů propagace podnikatelských aktivit a investičních příležitostí v regionu (výstavy a veletrhy apod.)</p> <p>l) Zajišťování pracovní síly odpovídajícím požadavkům trhu práce</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, podnikatelské subjekty, hospodářská komora, klastry, CzechInvest, CzechTrade</p> <p>Role kraje – podpůrná, poradenská, iniciační</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Počet podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel (zvýšení)</p> <p>Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu (stagnace)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	Regionální inovační strategie Kraje Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor regionálního rozvoje

Opatření	1.3 Regionální školství
Cíl opatření	Zvýšení kvality vzdělávání v regionálním školství a sladění jeho výstupů s trhem práce
Popis a odůvodnění	<p>Rozvoj lidských zdrojů začíná již ve fázi počátečního vzdělávání. Zvyšování kvality a rozšiřování nabídky vzdělávání ve všech stupních počátečního vzdělávání jsou tedy jedněmi z prioritních úkolů v regionálním školství.</p> <p>V oblasti regionálního školství lze identifikovat skutečnosti, které lze označit jako problematické. Jde zejména o rychlé a rozsáhlé technické, ekonomické, sociální a kulturní změny, které kladou stále větší požadavky na tzv. klíčové kompetence dětí a žáků. A to zejména v oblasti informačních a komunikačních technologií, v oblasti komunikačních dovedností včetně komunikace v cizích jazycích, kompetencí sociálních, občanských i pracovních. Vzdělávací systém musí na tento vývoj reagovat také tím, že bude nabízet dostatečnou podporu schopnosti adaptovat se v tomto světě na každé úrovni a bude nabízet nové formy, metody a techniky výuky.</p> <p>V návaznosti na demografické trendy jde nyní také o zajištění, případně doplňování jejich dostatečných kapacit na všech stupních vzdělávacího systému, včetně kapacit školních družin, které slouží k výchově, vzdělávání a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování.</p> <p>Výstupem počátečního vzdělávání a odborné přípravy je absolvent, u kterého posuzujeme zejména jeho úspěšnost na trhu práce. Rovněž je možné konstatovat nedostatečnou odezvu vzdělávacího systému na potřeby trhu práce. Jde zejména o disproporce v oblasti některých průmyslových a stavebních oborů, které jsou pro rozvoj regionu klíčové, ale také o zemědělské obory, jejichž význam byl v posledních letech potlačován. Z tohoto důvodu je třeba modernizovat systém středního odborného vzdělávání s důrazem na podporu technického a přírodovědného vzdělávání tak, aby v závěrečných fázích studia zahrnovalo větší podíl praktické výuky směřující k osvojení dovedností, které požaduje trh práce.</p> <p>Charakteristickým rysem vzdělávací soustavy nejen v Kraji Vysočina, ale i v celé České republice, jsou přetrvávající a prohlubující se vědomostní nerovnosti mezi dětmi a mladými lidmi, způsobené částečně existencí výběrových škol, ale i dalšími příčinami, spočívající v nerespektování speciálních vzdělávacích potřeb dětí a žáků, včetně potřeb žáků talentovaných. Řešením se jeví umožnit odpovídající vzdělání každému, při respektování všech rozdílů formou individuálního přístupu ve vzdělávání, bez nutnosti vyčleňování z běžného vzdělávacího proudu.</p> <p>Předpokladem modernizace počátečního vzdělávání je na jedné straně vytváření podmínek v kapacitách a infrastruktuře škol, na druhé straně se neobejde bez kvalitních učitelů a jejich vzdělávání. To by mělo rozvíjet takové dovednosti, které budou nezbytné pro práci ve školní třídě, zaměřené na schopnost respektovat individuální potřeby žáků, vhodně motivovat žáky k učení, využívat efektivně informační a komunikační technologie a umět pracovat s klimatem školy. Práce učitele souvisí i se systémem hodnocení nejen na úrovni žáka, ale i na úrovni školy, který stále nedostatečně motivuje školy k vlastnímu zlepšování a nepřispívá k odpovědnosti všech zúčastněných za výsledky vzdělávání. Práce s výsledky hodnocení škol by se měla stát nedílnou součástí efektivního a strategického řízení škol na</p>

	<p>všech úrovních. S tím souvisí i zaměření pozornosti na vzdělávání ředitelů a řídicích pracovníků ve vzdělávání.</p> <p>Problémem u některých škol zůstává stav infrastruktury, ať už se jedná o budovy a vybavení, zejména výukové prostory (učebny, dílny, atd.) ale i další nezbytné zázemí (jídelny, tělocvičny, sociální zázemí, atd.)</p>
Aktivita	<p>a) Zlepšení spolupráce škol a firem při zajišťování odborného vzdělávání (praxe, odborníci ve školách, učitelé ve firmách, přizpůsobení vzdělávacích programů)</p> <p>b) Modernizace infrastruktury škol (budovy, vnitřní vybavení, odborná pracoviště, apod.)</p> <p>c) Posílení motivace žáků ZŠ, SŠ a rodičů k získávání kompetencí v technické a přírodovědné oblasti a matematice</p> <p>d) Vytvoření systému zjišťování zpětné vazby o výsledcích vzdělávání, modernizace systémů hodnocení</p> <p>e) Zajištění dostupnosti předškolního vzdělávání a výchovy</p> <p>f) Vzdělávání pedagogických pracovníků, získávání a udržení vysoké kvalifikace pedagogů na všech úrovních</p> <p>g) Efektivní řízení vzdělávacího procesu včetně posilování prvků strategického řízení (např. vzdělávání ředitelů a vedoucích pracovníků, zavádění moderních systémů řízení)</p> <p>h) Informování veřejnosti o potřebnosti a změnách ve vzdělávání</p> <p>i) Posílení kariérového poradenství pro žáky ZŠ a SŠ</p> <p>j) Individualizace vzdělávacího procesu s ohledem na předpoklady a potřeby jednotlivců</p> <p>k) Rozvoj kompetencí žáků v klíčových dovednostech (cizí jazyky, ICT, podnikání a finanční gramotnost, atd.)</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Školy a školská zařízení, obce, firmy, organizace ve vzdělávání řízené státem</p> <p>Role kraje - zřizovatel ZŠ, SŠ a školských zařízení, koordinační, podpůrná</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Podíl nekvalifikovaných učitelů (snížení)</p> <p>Podíl žáků přijatých na technické obory SŠ vůči absolventům ZŠ přijatým na SŠ (zvýšení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina</p>
Odpovědný odbor	<p>Odbor školství, mládeže a sportu</p>

Opatření	1.4 Rozvoj terciárního a dalšího vzdělávání
Cíl opatření	Rozšíření nabídky a zvýšení kvality dalšího vzdělávání a kompetencí dospělých vedoucích ke zvýšení zaměstnatelnosti. Rozšíření a zkvalitnění nabídky terciárního vzdělání.
Popis a odůvodnění	<p>Potenciál terciárního vzdělávání Kraje Vysočina je v porovnání s jinými kraji výrazně nižší. S ohledem na počet a kapacitu vysokých škol studují mladí lidé mimo kraj, řada z nich se již do kraje nevrátí. Páteřní školou terciárního vzdělávání v kraji je veřejná vysoká škola Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠPJ), která nabízí prakticky orientované obory. Stejně jako vysoké školy v celé ČR se potýká s problémy, které spočívají v náročnosti akreditačního procesu, snižující se úrovni uchazečů o vysokoškolské vzdělání, nedostatečným ohodnocením vysokoškolských pedagogů a s tím spojeným nedostatkem odborných kapacit, problémy v oblasti infrastruktury školy i jejího zázemí. Přes opakované pokusy je nabídka programů s jasnou vazbou na regionální poptávku firem omezená (např. strojírenského či elektrotechnického zaměření) jak v denní, tak kombinované podobě. Profil části absolventů VŠ neodpovídá plně potřebám trhu práce a to zejména z pohledu zaměstnavatelů klíčových oborů regionu.</p> <p>V kraji působí i několik VŠ zasídlených v jiných regionech a několik VOŠ, tyto školy se potýkají s obdobnými problémy jako VŠPJ.</p> <p>Naléhavé výzvy je však třeba řešit i v oblasti navazujícího dalšího vzdělávání, které probíhá po dosažení určitého stupně vzdělání. Podpora rozvoje dalšího vzdělávání je jednou ze základních podmínek zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky a zvýšení míry zaměstnanosti. V této situaci, kdy se potřeby ekonomiky a poptávka zaměstnavatelů nepotkává s adekvátní nabídkou pracovních sil, vzrůstá role celoživotního učení, které kromě formálního vzdělávání zahrnuje i neformální vzdělávání, které je zaměřeno na získání vědomostí, dovedností a kompetencí, které mohou zlepšit společenské i pracovní uplatnění pracovní síly. Jeho nabídka je nesystémová a nepřispívá ve větší míře k rozvoji a flexibilní změně kvalifikace pracovních sil dle požadavků trhu práce. V současné době jsou také zatím nedostatečně využívány systémy ověřování a uznávání kvalifikací.</p> <p>Také trh práce v České republice prochází rychlými změnami, které se projevují mimo jiné přesuny pracovních sil mezi odvětvími, podniky a profesemi a také velmi nízkou mírou nezaměstnanosti, která znamená silnou poptávku po zaměstnancích. Přesto stále existují skupiny obyvatelstva ohrožené v důsledku dlouhodobé nezaměstnanosti sociální exkluzí. Stávající aktivní politika zaměstnanosti má řadu nástrojů a programových podpor, kterými může napomáhat občanům získat zaměstnání nebo se vrátit do pracovního procesu po jeho přerušení (např. rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, společensky účelná místa).</p>
Aktivita	<p>a) Posílení nabídky terciárního vzdělávání zaměřeného do praxe;</p> <p>b) Motivování k zapojení jednotlivců, vzdělávacích institucí i zaměstnavatelů k rozšíření účasti na dalším vzdělávání</p> <p>c) Zkvalitnění infrastruktury terciárního a dalšího vzdělávání</p> <p>d) Vytvoření fungujícího, územně dostupného systému dalšího vzdělávání, usnadňujícího orientaci v nabídce včetně potřebných analýz trhu práce a kariérového poradenství</p>

	<p>e) Využívání systému ověřování a uznávání kvalifikací, získaných při dalším vzdělávání, využití akreditačního a certifikačního systému</p> <p>f) Uskutečňování preventivních a aktivních programů (zaměřených např. na výkon praxe, získání pracovních návyků), které zabrání ztrátě motivace dlouhodobě nezaměstnaných občanů</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Úřady práce, vzdělávací instituce, obce, zaměstnavatelé, MAS, hospodářská komora, organizace ve vzdělávání zřizované státem</p> <p>Role kraje: zřizovatel VOŠ, podpůrná, koordinační</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Počet studentů studujících v bakalářských či magisterských studijních programech VŠ v regionu (zvýšení)</p> <p>Podíl osob s VŠ vzděláním (zvýšení)</p> <p>Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (snížení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina</p>
Odpovědný odbor	<p>Odbor školství, mládeže a sportu</p>

Prioritní oblast 2: Kvalitní a dostupné veřejné služby

Opatření	2.1 Lidské zdroje ve zdravotnictví
Cíl opatření	Zabezpečit dostatek kvalifikovaných lidských zdrojů potřebných pro zajištění kvalitní a dostupné zdravotní péče
Popis a odůvodnění	<p>Lidské zdroje jsou v poskytování zdravotních služeb rozhodujícím faktorem. Obdobně jako ČR i Kraj Vysočina řeší problémy s vážným nedostatkem kvalifikovaných lékařů, sester a dalších pracovníků. Systém odborné přípravy často není dostatečně vyvážený. Současně vzniká problém s rostoucí vysokou věkovou strukturou lékařů, který může negativně ovlivnit provoz poskytovatelů zdravotní péče.</p> <p>Kraj Vysočina se i prostřednictvím poskytování nejrůznějších benefitů (stáže, stipendia, náborové příspěvky) snaží o dlouhodobé plánování personalistiky v oblasti zajišťování dostatečného počtu a odborné kvality lékařů pro jednotlivá oddělení poskytovatelů zdravotních služeb. Z hlediska věkové struktury personálu se jedná zejména o nábor mladých, perspektivních lékařů. Důležité je i vytváření vhodných pracovních podmínek pro stávající personál a jejich vhodná motivace, které by se měly stát jedním z nezbytných faktorů stabilizace zaměstnanců a zkvalitnění jejich práce.</p> <p>Vývoj medicíny, odborných léčebných a ošetrovatelských postupů, ale i legislativy zvyšuje požadavky na další vzdělávání, odborný rozvoj, prohlubování kvalifikací a kompetencí pracovníků ve zdravotnictví. Nedostatek a nedostatečná kvalifikace zdravotnických pracovníků může způsobit zhoršenou péči o pacienta, občasné selhání lidského faktoru.</p> <p>Celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků je velmi důležitým kritériem pro správný a kvalitní výkon jejich profese. Charakter jejich práce nezbytně vyžaduje seznamování se s nejnovějšími poznatky týkajícími se oboru jejich působení a také uplatňování těchto znalostí ve vlastní praxi. Zdravotnickým pracovníkům je dána povinnost účasti na celoživotním vzdělávání, a to obnovováním, zvyšováním a doplňováním vědomostí, znalostí a způsobilosti. V čase se však mění požadavky na způsob přípravy i úroveň získaných poznatků. S vědomím masivní aplikace informačních technologií do vzdělávání je nutné postupně zavést e-learning do většiny vzdělávacích aktivit realizovaných v rámci celoživotního vzdělávání zdravotníků.</p> <p>Cílem opatření je tak vytvářet vhodné (atraktivní) podmínky k získávání a udržení kvalifikovaných lékařů a dalšího zdravotnického personálu v regionu, zajistit systém celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků a nabízet možnost dalšího profesního růstu jak v odborných, tak v manažersko-komunikačních dovednostech, a to nejen u zdravotnických, ale i nezdravotnických pracovníků.</p>
Aktivita	<p>a) Získávání nových kvalifikovaných pracovníků ve zdravotnictví</p> <p>b) Vytváření vhodných (atraktivních) podmínek k udržení kvalifikovaných lékařů a dalšího zdravotnického personálu</p> <p>c) Zajištění systému celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků včetně možnosti dalšího profesního růstu</p>
Hlavní subjekty zapojené do naplňování cílů	Poskytovatelé zdravotních služeb, školy, vědecká pracoviště, zdravotní pojišťovny

	Role kraje – zřizovatel poskytovatelů zdravotních služeb a odborných zdravotních škol, iniciační, podpůrná
Indikátor	Míra fluktuace zdravotnických zaměstnanců u PZSKV (snížení) Počet lékařů u PZSKV v kategorii L3 (specialista) (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Strategický plán rozvoje zdravotnictví Kraje Vysočina (2019)
Odpovědný odbor	Odbor zdravotnictví

Opatření	2.2 Kvalitní, bezpečná a efektivní zdravotní péče
Cíl opatření	Dosažení strukturálně a rovnoměrně rozložené, dostupné, kvalitní a efektivní zdravotní péče v kraji.
Popis a odůvodnění	<p>Neustále se zvyšují nároky pacientů na kvalitu a bezpečí poskytované zdravotní péče, což sebou přináší požadavky na implementaci systémů zvyšování a standardizace jakosti u poskytovatelů zdravotních služeb realizovaných pomocí jasně definovaných a měřitelných pravidel.</p> <p>V oblasti zdravotní péče není nastaven dlouhodobý systém plánování a financování a je nutné řešit snižování nákladů efektivním hospodařením s veřejnými prostředky a ostatními vstupy. Efektivitu ve zdravotnictví lze provádět např. sjednocováním zdravotnické dokumentace, prostřednictvím jednotného systému vykazování a kódování diagnóz, zavedením efektivních nákupů vybraných zdravotnických potřeb. Jednotné systémy řízení a jednotné výstupní informace pak umožní vzájemné srovnávání a vyhodnocení jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb zřizovaných krajem s následným návrhem na optimalizaci poskytování zdravotnických služeb a zavedením účinného kontrolního systému uvnitř organizací, ale i na straně zřizovatele. Nezbytnou podmínkou při poskytování kvalitní zdravotní péče je vytvoření efektivního systému vzájemné kooperace nemocnic ve vybraných oblastech, a také společným sdílením některých kapacit.</p> <p>V souvislosti s nedostatkem lidských zdrojů se stále větším problémem stává zajištění dostupnosti primární péče v rámci kraje, a to zejména v menších městech a periferních oblastech. Je nutno zdůraznit, že zásadní vliv na zajištění zdravotní péče má zdravotní pojišťovna, která je povinna zajistit poskytování hrazených služeb svým pojištěncům, včetně jejich místní a časové dostupnosti. V rámci omezených kompetencí je nutné podporovat motivaci pro poskytování péče ve všech částech regionu a dostatek zájemců o práci praktických lékařů.</p> <p>Hlavním úkolem je zajištění kompletního spektra zdravotní péče, které bude odpovídat potřebám regionu a současně zamezí migraci pacientů mimo náš kraj. V návaznosti na stárnutí populace se začíná stále více pozornosti obracet na téma komplexní péče o starší osoby. Cílem je komplexní řešení v oblasti poskytování zdravotní a sociální péče, s důrazem na lůžkovou kapacitu zdravotnických a sociálních zařízení, tedy transformaci lůžek akutní péče na lůžka dlouhodobé a následné péče. Geriatrická péče je v našem kraji, z pohledu budoucího demografického vývoje, nedostatečná.</p> <p>Z hlediska ochrany dětí se jako problém jeví nedostatečná nabídka alternativních forem práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou. Nutná je transformace pobytových zařízení zaměřená na zlepšení kvality a deinstitucionalizaci péče o ohrožené děti a mládež s tím, že zájem dítěte musí být předním hlediskem.</p> <p>Funkcí psychiatrické péče je poskytování komplexní zdravotnické i sociální péče lidem s vážným duševním onemocněním v jejich přirozeném prostředí. Zařízení řeší nejen symptomy nemoci, ale i vztahy v rodině a v blízkém okolí a zajištění důležitých životních potřeb. Neopomenutelnou péčí v oblasti duševního zdraví zajišťují sociální služby.</p> <p>Mezi další zajišťované služby patří také Protialkoholní záchranná služba, kterou od roku 2018 provozuje Jihlavská nemocnice.</p>

	Přes zjevný vliv na zdraví obyvatel je stále nedostatečná pozornost věnována zdravému životnímu stylu a prevenci nemocí. Přitom odpovědný přístup v oblasti prevence, ze strany odborníků i obyvatel (např. stravovací návyky, preventivní vyšetření), se v konečném důsledku projevuje v pozitivních ekonomických přínosech, a to nejen ve zdravotnictví.
Aktivita	<p>a) Zavádění systémů a procesů pro řízení a zvyšování kvality, efektivity a bezpečí ve zdravotnictví</p> <p>b) Zajištění optimální dostupnosti primární péče</p> <p>c) Provázání sítě zdravotnických a sociálních služeb</p> <p>d) Rozvoj vzájemné spolupráce nemocnic zřizovaných krajem</p> <p>e) Vznik a rozvoj specializovaných pracovišť s cílem zajištění přístupu k moderním diagnostickým a léčebným metodám</p> <p>f) Zajištění dostupné paliativní péče</p> <p>g) Zajištění provozu protialkoholní záchytné služby</p> <p>h) Zajištění a další rozvoj neodkladné přednemocniční péče</p> <p>i) Transformace pobytových zařízení zřizovaných krajem v oblasti péče o ohrožené děti</p> <p>j) Transformace psychiatrické péče na území kraje</p> <p>k) Propagace zdravého životního stylu a zavádění preventivní ochrany zdraví</p>
Hlavní subjekty zapojené do naplňování cílů	Poskytovatelé zdravotních služeb, zdravotní pojišťovny, školy, obyvatelé kraje Role kraje – zřizovatel poskytovatelů zdravotních služeb, podpůrná, koordinační
Indikátor	Průměrná doba hospitalizace pacientů u PZSKV (snížení) Průměrná objednávací doba plánovaných výkonů (náhrada kyčelního kloubu) u PZSKV (snížení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Strategický plán rozvoje zdravotnictví Kraje Vysočina (2019)
Odpovědný odbor	Odbor zdravotnictví

Opatření	2.3 Kvalitní a moderní zdravotnická infrastruktura
Cíl opatření	Zajištění moderní zdravotnické infrastruktury nutné pro zabezpečení dostupné, kvalitní a bezpečné zdravotní péče v kraji. Rozvoj elektronizace zdravotnictví.
Popis a odůvodnění	<p>Požadavkům medicíny 21. století musí odpovídat infrastruktura ve zdravotnictví. Poskytovatelé zdravotních služeb se potýkají se zastaráváním této infrastruktury, a to včetně zdravotnické techniky, přístrojového vybavení a nevyhovujícího technického stavu zdravotnických zařízení (pavilonů a ostatních nemovitostí). Špatný technický stav pavilonů může v budoucnu vést k uzavření některých oddělení. Pro občany kraje by to mohlo znamenat velmi výrazné omezení dostupnosti základní zdravotní péče. Nedostatečné technické zázemí poskytovatelů zdravotní péče může také vést k chybným nebo pozdním diagnózám či k odlivu pacientů z regionu v rámci mezikrajové migrace.</p> <p>Důležitou oblastí je zajištění obnovy a modernizace infrastruktury Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina (ZZS), která zajišťuje přednemocniční neodkladnou péči. Síť základen ZZS je nyní dostačující a neměla by se do budoucna dále rozšiřovat, mělo by docházet pouze k její modernizaci a obnově. Pravidelná obnova je nezbytná zejména u sanitních vozidel, kdy u starších sanitních vozidel narůstají náklady na opravy a snižuje se jejich akceschopnost. Vozidla musí splňovat přísná kritéria na bezpečnost a spolehlivost provozu tak, aby byla zajištěna bezpečnost posádek i pacientů a zvýšen komfort během přepravy. V zájmu kraje je také udržet vzletovou skupinu zdravotnické záchranné služby, která nyní působí při ZZS v Jihlavě.</p> <p>Obecným trendem ve zdravotnictví je masivní nasazení informačních a komunikačních technologií. Kraj Vysočina díky dlouhodobé podpoře tohoto oboru a modernizačním projektům ve zdravotnictví realizuje postupně elektronizaci zdravotnictví tzv. eHealth. Pokračující podpora elektronizace zdravotnictví a rozvoj elektronických služeb přinese zlepšení dostupnosti, efektivity a kvality zdravotní a zdravotně-sociální péče, vyšší zapojení občanů do péče o vlastní zdraví, lepší orientaci ve zdravotním a zdravotně-sociálním systému. S elektronizací zdravotnictví velice úzce souvisí bezpečnost pacienta, zdravotnického personálu a včasná a přesná (bezchybná) diagnostika. Díky elektronizaci bude zajištěn nepřetržitý a bezpečný přístup k datům bez dalších administrativních a finančních nároků, jak pro samotné poskytovatele zdravotní péče, tak pro pacienty (občany kraje). Mezi klíčové projekty patří například modernizace stávajících nemocničních informačních systémů (NIS), elektronizace logistiky spotřebního zdravotnického materiálu (SZM) nebo projekt eMeDocS, který buduje, rozšiřuje a udržuje komunikační infrastrukturu pro bezpečnou a důvěryhodnou výměnu zdravotnické dokumentace mezi poskytovateli zdravotních služeb v rámci zdravotnického systému.</p>
Aktivita	<p>a) Elektronizace zdravotnictví (eHealth)</p> <p>b) Modernizace a obnova zdravotnické techniky a technologií přístrojového vybavení poskytovatelů zdravotních služeb</p> <p>c) Výstavba a modernizace budov a objektů poskytovatelů zdravotních služeb</p> <p>d) Modernizace a obnova vybavení ZZS</p>

Hlavní subjekty zapojené do naplňování cílů	Poskytovatelé zdravotních služeb Role kraje – zřizovatel poskytovatelů zdravotních služeb
Indikátor	Čekací lhůty na plánované vyšetření na magnetické resonanci (snížení) Průměrné stáří vozidel ZZS KV (stagnace)
Vazba na oborový koncepční dokument	Strategický plán rozvoje zdravotnictví Kraje Vysočina (2019) Koncepce eHealth Kraje Vysočina (2011)
Odpovědný odbor	Odbor zdravotnictví

Opatření	2.4 Služby sociální péče
Cíl opatření	Ustavení udržitelné a dostupné sítě služeb sociální péče a dalších forem pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci
Popis a odůvodnění	<p>Jedním z hlavních fenoménů, na který je nutno se v rámci plánování a vytváření sítě sociálních služeb zaměřit, je problematika stárnutí populace. V oblasti zabezpečení to znamená vytváření místně a časově dostupné sítě terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb dle vyhodnocování potřeb v daném území. Hlavním cílem je podpora co nejdelšího setrvání v přirozeném prostředí klienta, ovšem s dostupnými možnostmi pobytových sociálních služeb ať už pro seniory nebo osoby s různými typy demencí (Alzheimerova choroba, stařecká demence a další typy demencí). V současné době se na poskytování služeb podílí poskytovatelé sociálních služeb, které zřizuje kraj, obce nebo NNO, nicméně územní rozložení sociálních služeb není rovnoměrné. Tuto situaci je nutné i nadále průběžně řešit s ohledem na místní potřeby. Důležité je zmínit také podporu stávající sítě mobilní specializované paliativní péče.</p> <p>V oblasti pobytových zařízení je i nadále důležité pokračovat v započatém procesu humanizace a transformace pobytových zařízení sociálních služeb. Smyslem transformace je změna systému služeb sociální péče směřující k individuální podpoře života lidí s postižením v přirozeném prostředí a bez prvků instituce. Základním principem je humanizace poskytování sociální služby, jejímž prostředkem je zavádění standardů kvality sociálních služeb do praxe. S touto problematikou také úzce souvisí modernizace budov a zlepšování materiálně technického vybavení poskytovatelů sociálních služeb. Mnohá zařízení se dnes nachází v nevyhovujících prostorách se zastaralým vybavením. Jejich modernizací tak dojde ke zlepšení životních podmínek klientů těchto pobytových sociálních služeb.</p> <p>Jednou z důležitých oblastí je také sféra péče o osoby s duševním onemocněním. S postupujícími trendy péče o tuto cílovou skupinu a v rámci transformace psychiatrické péče klademe důraz na participaci vzniku a provozování center duševního zdraví v kraji.</p> <p>Významným prvkem v péči o seniory nebo osoby se zdravotním postižením včetně dětí jsou rodinní příslušníci. Tito lidé pečují o své blízké, nutno ovšem poznamenat, že tato péče je dost často psychicky a časově velmi náročná. Pro osoby pečující je proto důležité snažit se zabezpečit rozvoj poradenských a vzdělávacích aktivit jako kompenzaci času a energie, které věnují péči o seniora nebo osobu se zdravotním postižením.</p> <p>Pro výše uvedené cílové skupiny a v souvislosti s častou provázaností sociálního a zdravotního systému služeb je důležité akcentovat dostupné, otevřené, kompletní a vhodnou formou předávané informace. Především je důležité zaměřit se na to, kde jsou tyto informace poskytovány – vzhledem k cílové skupině není vhodným nástrojem např. internet, ale spíše osobní předání informací v konkrétním místě (vznik informačních center). Vzhledem k cílové skupině a řešené problematice a přesahu činností je nutná spolupráce oblastí sociálních věcí a zdravotnictví. Pro cílovou skupinu je tak důležité v rámci jednoho informačního místa získat informace ke své konkrétně řešené situaci, a to jak z oblasti sociálních věcí, tak z oblasti zdravotnictví. Oblast sociálně zdravotního pomezí se tak bude rozvíjet, včetně zapojení všech aktérů.</p>

	<p>Další nezbytnou podmínkou pro fungování sociálních služeb je dostatek kvalifikovaných lidských zdrojů, což se v současné době jeví jako významný problém především v souvislosti s nižším finančním ohodnocením práce v této oblasti. Pozornost je potřeba rovněž věnovat vzdělávání a posilování odborných profesních znalostí a dovedností managementu, pracovníků v sociálních službách a dalších odborných pracovníků.</p> <p>V rámci poskytování sociálních služeb i dalších aktivit na tomto poli je důležité akcentovat dobrovolnickou službu a sousedskou výpomoc, které se významnou měrou podílí na péči o klienty, vyplnění volného času, doprovody k lékařům apod. U sousedské výpomoci je důležité akcentovat vzájemnou pomoc mezi obyvateli konkrétní obce.</p> <p>V rámci podpory rovných příležitostí je nezbytné odstraňovat existující bariéry bránících osobám se zdravotním postižením v účasti na plnohodnotném životě a jejich zapojení do společnosti. Je třeba systematicky pokračovat v odstraňování bariér u veřejných budov i dopravních staveb postavených ještě před účinností stavebního zákona, který ukládá bezbariérovou výstavbu. Stále nepříznivá zůstává situace v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Pozornost je třeba věnovat i přístupu ke službám a pomůckám pro tuto skupinu obyvatel a v maximální míře jim zajistit přístup k informacím.</p>
Aktivity	<p>a) Plánování, zavádění a koordinace sítě sociálních služeb ve vazbě na potřeby cílových skupin</p> <p>b) Modernizace budov a zlepšování materiálně technického vybavení poskytovatelů sociálních služeb</p> <p>c) Zabezpečení kvalifikovaných lidských zdrojů pro chod sociálních služeb a zajištění jejich dalšího vzdělávání</p> <p>d) Zlepšení dostupnosti informací o možnostech řešení nepříznivé sociální situace a využívání sociálních a dalších služeb</p> <p>e) Rozvoj služeb, vzdělávacích a poradenských aktivit pro pečující osoby</p> <p>f) Příprava a zavedení center duševního zdraví a vhodných forem pobytových služeb pro osoby duševně nemocné</p> <p>g) Transformace a humanizace pobytových sociálních služeb</p> <p>h) Rozvíjení nových forem pomoci občanům, se zapojením dobrovolníků, stážistů a veřejnosti do jejího poskytování</p> <p>i) Zvyšování provázanosti mezi sociálními oblastmi a zdravotnictvím</p> <p>j) Vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	Obce, příspěvkové organizace kraje a NNO, podnikatelské subjekty Role kraje – zřizovatel PO, dále role koordinační a podpůrná
Indikátor a žádoucí trend	Počet obcí s dostupnou terénní pečovatelskou službou (zvýšení) Lůžková kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Krajský plán vyrovnávání příležitostí osob se zdravotním postižením
Odpovědný odbor	OSV

Opatření	2.5 Prevence závislostí a sociální začleňování
Cíl opatření	Zajištění vhodné struktury prevence závislostí a posílení integrace skupin ohrožených sociálním vyloučením
Popis a odůvodnění	<p>Sociální vyloučení neboli exkluze je proces, kdy jsou ze společnosti vyčleňováni jedinci nebo i celé skupiny. V důsledku nepříznivé sociální situace nemají někteří lidé nebo skupiny možnost zapojit se do běžného života společnosti, jsou izolováni nebo zcela vyčleněni. V posledních letech jsme svědky rostoucího trendu vzniku závislostí, snižování věku při zahájení užívání drog a alkoholu a jejich dopadů v podobě související kriminality. Konzumace drog a další závislosti s sebou nesou závažná rizika: psychické i fyzické poškození zdraví, změny základních životních hodnot, narušení mezilidských a rodinných vztahů, oslabení vůle a ztrátu smyslu života, ohrožení veřejného zdraví, pořádku a bezpečnosti, nárůst společenských nákladů obecně.</p> <p>Trendu zneužívání návykových látek a závislostem obecně lze čelit prostřednictvím prevence těchto sociálně nežádoucích jevů a nabídkou vhodných forem trávení volného času pro rizikové skupiny obyvatel. Primární prevence závislostí na návykových látkách je tak důležitým krokem boje proti závislostem. Specifické programy efektivní primární prevence zahrnují minimálně tato témata: problematiku užívání návykových látek, jiné projevy rizikového chování – gambling, rasismus, xenofobie, týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, různé formy násilného chování, riziko onemocnění HIV / AIDS apod. Dále by měla navazovat vhodná struktura sekundární a terciální protidrogové prevence a prevence kriminality, která by měla vytvářet dostupnou a efektivní síť služeb, včetně následné péče. Hlavními tématy tak jsou minimalizace škod (harm reduction), tedy výměna použitého injekčního náčiní za sterilní, poskytování informací, poradenství a edukace o rizicích, a dále léčba a resocializace. V našich podmínkách se jedná o síť sociálních služeb, a to kontaktní centra, služby následné péče a terapeutickou komunitu.</p> <p>Další důležitou součástí je oblast sociálního vyloučení. V této oblasti je důležitý, kromě snahy snižovat a eliminovat důsledky tohoto vyloučení, také systém prevence. Pro zlepšení soudržnosti místních komunit a posílení integrace skupin ohrožených sociálním vyloučením je nutné realizovat opatření, která přispějí k regeneraci a rozvoji lidského potenciálu, který by vedl k uplatnění na trhu práce, udržení zaměstnání a snížení rizika sociálního vyloučení a eliminaci sociálně patologických jevů, jež zvyšují riziko nárůstu počtu osob ohrožených sociálním vyloučením. Zároveň je třeba stabilizovat financování sociálních služeb zaměřených na prevenci sociálního vyloučení.</p> <p>Důležitým prvkem v řešení problematiky sociálního vyloučení je stabilní a udržitelná síť sociálních služeb, případně dalších preventivních programů. Jedná se především o azylové domy, domy na půl cesty, krizová pomoc, intervenční centrum, terénní programy, sociální rehabilitace apod. Vzhledem k rozsahu řešené problematiky je důležitá spolupráce institucí na místní i regionální úrovni.</p> <p>Zásadní oblastí je také sociální bydlení. V současné době se zvyšuje finanční nedostupnost bydlení, některé skupiny domácností (zejména Romové, rodiny s více dětmi) jsou na trhu s bydlením diskriminovány, roste počet lidí bez domova. S tímto jevem jde ruku v ruce prohlubování</p>

	<p>sociálního vyloučení lidé bez domova, nárůst kriminality, u dětí problémy se školní docházkou, problém předluženosti občanů, nárůst chudoby apod. V reakci na připravovanou koncepci sociálního bydlení a zákona o sociálním bydlení by se mělo přistoupit ke komplexnímu řešení problematiky sociálního bydlení.</p> <p>Kromě běžných sociálních služeb je pro občany s hendikepem nebo s onemocněním, případně pro osoby ohrožené sociálním vyloučením např. po návratu z výkonu trestu stěžejní pracovní uplatnění jako důležitý faktor sociálního začleňování. V této oblasti sehrává nezastupitelnou úlohu sociální podnikání. K rozvoji sociálních podniků a k využívání jejich služeb a produktů může kraj přispět vhodnou propagací a informovaností.</p>
Aktivity	<p>a) Plánování a nastavení vhodné struktury prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a závislostmi nebo osoby již závislé</p> <p>b) Výstavba a úprava domů a bytů využitelných k sociálnímu bydlení</p> <p>c) Hledání a příprava komplexních řešení problémů osob sociálně vyloučených nebo vyloučením ohrožených</p> <p>d) Rozvoj sociálního podnikání</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, NNO s vazbou na uvedené cílové skupiny, školy, policie</p> <p>Role kraje – koordinační, podpůrná, iniciační</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Počet osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách (snížení)</p> <p>Průměrný měsíční počet vyplacených dávek doplatků na bydlení za rok (snížení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Strategie protidrogové politiky Kraje Vysočina</p> <p>Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Kraji Vysočina</p>
Odpovědný odbor	OSV

Opatření	2.6 Rodinná a seniorská politika
Cíl opatření	Zlepšení podmínek a společenského klimatu pro zdravé fungování rodin
Popis a odůvodnění	<p>ČR stejně jako ostatní země Evropské unie čelí vážným hrozbám, jako je pokles porodnosti, změna struktur rodiny či stárnutí populace.</p> <p>V této situaci roste význam aktivit, které nějakým způsobem zlepšují podmínky pro život rodin, přinášejí informace, propagují a podporují opatření ke sladování rodinného a pracovního života nebo alespoň vytvářejí společenské klima, ve kterém je role rodiny odpovídajícím způsobem ceněna. Pozitivní roli sehraávají služby pro rodiny a seniory, zaměřené na prevenci řešení problémů a podporu rodičovských a seniorských kompetencí. Jedná se o službu Family a Senior Pointů, mateřská a rodinná centra či kluby seniorů, které realizují tyto činnosti na místní úrovni pro obyvatele daného regionu. Mnohé z těchto služeb jsou zřizovány nebo spolufinancovány krajem a jejich rozvoj musí být plánován na základě vzájemné komunikace s obcemi.</p> <p>V důsledku realizace politiky přípravy na stárnutí by se senioři měli stát nezbytnou, aktivní a samozřejmou součástí naší společnosti. K zapojování starších osob by mělo docházet i v rámci celoživotního vzdělávání (např. univerzity třetího věku) a přispívat tak k prodloužení jejich aktivního života. K dotváření vhodných socioekonomických podmínek pro život rodin a seniorů realizuje Kraj Vysočina projekty Rodinných a Senior pasů, které držitelům nabízí spoustu slev a výhod v oblasti volnočasových a společenských aktivit či nákupů. Součástí těchto projektů je i komunikace a informování držitelů o aktivitách kraje v oblasti rodinné a seniorské politiky.</p>
Aktivita	<p>a) Vytváření vhodných podmínek pro rozvoj žádoucích funkcí rodiny</p> <p>b) Podpora pozitivního stárnutí a mezigenerační solidarity</p> <p>c) Realizace projektů Rodinných pasů a Senior pasů</p> <p>d) Rozvoj a metodické vedení Family a Senior Pointů</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	Obyvatelé kraje, obce, kraj, NNO, zaměstnavatelé, Role kraje – koordinační, metodická, podpůrná, realizační
Indikátor a žádoucí trend	Počet držitelů Rodinných a Senior pasů (zvýšení) Počet poskytovatelů slev pro držitele Rodinných a Senior pasů (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor sociálních věcí

Opatření	2.7 Zájmové a neformální vzdělávání a sport
Cíl opatření	Zajištění podmínek umožňujících účelné trávení volného času především dětí a mladých lidí
Popis a odůvodnění	<p>Kvalitní trávení volného času má rozhodný vliv na celkovou kvalitu života a hraje důležitou roli v primární prevenci sociálně nežádoucích jevů. Rovněž sportovní a tělovýchovné aktivity (s výjimkou vrcholového sportu) jsou v podstatě volnočasové činnosti ovlivňující další sociální a zdravotní aspekty zejména v době, kdy společnost hledá řešení v boji s nezdravým životním stylem, nadváhou a obezitou obyvatelstva. Zájmové a neformální vzdělávání je chápáno jako aktivity prováděné mimo vyučování. Pokud jsou pravidelné a dlouhodobé, pomáhají utvářet nejen člověka, ale i jeho vztah k okolí a celé společnosti. Kromě pravidelných aktivit v této oblasti, které pořádají primárně NNO a jsou zaměřené zejména na děti a mládež, probíhá v regionu i velké množství jednorázových sportovních a volnočasových akcí pořádaných i dalšími subjekty a které umožňují zapojení dalších cílových skupin a široké veřejnosti.</p> <p>Primární podmínkou zajištění rozsáhlého spektra zájmového a neformálního vzdělávání (včetně sportovních aktivit) jsou lidské zdroje, kdy mnohdy je problém tyto aktivity personálně zabezpečit na odpovídající úrovni. Ochota obyvatel zapojovat se do organizování těchto aktivit je často postavena na základě dobrovolnosti a bez odpovídajícího finančního ohodnocení. U pracovníků s dětmi a mládeží je nezbytné zajištění jejich odpovídajících znalostí a dovedností. V případě výkonnostního sportu je nezbytná profesionální úroveň těchto osob.</p> <p>Druhou zásadní podmínkou provozování těchto aktivit je úroveň jejich materiálně technického zázemí. Stav velké části kluboven, tábořišť i sportovní infrastruktury nedosahuje odpovídající kvality a vyžaduje pravidelné investice. Určitým limitujícím faktorem je také neexistence moderní multifunkční haly v regionu využitelné nejen pro pořádání významných sportovních, ale i společenských a kulturních akcí. Pro přístupnost a dosažitelnost širokou veřejností je nutné zachování sítě menších sportovišť, která bez údržby rychle chátrají.</p> <p>Zájem populace o aktivní trávení volného času se snižuje, a proto by mělo být hlavním úkolem přilákat nové zájemce, například formou nejrůznějších propagačních akcí (např. Volný čas není nuda, anketa Sportovec Kraje Vysočina). Zvýšené počty amatérsky sportujících lidí adekvátně zvyšují počty zájemců i o vrcholový sport v kraji, který reprezentuje Kraj Vysočina na vrcholných akcích. V popředí zájmu pro budoucí vývoj je výchova dětí a mládeže ke sportu a pohybové činnosti. Kraj Vysočina (jediný v ČR) podporuje systémově fungující centra talentované mládeže, která pomáhají těm nejlepším získat pro svůj výkonnostní růst ty nejpříznivější podmínky (materiální zabezpečení, kvalifikovaní trenéři, výživoví specialisté, fyzioterapeuti...).</p> <p>Vzhledem k tomu, že není možné spolupracovat s každou jednotlivou organizací, spolupracuje Kraj Vysočina zejména se střešními organizacemi nestátního neziskového sektoru (NNO). Nejsilnějšími</p>

	<p>partnery jsou Rada dětí a mládeže Kraje Vysočina (RDMKV) a KOUS Vysočina, kteří poskytují poradenskou činnost ostatním NNO pracujícím s dětmi a mládeží, realizují řadu celokrajských projektů a zprostředkovávají komunikaci mezi NNO a orgány státní správy a Všesportovní kolegium Kraje Vysočina, jakožto koordinační a iniciační orgán sdružující střešní sportovní organizace s krajským uspořádáním. Neméně důležitá je spolupráce s Domy dětí a mládeže, středisky volného času a základními uměleckými školami, které jsou zřizované obcemi.</p>
Aktivitty	<p>a) Údržba a rozvoj sportovišť a související infrastruktury b) Organizace pravidelných celoročních aktivit v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání a sportu c) Zkvalitnění činnosti krajských center talentované mládeže (KCTM) d) Zkvalitňování materiálního a technického zázemí sloužící pro realizaci zájmového a neformálního vzdělávání a sportovních aktivit e) Organizace jednorázových akcí se zapojením široké veřejnosti f) Prohlubování znalostí osob zapojených do práce s dětmi a mládeží g) Propagace zájmového a neformálního vzdělávání a sportovních aktivit (katalogy aktivit, táborů, atd.) a zvyšování povědomí o možnostech aktivního trávení volného času h) Všeobecná propagace sportu s využitím úspěchů klubů a sportovců z Vysočiny k přilákání zájemců o sport i) Zlepšení podmínek pro organizování celoroční sportovní činnosti (soustředění, výběry, specializovaný trénink, nové tréninkové metody, relaxace). j) Zapojování handicapovaných do sportovních aktivit k) Pořádání vrcholných sportovních akcí</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>NNO, obce, DDM, Střediska volného času (SVČ), ZUŠ, RDMKV, KOUS Vysočina, KCTM, Všesportovní kolegium, školy a školská zařízení Role kraje – podpůrná, koordinační</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Počet dětí a mládeže účastnících se pravidelné činnosti v domech dětí a mládeže (zvýšení) Podíl registrovaných sportovců v rámci všesportovního kolegia do 18 let k celkovému počtu obyvatel v této věkové kategorii (zvýšení) Počet zapojených osob do krajských center talentované mládeže (stagnace).</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Plán rozvoje sportu v Kraji Vysočina (2018 – 2025)</p>
Odpovědný odbor	<p>Odbor školství, mládeže a sportu</p>

Opatření	2.8 Mezinárodní aktivity a mezinárodní spolupráce
Cíl opatření	Prohlubování stávajících partnerství a využívání příležitostí v mezinárodní spolupráci
Popis a odůvodnění	<p>Kraj Vysočina se aktivně hlásí k mezinárodní spolupráci zejména z důvodu výměny zkušeností a příkladů dobré praxe, zapojení do mezinárodních projektů, navázání osobních a profesních kontaktů, rozvoje jazykových zkušeností a kulturního vědomí, osobního rozvoje občanů Vysočiny a podpory myšlenky evropanství. Kraj Vysočina usiluje o svou propagaci v zahraničí.</p> <p>Kraj Vysočina má uzavřeny dohody o spolupráci s šesti partnerskými regiony - Dolní Rakousko (od roku 2002), Nitranský samosprávný kraj (od roku 2006), Grand Est jakožto nástupnický region Champagne-Ardenne (od roku 2006), Zakarpatská oblast Ukrajiny (od roku 2008), Minská oblast v Bělorusku a Čínská provincie Hubei (od roku 2014) a je členem nadregionálních uskupení (např. Evropský region Dunaj-Vltava). Mezinárodní spolupráce funguje i s dalšími důležitými partnery Kraje Vysočina v zahraničí i mimo výše uvedené partnerské regiony. Kraj Vysočina usiluje o zprostředkování partnerství na další úrovni a motivuje subjekty s potenciálem praktické spolupráce včetně příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina a NNO (decentralizace mezinárodní spolupráce). Spolupráce probíhá zejména v těchto oblastech: kultura, mládež, vzdělávání (včetně jazykového), stáže, spolupráce škol, sport, doprava sociální politika (včetně prarodinné a seniorské), krizové řízení, věda, spolupráce měst a místní rozvoj, informatika. Úroveň uvedené spolupráce je mezi partnerskými regiony nevyvážená a je do značné míry závislá na aktivitě a ochotě ke spolupráci ze strany daného partnerského regionu.</p>
Aktivitty	<p>a) Pokračování spolupráce se stávajícími partnerskými regiony kraje</p> <p>b) Realizace mezinárodních projektů probíhajících v rámci programů a iniciativ na podporu mezinárodní spolupráce</p> <p>c) Aktivní zapojení do spolupráce v rámci nadregionálních uskupení (např. Evropský region Dunaj-Vltava)</p> <p>d) Rozšíření mezinárodních aktivit do dalších tematických oblastí</p> <p>e) Zapojení dalších subjektů z regionu do mezinárodní spolupráce</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Města a obce, příspěvkové organizace územně samosprávných celků, VŠ a výzkumná zařízení NNO.</p> <p>Role kraje realizační a iniciační</p>
Indikátor a žádoucí trend	Počet partnerských regionů, v rámci kterých probíhá aktivní spolupráce (stagnace)
Vazba na oborový koncepční dokument	V dané oblasti není dokument zpracován
Odpovědný odbor	Odbor sekretariátu hejtmána

Opatření	2.9 Rozvoj nestátního neziskového sektoru
Cíl opatření	Zlepšení podmínek pro činnost nestátních neziskových organizací (dále jen NNO) v Kraji Vysočina
Popis a odůvodnění	<p>Nestátní neziskový sektor působí v oblastech, které nedokáže efektivním způsobem řešit veřejná správa a zároveň, o tyto činnosti nemají dostatečný zájem podnikatelské subjekty. Jejich fungování je však pro společnost potřebné a v mnohých případech i nezbytné (např. sociální služby, volnočasové aktivity, životní prostředí, kultura a památky, vzdělávání). Na činnosti NNO se také významnou měrou podílí dobrovolníci. Tím je podporováno zapojení rizikových skupin obyvatel (mladých lidí bez praxe, osob starších 50-ti let, zdravotně postižených, matek na mateřské dovolené, apod.). Téměř polovina obyvatel ČR (47 %) je členem nějaké NNO a řada z nich se do aktivit NNO zapojuje formou dobrovolnické práce.</p> <p>Důležitým prvkem pro fungování NNO na Vysočině je od roku 2004 KOUS Vysočina, o.s. zastřešující organizace, která nestátní neziskové organizace na úrovni kraje zastupuje.</p> <p>Mezi nejčastější problémy NNO patří finanční nejistota a závislost na jednom či dvou dotačních zdrojích, omezené zdroje pro osoby pracující na plný úvazek (plný úvazek jinde a v NNO pracují ve svém volnu), nízké finanční ohodnocení, vysoká fluktuace pracovníků, nedostatek informací z oblasti legislativy a daní, nedostatečná publicita aktivit NNO v médiích a sociálních sítích a neznalost tohoto prostředí u veřejnosti a nezapojených subjektů.</p>
Aktivita	<p>a) Vzdělávání členů, pracovníků a dobrovolníků v rámci NNO</p> <p>b) Předávání informací a sdílení příkladů dobré praxe mezi NNO</p> <p>c) Činnost organizace zastřešující NNO v kraji</p> <p>d) Informovanost a propagace NNO a jejich činností</p> <p>e) Zavádění strategického plánování v NNO a systémů efektivního finančního řízení NNO</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	NNO, města a obce, MAS, obyvatelé kraje Role kraje – koordinační a podpůrná
Indikátor a žádoucí trend	Počet členů zastřešující organizace (KOUS) (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	V dané oblasti není dokument zpracován
Odpovědný odbor	Odbor regionálního rozvoje

Opatření	2.10 Kvalitní veřejná správa
Cíl opatření	Zvýšení efektivity a transparentnosti výkonu veřejné správy
Popis a odůvodnění	<p>Jedním ze základních předpokladů hospodářského růstu je efektivní, výkonná a transparentní veřejná správa. Za základní princip pro kvalitní výkon veřejné správy lze považovat koncepční přístup k rozvoji regionu. Na nejrůznějších úrovních vzniká množství koncepčních či strategických dokumentů, které jsou závazným odborným podkladem pro rozhodování v jednotlivých tematických oblastech. Je vhodné, aby do tvorby těchto koncepčních dokumentů byli zapojeni nejenom odborníci, ale i další zájmové skupiny, veřejnost nevyjímaje. Dokumenty by měly být aktuální, respektovat nadřazené dokumenty, být vzájemně provázané a v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje. Určitou slabinou těchto dokumentů je slabší implementace (plánování financování, vyhodnocování, atd.). V současnosti taktéž není na různých hierarchických úrovních (krajské, lokální) vždy koordinováno strategické a územní plánování. Důležité je, aby docházelo k plánování i na úrovni území beroucí v potaz funkční vztahy, které přesahují správní hranice územních jednotek (typicky ITI, CLLD, svazky obcí).</p> <p>Na úrovni obcí a měst jsou v současné době zaváděny SMART řešení, bohužel ne vždy v dostatečné míře. Tyto technologie a opatření mají potenciál přispět k řešení celé řady oblastí (např. doprava, energetika, bydlení).</p> <p>V souvislosti s reformou veřejné správy a se snahou o její zkvalitnění a přiblížení občanům se celorepublikově zavádějí do veřejné správy nové nástroje řízení kvality (metoda CAF, BSC, benchmarking, ISO 9000 a 14000, EMAS) a hledají se cesty jak organizačně i ekonomicky zefektivnit činnosti veřejné správy při její rostoucí kvalitě. Bohužel využívání těchto nástrojů v rámci veřejné správy je zatím spíše výjimkou než pravidlem. Jednou z konkrétních cest, která významně zakořenila v regionu je místní Agenda 21 (MA21) představující nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení) a zapojování veřejnosti směřuje k vyšší zodpovědnosti občanů za jejich životy. Kraj Vysočina realizuje místní Agendu 21 na regionální úrovni a koordinuje tuto agendu na úrovni měst, obcí a mikroregionů v kraji především prostřednictvím metodické a finanční podpory pro zvyšování jejich kvality a popularizaci jejich aktivit a výstupů.</p> <p>Moderním trendem je v současné době elektronizace veřejné správy tzv. eGovernment. Jejím hlavním cílem je díky využití moderních technologií zjednodušit a zároveň tedy zvýšit výkon veřejné správy, což přispěje k rychlejšímu, spolehlivějšímu, ale i levnějšímu poskytování služeb široké veřejnosti (tomuto tématu se věnuje blíže samostatné opatření 3.7.).</p> <p>Primární pozornost je třeba věnovat rozvoji lidských zdrojů. I když jsou na mnohých úřadech díky zákonu o úřednících zavedeny komplexní systémy vzdělávání zaměstnanců, které zakotvují prvky celoživotního vzdělávání a ověřování odborných způsobilostí je nutné mnohé znalosti dále prohlubovat a rozšiřovat prostřednictvím zvyšování kvalifikace a odbornosti zaměstnanců institucí veřejné správy. Toto se týká nejen úředníků, ale i zastupitelů.</p>

	<p>Klíčovou podmínkou pro zvyšování transparentnosti veřejné správy a posilování důvěry občanů ve veřejnou správu je dodržování etických principů, mravní integrity úředníků veřejné správy a potírání korupce. Vhodným prostředkem je vzdělávání v této oblasti a realizace opatření směřujících k posilování etických standardů a transparentnosti ve veřejné správě, čímž je zmenšován a odstraňován prostor pro případnou korupci.</p>
Aktivita	<p>a) Zkvalitnit systém strategického plánování a řízení ve veřejné správě b) Zavádění systémů řízení kvality ve veřejné správě (např. CAF, BSC benchmarking a další) c) Vzdělávání a prohlubování kvalifikací pracovníků ve veřejné správě d) Zapojování veřejnosti a uplatňování metod partnerství v rámci plánování a efektivního řízení rozvoje na místní a regionální úrovni e) Propagace kvalitní činnosti a výkonu veřejné správy f) Prosazování opatření v boji s korupcí, dodržování etického kodexu na všech úrovních veřejné správy g) Metodická pomoc v oblasti přenesené působnosti i samosprávy (správní řízení, vzory, příklady dobré praxe, sdílení informací atd.) h) Využívání inovací a inovativních řešení ve veřejné správě a rozvoji obcí a kraje (např. SMART)</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, další úřady a orgány veřejné správy. Role Kraje – koordinační, metodická, realizační (MA 21, agendy krajského úřadu)</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Počet subjektů zapojených do realizace MA 21 v kraji (zvýšení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>V dané oblasti není dokument zpracován</p>
Odpovědný odbor	<p>Oddělení řízení lidských zdrojů, Odbor regionálního rozvoje, Odbor analýz a podpory řízení</p>

Opatření	2.11 Příprava územně plánovací dokumentace
Cíl opatření	Zpracování územně plánovací dokumentace obcí a kraje tak, aby její neexistence či neaktuálnost nebránila efektivnímu rozvoji území
Popis a odůvodnění	<p>Rozvoj území je spjatý z velké části s aktivitami investičního charakteru, aby tyto aktivity mohly být realizovány v souladu s legislativou, nesmí být v rozporu s platnou územně plánovací dokumentací (ÚPD). Přes zmíněný význam existují v kraji obce bez platné ÚPD, čímž může být ovlivněn rozvoj obcí a subjektů na jejich území.</p> <p>Pro řešení nadmístních záležitostí je důležité pokrytí území kraje Zásadami územního rozvoje Kraje Vysočina. Při absenci územních plánů lze záměry nadmístního významu realizovat na základě zásad územního rozvoje.</p> <p>Součástí územně plánovacích procesů jsou také územně analytické podklady, územní studie a další koncepce zaměřené na řešení dílčích témat (např. dopravy, krajiny), které jsou pro zpracování územně plánovací dokumentace podkladem.</p>
Aktivity	<p>a) Zpracování zásad územního rozvoje a územně analytických podkladů na krajské úrovni</p> <p>b) Zpracování územních plánů obcí</p> <p>c) Zpracování územně analytických podkladů na úrovni ORP</p> <p>d) Zpracování územních studií a koordinace nadmístních záměrů s obcemi kraje.</p>
Hlavní subjekty zapojené do naplňování cílů	<p>Obce – územní plány</p> <p>ORP – územně analytické podklady pro obce</p> <p>Role kraje - ZUR, ÚAP kraje, role podpůrná a koordinační</p>
Indikátor	Počet obcí s platnou ÚPD (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina (2019)
Odpovědný odbor	Odbor územního plánování a stavebního řádu

Prioritní oblast 3: Moderní infrastruktura a mobilita

Opatření	3.1 Moderní dopravní infrastruktura
Cíl opatření	Modernizace dopravní infrastruktury sloužící k efektivní přepravě osob a zboží
Popis a odůvodnění	<p>Moderní kapacitní dopravní infrastruktura (silnice, železnice, terminály veřejné hromadné dopravy či letiště) je předpokladem zlepšení přepravy zboží a osob. Je jedním z faktorů růstu konkurenceschopnosti regionu. S ohledem na mezinárodní kontext je třeba dostatečně docenit umístění Kraje Vysočina ve středoevropském prostoru.</p> <p>Silniční síť</p> <p>Klíčovými problémy silniční infrastruktury (především hlavních tahů) je nedostatečná kapacita, stavebně-technický stav a provázání na síť TEN-T, ale i nedostatečné napojení některých regionálních center na krajské město a mezi sebou.</p> <p>Vzhledem ke značné délce komunikací v majetku kraje a tedy s ohledem na potřebu strategického plánování investic definovalo Zastupitelstvo Kraje Vysočina Pátevní silniční síť Kraje Vysočina. Ta tvoří základní a rozhodující komunikační spojení významných center osídlení regionu a zabezpečuje propojení mezi okresy a sousedními kraji. Při plánování rozvoje silniční sítě je také nutné zohlednit specifické požadavky na technické parametry pro trasy určené pro přepravu nákladů souvisejících s významnými stavbami v regionu.</p> <p>Velkou komplikací pro realizaci staveb je dlouhodobá majetkoprávní příprava, především u obchvatů sídel zatížených tranzitní dopravou. Lokální význam pro obytnou a obslužnou funkci mají také místní komunikace, které mnohdy nejsou ve stavu odpovídajícím jejich významu. Nedílnou součástí silniční sítě je i zeleň na silničním pozemku, kterou mimo průjezdní úseky obcí udržuje Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvková organizace (KSÚSV). Problémem je existence starých stromů, které mohou ve zvýšené míře ohrožovat bezpečnost silničního provozu a ztěžovat provádění údržby komunikací. Z tohoto důvodu je nezbytné provádět pravidelné ošetřování silniční vegetace, včetně prořezávky, případně výsadby nových stromů.</p> <p>Železniční síť</p> <p>Stavebně technický stav železničních tratí a související infrastruktury na území Kraje Vysočina a technický stav vozového parku železničních vozidel zhoršuje konkurenceschopnost drážní dopravy s dopravou silniční, a následně způsobuje úbytek přepravních výkonů v osobní i nákladní dopravě.</p> <p>Klíčovými problémy železniční infrastruktury jako nedílné součásti systému veřejné hromadné dopravy jsou její nízká traťová rychlost včetně tratí č. 230 a 250 systému TEN-T, nízká propustnost jednokolejných tratí a železničních stanic, stav veřejnosti přístupných prostor železničních stanic, zastávek a nástupištních hran nevyhovující cestujícím s omezenou schopností pohybu a orientace.</p> <p>Z hlediska nákladní železniční dopravy lze zmínit strategickou potřebu zachování a rozvoje veřejně dostupných nákladíšť a překladišť</p>

	<p>v regionálních popř. mikroregionálních centrech kraje a napojení průmyslových a logistických areálů na železnici prostřednictvím vleček.</p> <p>Výzvou pro delší časový horizont je vybudování vysokorychlostní trati v úseku Praha – Jihlava – Brno s vazbami na obdobné tratě sousedních států a konvenční železniční síť.</p> <p>Terminály veřejné hromadné dopravy Multimodální terminály veřejné hromadné dopravy jsou nezbytnou podmínkou zajištění kvalitní a komfortní dopravní obslužnosti. Infrastruktura přestupních terminálů je předpokladem k efektivnímu zajištění veřejných služeb v přepravě cestujících prostřednictvím provázání veřejné linkové a drážní osobní dopravy, automobilové (P+R, K+R) a cyklistické dopravy (B+R) na jednom místě.</p> <p>Klíčovým problémem přípravy a výstavby terminálů veřejné hromadné dopravy je často nezbytná synergie investic více vlastníků infrastruktury (obec, kraj, stát, podnikatelský subjekt) za účelem dosažení komplexního řešení.</p> <p>V souvislosti se záměrem výstavby přestupního terminálu veřejné hromadné dopravy v Jihlavě je třeba řešit napojení významných cílů v krajském městě k terminálu veřejné hromadné dopravy trolejbusovou dopravou a s tím související rozvoj sítě trolejbusové dopravy v Jihlavě.</p> <p>Letiště Důležitým faktorem zvýšení a udržení hospodářského rozvoje území je také jeho dostupnost prostřednictvím letecké dopravy. Na území Kraje Vysočina jsou v tuto chvíli evidována letiště s různým typem využití. Region ale postrádá letiště, které by umožňovalo přistávání dopravních letadel. To je i jednou z příčin nižší konkurenceschopnosti Jihlavy jakožto regionálního centra, které se snaží získat nové potenciální investory.</p>
Aktivity	<p>a) Výstavba a modernizace komunikací II. a III. třídy b) Modernizace železniční infrastruktury c) Výstavba a modernizace přestupních terminálů nebo autobusových nádraží v mikroregionálních a lokálních centrech včetně parkovišť P+R, B+R a K+R d) Výstavba a modernizace nadřazené dopravní silniční infrastruktury ve vlastnictví státu e) Výstavba a modernizace místních komunikací f) Výstavba multimodálního terminálu osobní dopravy v Jihlavě g) Výstavba vysokorychlostní železniční trati Praha – Jihlava – Brno h) Modernizace letiště Jihlava – Henčov i) Údržba a obnova silniční vegetace</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, stát (ŘSD, SŽDC) Role kraje – vlastník komunikací II. a III. třídy, koordinační, podpůrná a iniciační</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Podíl délky komunikací v majetku kraje s technickým stavem 4 a 5 (snížení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Koncepce rozvoje silniční sítě Kraje Vysočina</p>
Odpovědný odbor	<p>Odbor dopravy a silničního hospodářství</p>

Opatření	3.2 Zkvalitnění služeb veřejné hromadné dopravy
Cíl opatření	Zlepšení konkurenceschopnosti veřejné hromadné dopravy
Popis a odůvodnění	<p>Ve veřejné hromadné dopravě v Kraji Vysočina je patrný dlouhodobý trend snižování jejího podílu na celkovém přepravním výkonu ve prospěch individuální automobilové dopravy. Trend vyplývá ze změn v dopravním chování obyvatel, kdy se v Kraji Vysočina výrazně zvýšil stupeň automobilizace, což se projevilo na změně dělby přepravní práce v neprospěch veřejné hromadné dopravy.</p> <p>Významnou roli hraje také kvalita nabídky veřejné hromadné dopravy. Jedná se o dostupnost veřejné hromadné dopravy v území a v čase (vzdálenost zastávky, četnost spojení), rychlost a spolehlivost přepravy, komfort a čistota vozidel a prostor určených pro cestující veřejnost (zastávek, stanic a přístupových cest), dopravní, tarifní a informační propojení jednotlivých služeb veřejné hromadné dopravy (jednotný tarif, platební a odbavovací systémy, podpůrné systémy pro zúčtování tržeb a controlling, systémy řízení veřejné hromadné dopravy a informování cestujících o nabídce veřejné hromadné dopravy a aktuální provozní situaci).</p> <p>Veřejná hromadná doprava přispívá k udržitelnosti venkova, rozvoji turistického ruchu a má významný vliv na rozvoj měst. Podílí se na zabezpečování každodenních přepravních potřeb velkých počtů cestujících v městské, příměstské a meziměstské dopravě. Pokud by přepravní potřeby obyvatel byly zajišťovány výhradně individuální automobilovou dopravou s využitím stávající dopravní infrastruktury, nebyly by dostatečně uspokojovány z důvodu kongescí. Dopravní problémy se koncentrují zejména v oblastech s hustým osídlením, kde dochází nejčastěji ke kongescím s dopady na životní prostředí a veřejné zdraví. Tento problém se kromě krajského města Jihlavy výrazně projevuje v dalších městech nad 10 tis. obyv., která jsou již příliš velká pro pěší docházku, avšak stále nejsou dostatečně velká, aby poptávka ekonomicky odůvodnila provoz systému městské hromadné dopravy v potřebném rozsahu. Města této velikostní kategorie jsou pak výrazně zatížena individuální automobilovou dopravou. Z pohledu regionální dopravy je nutné realizovat projekty, které napomohou vzájemnému provázání regionální dopravy (popřípadě celostátní dopravy) pod objednávkou kraje a dané MHD na území konkrétního města.</p> <p>Vzhledem k rostoucím nárokům veřejnosti na kvalitu veřejných služeb v přepravě cestujících je třeba pokračovat v úpravách linkové dopravy směřující ke zlepšení dostupnosti kraje veřejnou hromadnou dopravou. Nezbytnými kroky jsou zkvalitnit síťovou nabídku veřejné hromadné dopravy mezi mikroregionálními centry, harmonizovat jízdní řády drážní osobní dopravy, veřejné linkové dopravy a městské hromadné dopravy, zavést jednotný tarif a systém řízení dopravní obslužnosti kraje. Předpokladem zajištění kvalitních veřejných služeb v přepravě cestujících je pokračující obnova vozového parku komfortními částečně nízkopodlažními vozidly umožňujícími přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace, a to zejména v drážní dopravě. Moderní drážní vozidla svými technickými parametry lépe využijí modernizovanou drážní infrastrukturu. Pro zmírnění negativních vlivů dopravy na zdraví a životní prostředí je vhodné ve veřejné dopravě používat nízkoemisní a bezemisní dopravní prostředky, např. díky využití alternativních paliv (LPG, CNG, elektrický proud). Jejich provozování</p>

	s sebou nese také nutnost výstavby související infrastruktury (např. plničky, dobíjecí stanice).
Aktivity	<p>a) Nákup nebo modernizace železničních vozidel, autobusů a trolejbusů zajišťujících veřejné služby v přepravě cestujících</p> <p>b) Zavádění nebo modernizace řídicích, informačních, odbavovacích a platebních systémů pro veřejnou hromadnou dopravu</p> <p>c) Optimalizace jízdních řádů a tarifní integrace</p> <p>d) Výstavba, nebo modernizace inteligentních dopravních systémů a dopravní telematiky pro veřejnou hromadnou dopravu,</p> <p>e) Budování a modernizace trolejbusových drah</p> <p>f) Budování a modernizace zastávek městské hromadné dopravy a veřejné linkové dopravy</p> <p>g) Výstavba plnicích a dobíjecích stanic pro nízkoemisní a bezemisní vozidla sloužící pro přepravu osob</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, dopravci</p> <p>Role kraje (objednatel veřejných služeb v přepravě cestujících v regionální dopravě a organizátor dopravní obslužnosti), koordinační, podpůrná</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Přepravní výkon v osobách v drážní dopravě (stagnace)</p> <p>Přepravní výkon v osobách ve veřejné linkové dopravě (stagnace)</p> <p>Přepravní výkon v osobách v městské hromadné dopravě (stagnace)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	Dopravní plán (2017)
Odpovědný odbor	Odbor dopravy a silničního hospodářství

Opatření	3.3 Bezpečnost silničního provozu a zklidňování dopravy
Cíl opatření	Snížení nehodovosti v Kraji Vysočina Zvýšení plynulosti dopravy ve městech
Popis a odůvodnění	<p>Jedním z významných faktorů ovlivňujících bezpečnost silničního provozu jsou kolize mezi motorizovanými (osobní a nákladní vozidla) a nemotorizovanými (cyklisté, chodci, bruslaři...) účastníky silničního provozu. Tyto dvě skupiny účastníků provozu se potkávají zejména v intravilánech měst a obcí. Především chodci a cyklisté jsou ohrožováni neohledupnými řidiči, kteří nerespektují pravidla silničního provozu. Jedním z nejproblematictějších míst střetu chodců s motoristy jsou přechody pro chodce, zejména při snížené viditelnosti (noc, mlha, hustý déšť). Účinným opatřením pro snížení těchto rizik je úprava přechodů pro chodce tak, aby jejich stav zvýšil bezpečnost chodců (např. nasvícení přechodů pro chodce). Dalším vhodným opatřením je instalace dynamických zpomalovacích systémů (inteligentních semaforů) či kamerových systémů, které dovolí průjezd pouze vozidlům, která respektují maximální povolenou rychlost nebo mohou ovlivnit bezpečný průjezd daným místem. V intravilánech obcí je třeba řešit také další možná kolizní místa, např. nevyhovující či zcela chybějící chodníky. U přechodů i chodníků je nutné přihlížet i k bezpečnému pohybu osob s omezenou schopností pohybu a orientace. U cyklistů lze jejich bezpečnost zvýšit jejich úplným či částečným vyloučením z běžné dopravy prostřednictvím výstavby nebo modernizace cyklostezek, případně vyznačením cyklopruhů.</p> <p>Určitou roli ve snížení nehodovosti hraje i prevence, a to zejména mezi nejvíce rizikovými skupinami, jako jsou děti a mládež. Nízká informovanost o bezpečnosti silničního provozu u žáků základních škol souvisí mimo jiné s nedostatečnou dotací vyučovacích hodin spojených s dopravní výchovou a kvalitou a dostupností dětských dopravních hřišť.</p> <p>S ohledem na dynamický růst množství individuální automobilové dopravy roste i poptávka po parkovacích místech ve městech. Možným řešením je výstavba parkovacích domů a rozšiřování parkovacích ploch, a to nejlépe poblíž zastávek nebo stanic veřejné hromadné dopravy. Ke zklidnění dopravy lze přispět i prostřednictvím budování telematiky, která dokáže efektivně řídit dopravu (např. formou zelené vlny).</p>
Aktivita	<p>a) Pořádání preventivně-bezpečnostních a vzdělávacích akcí pro cílové skupiny účastníků silničního provozu</p> <p>b) Budování dopravní telematiky</p> <p>c) Výstavba a modernizace cyklostezek nebo vyznačení cyklopruhů především v intravilánech obcí</p> <p>d) Výstavba a modernizace infrastruktury pro chodce (např. přechody pro chodce, chodníky)</p> <p>e) Rozvoj systémů pro řízení dopravy v obcích (např. inteligentních semaforů)</p> <p>f) Výstavba a modernizace dětských dopravních hřišť</p> <p>g) Výstavba a rozšiřování parkovacích ploch a domů</p> <p>h) Budování doplňkové infrastruktury pro nemotorovou dopravu ve městech</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	Ministerstvo dopravy ČR, Krajské pracoviště BESIP a spolupracující subjekty (ORP, PČR, HZS, ZZS, městská policie, Červený kříž, centra primární prevence),, vzdělávací instituce

	Obce, ŘSD Role kraje - koordinační a podpůrná
Indikátor a žádoucí trend	Počet dopravních nehod zaviněných chodci (snížení) Počet dopravních nehod zaviněných cyklisty (snížení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Koncepce bezpečnosti silničního provozu v Kraji Vysočina (2012) Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Kraji Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor dopravy a silničního hospodářství

Opatření	3.4 Zásobování pitnou vodou
Cíl opatření	Zajištění dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství
Popis a odůvodnění	<p>Zásobování pitnou vodou na území Kraje Vysočina se vyznačuje relativně dostatečnou kapacitou zdrojů vod povrchových (vodárenské nádrže Švihov, Vír, Mostišť, Hubenov, Nová Říše a vodní nádrž Vranov), z nichž některé jsou významnými zdroji pitné vody i z celorepublikového hlediska.</p> <p>V Kraji Vysočina jsou propojeny některé vodárenské systémy, což umožňuje částečně operativní nahrazení vodních zdrojů. Vodovodními systémy jsou propojeny nádrže Vír, Mostišť a Vranov, dále Hubenov a Nová Říše. Vzhledem k nepříznivé hydrologické situaci posledních let v našem kraji, je však třeba uvažovat s dalším propojováním vodovodních soustav (skupinových vodovodů). Kromě těchto významných vodovodních soustav existují na území kraje lokální vodovodní systémy využívající místní zdroje zejména podzemních vod.</p> <p>Některé lokální a individuální zdroje podzemních vod (studny, vrty) vykazují kontaminaci a hygienickou závadnost (nadlimitní hodnoty radonu, dusičnanů, pesticidů, aj.) nebo nedostatečnou vydatnost. Rovněž některé vodárenské nádrže mají zejména v letních měsících problémy s kvalitou surové vody (vysoký přísun živin v povrchové vodě z povodí). Oproti tomu kvalita vody ve vodovodních sítích pro veřejnou potřebu odpovídá požadavkům příslušných právních předpisů.</p> <p>Na většině území kraje jsou v posledních letech obce ohrožovány dopady dlouhodobého sucha. Každoročně mívá větší či menší problém s množstvím nebo kvalitou dodávané pitné vody několik desítek obcí. Jedná se o obce, které nejsou napojeny na skupinové vodovody, a tedy na vodárenské nádrže, ale spoléhají se pouze na lokální zdroje podzemní vody mnohdy s nedostatečnou vydatností.</p> <p>Malá hustota osídlení regionu a velký počet malých sídel na území kraje způsobuje v průměru vysoké investiční náklady na další rozšiřování vodovodních sítí a celkově i vyšší náklady na jejich provoz.</p> <p>Je tedy třeba podporovat investice na výstavbu a rozšíření veřejných vodovodů zejména v místech, kde je nedostatečná vydatnost či kvalita vody z individuálních zdrojů a kde navrhovaná opatření jsou efektivní. Další investice je třeba vynaložit na rekonstrukce stávajících nevyhovujících vodovodních systémů.</p>
Aktivita	<p>a) Výstavba vodovodních sítí včetně souvisejících objektů, případně jejich intenzifikace, zajištění nových zdrojů pitné vody</p> <p>b) Propojování vodovodních soustav (skupinových vodovodů)</p> <p>c) Rekonstrukce vodovodních sítí včetně souvisejících objektů</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, svazky obcí, ostatní vlastníci a provozovatelé infrastruktury vodovodů</p> <p>Role kraje je omezená (koordinační, koncepční, podpůrná)</p>
Indikátor a žádoucí trend	Podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor životního prostředí a zemědělství

Opatření	3.5 Odvádění a čištění odpadních vod
Cíl opatření	Snížení množství znečištění vypouštěného do povrchových i podzemních vod
Popis a odůvodnění	<p>S ohledem na vysokou stávající hodnotu kvality životního prostředí na území kraje a stávající nadregionální povrchové zdroje pitné vody by měla být problematika čistoty vod jednou z priorit regionu. Především je třeba zlepšit kvalitu povrchové a podzemní vody a eliminovat zdroje znečištění vod zejména odpadními vodami.</p> <p>Ne všechny stávající čistírny odpadních vod (ČOV) svým technickým řešením umožňují dosáhnout vyčištění odpadních vod na úroveň odpovídající současným legislativním požadavkům (u větších ČOV se jedná o odstranění sloučenin dusíku a fosforu). Proto musí některé z těchto ČOV projít rekonstrukcí či intenzifikací. Problematický zůstává i technický stav starších kanalizačních sítí.</p> <p>V menších sídlech doposud neexistují ucelené kanalizační systémy zakončené ČOV. Proto je třeba ke stávajícím kanalizacím a ČOV vybudovat další. Vzhledem k roztržitosti sídelní struktury je však odkanalizování malých sídel a čištění jejich odpadních vod velice nákladné jak investičně, tak i provozně. U velmi malých sídel je někdy efektivnější využití individuální likvidace odpadních vod nebo alternativní způsoby čištění odpadních vod. V dalším období je prioritou řešení odvádění a čištění odpadních vod v menších sídlech a to zejména v místech se zvláštní ochranou vod nebo přírody (např. povodí vodárenských nádrží, ochranná pásma vodních zdrojů, chráněná oblast přirozené akumulace vod, chráněná krajinná oblast). Důvodem je plnění právních předpisů v oblasti odvádění a čištění odpadních vod.</p>
Aktivita	<p>a) Výstavba kanalizačních sítí včetně souvisejících objektů a ČOV, případně jejich intenzifikace</p> <p>b) Rekonstrukce ČOV a kanalizačních sítí včetně souvisejících objektů</p> <p>c) Individuální likvidace odpadních vod nebo alternativní způsoby čištění odpadních vod v menších sídlech</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, svazky obcí, ostatní vlastníci a provozovatelé infrastruktury kanalizací</p> <p>Role kraje omezená (koordinační, koncepční, podpůrná)</p>
Indikátor a žádoucí trend	Podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci ukončenou ČOV (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor životního prostředí a zemědělství

Opatření	3.6 Infrastruktura ICT
Cíl opatření	Zkvalitnění a rozšíření pokrytí území kraje vysokorychlostním připojením k internetu a sítím veřejné správy a související ICT infrastruktury (technologické centrum, návazné metropolitní sítě)
Popis a odůvodnění	<p>Nutnou podmínkou bezproblémového přístupu k informacím je snadná dostupnost vysokorychlostního internetu (broadbandu) na celém území kraje a podpora mobility uživatelů internetu. Využívání elektronického obsahu či elektronických služeb bude efektivní pouze při existenci dostatečně kvalitního a bezpečného připojení uživatelů k internetu ve všech lokalitách regionu.</p> <p>V oblasti infrastruktury si kraj klade za cíl připojit všechny obce s rozšířenou působností a maximální počet pověřených obcí (II. stupně) k optické síti veřejné správy ROWANet. To je jedním z klíčových cílů do roku 2027. Vedle toho je nutné, aby region vyřešil problém odlehlých oblastí, kde selhává trh s nabídkou vysokorychlostní konektivity, neexistuje dostatečné pokrytí infrastrukturou a soukromý sektor nemá zájem o investice zejména v řídko osídlených oblastech a oblastech s nižší kupní silou. Veřejná intervence do rozvoje otevřených NGN sítí a metropolitních sítí umožní vyřešit tento letitý problém a zpřístupnit nabídku moderních služeb i obyvatelům těchto lokalit. Díky využití architektury NGN sítí, které zaručují technologickou neutralitu a otevřenost, by jejich výstavba ve vybraných lokalitách neměla mít deformující vliv na trh.</p> <p>V této souvislosti je třeba rozvíjet další aktivity veřejné správy umožňující snadnější výstavbu telekomunikačních sítí.</p> <p>Stejně tak je potřeba rozvíjet a udržovat pokročilá bezpečná datová centra a úložiště dat, tak aby infrastruktura byla schopna udržet rozvíjející se ICT služby. Cílem je též reagovat na další rozvoj ICT a tomu do budoucna přizpůsobovat nároky na infrastrukturu. Při budování ICT infrastruktury je nezbytná koordinace při výstavbě ostatních liniových staveb – to pak znamená výrazné šetření nákladů. Je rovněž nutné trvalé zvyšování úrovně vybavení ICT subjektů veřejné správy.</p>
Aktivity	<p>a) Rozvoj regionální síťové infrastruktury ICT veřejné správy</p> <p>b) Zvyšování úrovně vybavení ICT subjektů veřejné správ</p> <p>c) Rozvoj vysokorychlostního internetu pro domácnosti a podnikatele – výstavba otevřených sítí (NGN sítě)</p> <p>d) Výstavba datových center a datových úložišť</p> <p>e) Sdílení infrastruktury liniových staveb při budování ICT infrastruktury</p>
Subjekty zapojené do naplňování cílů	Města a obce, sdružení a svazky obcí, organizace zřizované Krajem Vysočina, MAS, podnikatelské subjekty, akademický sektor (CESNET) role kraje – provozovatel sítě ROWANet (koordinátor), role podpůrná
Indikátor	Počet obcí připojených k síti ROWANet (zvýšení) Počet NGA sítí v regionu (zvýšení) Počet km chrániček položených souběžně s liniovými stavbami (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Strategie ICT Kraje Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor informatiky

Opatření	3.7 Elektronické služby veřejného sektoru (eGovernment)
Cíl opatření	Rozšíření nabídky bezpečných elektronických služeb veřejné správy
Popis a odůvodnění	<p>Jedním ze strategických cílů ČR a také Kraje Vysočina je realizace myšlenek elektronizace veřejné správy – tzv. eGovernment. S implementací eGovernmentu by měla přijít zásadní změna ve vztahu občana a veřejné správy, kdy by mimo jiné odpadla nebo se snížila nutnost osobní docházky na pobočky orgánů veřejné správy. Cílem je také efektivní využití a sdílení elektronických informací mezi jednotlivými subjekty veřejné správy. Na národní úrovni byl zřízen Portál občana (https://obcan.portal.gov.cz) - centrální samoobslužné místo, prostřednictvím kterého je možné přistupovat ke službám veřejné správy (včetně možnosti činit elektronická podání vůči vybraným orgánům veřejné moci). Mezi regionální aktivity v oblasti eGovernmentu patří regionální projekty navazující na národní služby eGovernmentu, elektronické registry veřejné správy, stejně jako podpora projektů elektronizace agend regionální a místní veřejné správy směrem ke všem cílovým skupinám – občanům, podnikatelům, turistům atd.</p> <p>V oblasti elektronických služeb je klíčovou oblastí elektronizace všude tam, kde je potřeba zajistit otevřenost, dostupnost a efektivitu procesů veřejné správy. V tematických oblastech jako je zdravotnictví, kultura a turismus, podpora podnikání či přímé služby veřejné správy občanům, zde všude se bude v následujících letech více uplatňovat elektronizace. S nástupem mobilních zařízení je třeba stále držet vysoké bezpečnostní standardy, ale zachovat jednoduché ovládání pro uživatele. S rozvojem služeb souvisí také nutnost digitalizace těch dat, která zatím nejsou dostupná v elektronické podobě.</p> <p>Integrace jednotlivých informačních systémů pak umožní přidanou hodnotu v automatické výměně dat, což v praxi znamená rychlejší, levnější, transparentní a efektivní poskytování elektronických služeb bez zvýšených nároků na uživatele. S rozvojem IoT technologií bude narůstat důležitost projektů zaměřujících se na problematiku otevřených dat, big data analýz a analýz dat v prostoru (GIS)</p>
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> a) Vytváření a rozvoj elektronických služeb veřejné správy b) Podpora státem garantované elektronické identity c) Zavádění systémů elektronické bezpečnosti d) Publikování služeb v rámci Portálu občana e) Integrace služeb veřejné správy f) Rozvoj mobility a mobilních technologií. g) Publikace dat veřejné správy (OpenData) h) Příprava společnosti na trendy typu IoT a BigData,
Subjekty zapojené do naplňování cílů	<p>Města a obce, sdružení a svazky obcí, organizace zřizované Krajem Vysočina, MAS, podnikatelské subjekty, další subjekty veřejné správy, akademický sektor (VŠ, CESNET)</p> <p>Role kraje – tvorba systémů a podpora jejich zavádění, koordinační</p>
Indikátor	<p>Počet uživatelů využívajících služby eAmbulance v regionu (zvýšení)</p> <p>Počet elektronických služeb kraje využívajících elektronickou identitu (zvýšení)</p> <p>Počet služeb kraje publikovaných v rámci Portálu občana (zvýšení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	Strategie ICT Kraje Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor informatiky

Opatření	3.8 ICT gramotnost a vzdělávání
Cíl opatření	Zvýšení ICT gramotnosti v kraji
Popis a odůvodnění	<p>Rozvoj moderních komunikačních technologií sebou nese také zvýšené nároky na uživatele. Smyslem opatření je zvýšení úrovně vzdělanosti v oblasti ICT a to nejen na úrovni uživatelské, ale i v oblasti odborných specifických znalostí. Zvýšení povědomí o možnostech informačních a komunikačních technologií je jedním z pilířů informační společnosti. Opatření zahrnuje též podporu zájmu o technické obory v kraji. Klíčovou oblastí je také vzdělávání zaměřené jak na vzdělávání specialistů – technologů, tak na školení uživatelů nových aplikací a systémů. Kraj Vysočina si uvědomuje, že bez maximálního využití znalostí nedosáhnou samotné technologie cílů, které jsou plánovány. Lidé jsou zde klíčovým faktorem, a proto je podpora jejich znalostí nutná, zejména s ohledem na rychlý technologický rozvoj v posledních letech.</p> <p>Součástí zvýšení ICT gramotnosti je i problematika kybernetické bezpečnosti. Uživatelé si musí být vědomi nebezpečí, které může v souvislosti s využíváním elektronických služeb nastat a musí být schopni jim alespoň částečně předcházet.</p> <p>Technologický rozvoj bohužel vytváří i bariéry v různých společenských skupinách – tzv. digital divide. Účinným vzděláváním a propagací je možné předcházet takovým negativním dopadům rozvoje ICT. Navíc jen podporou počítačové gramotnosti lze pak plně využít potenciál ICT – dát maximální smysl investicím do infrastruktury a elektronizace služeb.</p>
Aktivita	<p>a) Vzdělávání v oblasti digitální gramotnosti</p> <p>b) Vzdělávání v oblasti kyber-bezpečnosti</p> <p>c) Boj s digital divide (podpora znevýhodněných skupin)</p> <p>d) Propagace ICT a služeb veřejné správy (eGovernmentu)</p>
Subjekty zapojené do naplňování cílů	<p>Města a obce, sdružení a svazky obcí, organizace zřizované Krajem Vysočina, MAS, vzdělávací instituce, podnikatelské subjekty, další subjekty veřejné správy</p> <p>Role kraje - realizátor a koordinátor vzdělávacích a propagačních aktivit pro cílové skupiny tohoto opatření.</p>
Indikátor	Počet účastníků kurzů elektronické bezpečnosti za rok (stagnace)
Vazba na oborový koncepční dokument	Strategie ICT Kraje Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor informatiky

Opatření	3.9 Efektivní krizové řízení a prevence kriminality
Cíl opatření	Zajištění ochrany obyvatel a akceschopnosti složek integrovaného záchranného systému (IZS) a orgánů krizového řízení pro řešení mimořádných událostí a krizových situací
Popis a odůvodnění	<p>Mimořádnou událost řeší dle potřeby jedna nebo více složek IZS. Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany (sbory dobrovolných hasičů obcí), zdravotnická záchranná služba a Policie ČR. IZS představuje koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Koordinace složek IZS při společném zásahu má tři úrovně řízení:</p> <p>Taktická úroveň koordinuje jednotlivé kroky na místě mimořádné události velitelem zásahu. V případě potřeby velitel zásahu vyžaduje pomoc na operační úrovni. Operační úroveň řeší koordinaci jednotlivých složek IZS prostřednictvím operačních a informačních středisek. Jedná se např. o posílení speciální technikou. Strategická úroveň je využívána při řešení mimořádných událostí většího rozsahu či krizových situací a jedná se obvykle již o fázi krizového řízení.</p> <p>Pro zajištění dobré akceschopnosti složek IZS je zásadní průběžná modernizace zásahové techniky za účelem zachování dosavadní úrovně nebo zvýšení efektivity zásahu (zejména u starší techniky sborů dobrovolných hasičů obcí). Pro koordinaci zásahu je nezbytná i dostupnost moderních informačních technologií, kterými by měly být vybaveny jednotlivé složky.</p> <p>Druhou nezbytnou podmínkou je zajištění odpovídající úrovně znalostí zapojených osob, které musí zahrnovat jak odborné znalosti např. při práci s technikou tak postupy pro řešení mimořádné události.</p> <p>Moderní společnost s sebou nese zvýšené riziko páchaní drobných ale i závažných kriminálních deliktů (např. krádeže, vandalismus, loupeže, násilí, úmyslné ublížení na zdraví). Částečně lze těmto situacím předcházet prostřednictvím nastavení nejrůznějších programů prevence (např. programy pro osoby opouštějící zařízení pro výkon trestu odnětí svobody, pro osoby ve výkonu trestu, probační a resocializační programy; programy sociálně právní ochrany osob, pomoc obětem trestných činů, např. seniorů). Ne ve všech případech je toto však možné, proto je vhodné určitými technickými opatřeními (např. mříže, kamery, zabez. systémy) zabezpečit objekty, které jsou tímto chováním ohroženy nejvíce nebo lokality, ve kterých dochází k ohrožení občanů a majetku.</p> <p>Opatření ve formě aktivit, především realizují obce, města nebo neziskové organizace, které mají s konkrétní cílovou skupinou zkušenosti a mají místní znalost. Nezbytnou podmínkou pro úspěšnou realizaci aktivit zaměřených na prevenci kriminality je spolupráce všech zainteresovaných subjektů.</p>
Aktivita	<p>a) Modernizace mobilní zásahové techniky složek IZS</p> <p>b) Realizace programů zaměřených na prevenci kriminality</p> <p>c) Rozvoj a průběžná modernizace informačních a komunikačních technologií a vybavení jednotlivých pracovišť operačního řízení základních (příp. ostatních) složek IZS a pracovišť krizových štábů</p> <p>d) Budování a modernizace vzdělávacích a výcvikových středisek pro složky IZS (simulátory, interaktivní trenažéry, polygony apod.)</p>

	<p>e) Průběžné vzdělávání složek IZS a praktické nácviky formou taktických cvičení složek IZS a štábních cvičení krizových štábů</p> <p>f) Zabezpečování budov a veřejných prostranství technickými zabezpečovacími prvky (kamerové systémy apod.)</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Složky IZS a podílející se subjekty (ZZS, HZS KV, Policie ČR, SDH, městská policie)</p> <p>ORP, obce, NNO, školy a školská zařízení</p> <p>Role kraje organizace IZS, zřizuje ZZS zajištění připravenosti kraje na řešení krizových situací</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Průměrné stáří CAS HZS Kraje Vysočina (snížení)</p> <p>Počet trestných činů (snížení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Krizový plán Kraje Vysočina</p> <p>Koncepce prevence kriminality Kraje Vysočina na 2017 – 2020</p>
Odpovědný odbor	Odbor sekretariátu hejtmána

Opatření	3.10 Hospodaření s energií
Cíl opatření	Snižování měrné spotřeby a účinné nakládání s energií
Popis a odůvodnění	<p>S technologickým vývojem se společnost stále více stala závislou na energiích a její spotřebu se nedaří výrazněji snižovat. Z důvodu omezeného množství surovin potřebných k výrobě energií, negativním dopadům na životní prostředí a také zvyšující se ceny energií, je nutno věnovat její výrobě, přenosu a spotřebě patřičnou pozornost. Mezi prioritní oblast patří nutnost obnovy, rozvoje, posílení a modernizace přenosové a přepravní soustavy a distribučních sítí, a zvyšování jejich účinnosti a odolnosti vůči klimatickým podmínkám a potenciálním kybernetickým útokům. V rámci připravenosti na řešení krizových situací by mělo být podporováno zabezpečení budov náhradními zdroji elektrické energie.</p> <p>Klíčovým energetickým zdrojem umístěným v regionu je Jaderná elektrárna Dukovany, která společně s vodní elektrárnou Dalešice tvoří na území Kraje Vysočina energetický uzel nadregionálního významu. Energetika je tak z dlouhodobého pohledu v jihovýchodní části kraje zakořeněná. Význam tohoto uzlu kromě vlastní výroby lze pro region najít také zejména z hlediska zaměstnanosti, kdy jaderná elektrárna a její dodavatelé poskytují několik tisíc pracovních míst. Z tohoto pohledu se prodloužení provozu stávajících bloků a dostavba pátého bloku jeví jako nezbytné pro udržení zaměstnanosti na Třebíčsku a v přilehlých oblastech.</p> <p>V poslední době jsou v souvislosti s přechodem na nízkouhlíkovou ekonomiku stále více využívány tzv. obnovitelné (např. vítr, slunce, biomasa či voda) a druhotné zdroje energie. Při nastavování vhodného energetického mixu je však důležité, aby vybrané zdroje energie neměly negativní vliv na životní prostředí, estetickou hodnotu krajiny či na způsob hospodaření v krajině.</p> <p>V Kraji Vysočina existuje také řada menších zdrojů výroby elektřiny. Z nich některé vyrábí kromě elektrické energie také teplo. Kombinovaná výroba elektřiny a tepla (KVET) umožňuje v porovnání s oddělenou výrobou elektrické energie a tepla dosáhnout úspor primární energie 30 – 40 %. KVET je významně využívána také v rámci soustav zásobování teplem (SZT), které jsou vybudovány ve všech větších městech na Vysočině. Jsou-li SZT ekonomicky konkurenceschopné, je vhodné při připojování nových zákazníků, jejich přednostní využívání, protože umožňují snižování lokálních emisí a mohou i posilovat energetickou bezpečnost jako záložní zdroje elektřiny pro ostrovní provoz.</p> <p>Z analýzy potenciálu úspor dle ÚEK vyplývá, že existuje poměrně významný potenciál úspor ve všech oblastech užití energie (ať již jde o veřejný sektor, tak i podnikatelský sektor, ale i sektor bydlení). Nutné je hlavně zlepšit tepelně-technické vlastnosti budov a zvýšit účinnost vytápěcích soustav. S nízkou efektivitou se potýká i provoz veřejného osvětlení díky využívání dnes již zastaralých technologií.</p> <p>Rovněž v průmyslové a zemědělské výrobě lze spatřit potenciál, např. v zavádění vybraných energeticky a surovinově méně náročných technologií. Jako vhodné pro řešení energetických úspor a řízení spotřeb je zavádění tzv. energetického managementu, v rámci kterého je monitorována spotřeba a následně navrhovány možné způsoby úspor energií.</p>

	Zatím jsou v regionu velmi málo využívány systémy tzv. inteligentních sítí, které dokážou řídit spotřebu energie dle aktuálního stavu v energetické soustavě.
Aktivita	<p>a) Rozvoj jaderné energetiky v regionu (prodloužení životnosti a výstavba 5. bloku EDU)</p> <p>b) Využívání energie z obnovitelných a druhotných zdrojů</p> <p>c) Realizace energetických úspor (zateplování, otopné systémy, veřejné osvětlení apod.)</p> <p>d) Rozvoj energetické infrastruktury</p> <p>e) Zavádění kombinované výroba tepla a elektrické energie (KVET)</p> <p>f) Zavádění energeticky méně náročných postupů a technologií při průmyslové a zemědělské výrobě</p> <p>g) Zavádění energetického managementu a řízení spotřeb energií</p> <p>h) Zavádění systému inteligentní sítě (smart grids)</p> <p>i) Rozvoj soustav zásobování tepelnou energií</p> <p>j) Zabezpečení budov náhradními zdroji elektrické energie (zavádění ostrovů elektrizační soustavy)</p> <p>k) Zvyšování povědomí obyvatel o možnostech energetických úspor</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	Výrobci a dodavatelé energií, domácnosti, podnikatelé, veřejné subjekty Role kraje - podpůrná, realizační, koordinační
Indikátor a žádoucí trend	Množství elektrické energie spotřebované domácnostmi (snížení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Územní energetická koncepce Kraje Vysočina (2017 – 2042)
Odpovědný odbor	Odbor regionálního rozvoje

Prioritní oblast 4: Zdravé životní prostředí a udržitelný venkov

Opatření	4.1 Obnova a rozvoj venkovského prostoru
Cíl opatření	Zajištění podmínek nezbytných pro kvalitní život ve venkovských oblastech
Popis a odůvodnění	<p>Kraj Vysočina je typickou venkovskou oblastí České republiky s velkým množstvím malých sídel. I přes určité zlepšení je zásadním problémem těchto malých obcí nevyhovující stav technické infrastruktury (zejména dopravní a vodohospodářské) a občanské vybavenosti (stav veřejných budov, terénní sociální a zdravotnické služby). Důležité je i vysokorychlostní připojení k internetu. Alespoň minimální úroveň vybavenosti touto infrastrukturou je přitom zásadní podmínkou udržitelného rozvoje venkova. Realizace větších investic je v mnohých případech prakticky vyloučena bez vnějších zdrojů.</p> <p>Pro udržení základního standardu kvality života na venkově je zapotřebí zachovat (případně rozšířit ve větších obcích) základní veřejné služby a občanskou vybavenost. Mnohé služby jsou z důvodu ekonomické nerentability omezovány či bez náhrady rušeny (typicky obchody se smíšeným zbožím, pobočky pošt, ordinace praktických lékařů). Horší dostupnost těchto služeb zhoršuje kvalitu života zejména pro určité skupiny obyvatel, které nemají možnost dojíždět do větších obcí či měst.</p> <p>Kvalita života na venkově je nepochybně determinována také kvalitou dopravní obslužnosti v území. Dobrá dopravní obslužnost území zajistí nejen přístup venkovského obyvatelstva k pracovním příležitostem a službám dostupných ve střediscích kraje, ale je rovněž předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu v regionu.</p> <p>Problémem venkovských oblastí je i malé množství a nízká diverzifikace pracovních příležitostí, podmíněná objektivními nevýhodami malého a středního podnikání na venkově (snížený přístup k informacím, ke kapitálu, vyšší náklady apod.). Potenciál se skrývá ve využívání místních specifických podmínek a příležitostí opírající se o místní tradice a dovednosti, které v minulosti i dnes vytváří jedinečné předpoklady pro určitou specializaci a přirozeně tak zvyšují konkurenceschopnost.</p> <p>Pro rozvoj mnoha obcí jsou bariérou i nedořešené vlastnické vztahy a komplexní pozemkové úpravy. V mnoha vesnicích nacházíme objekty, často rozsáhlé, které nemají v současné době funkční využití. Rozvoj občanské vybavenosti a dalších aktivit na venkově je pak vhodné směřovat do znovuvyužití těchto „venkovských brownfields“ (např. drobné vesnické statky, usedlosti, fary, bývalé školy, kulturní domy, apod.). Ochrana rázovitosti venkova jako zásadní kulturní hodnoty společnosti vyžaduje i ochranu a obnovu jeho stavebního fondu, zejména památek.</p> <p>Pro řešení problému, a to nejen u nadobecních projektů, je vhodné využít i existujících místních či regionálních partnerství, ať už na úrovni mikroregionů, tak zejména na území místních akčních skupin (nástroj CLLD). Zvýšená spolupráce obcí je vhodná i při výkonu veřejné správy a zajištění veřejných služeb (např. prostřednictvím tzv. „center společných služeb“ při DSO). Zapojení do těchto partnerství podněcuje občanskou aktivitu občanů a dalších subjektů působících na venkově a umožňuje jejich větší participaci na rozvoji své obce.</p> <p>Důležitým faktorem pro rozvoj obcí jsou také lidské zdroje, schopnost vedení obcí, obyvatel a podnikatelů ztotožnit se s danou lokalitou či regionem a přispívat k jeho rozvoji. Velmi důležité pro fungování venkovské společnosti</p>

	<p>je působení nejrůznějších místních spolků a sdružení jako jsou například dobrovolní hasiči, sportovní organizace, myslivecké spolky a další organizace. Tyto organizace působí na venkově jako organizátoři volnočasových aktivit a společenského života, spolupodílejí se na obnově občanské vybavenosti a dalších objektů obce či se podílejí na péči o krajinu. Bez jejich existence by zapojení obyvatel venkova do obnovy své obce mohlo být významně omezeno.</p> <p>Ve venkovském prostoru jsou jen velmi pomalu zaváděny chytrá řešení (koncept smart village), přičemž aplikace takových řešení může přispět k udržení populace na venkově.</p>
Aktivity	<p>a) Údržba a rozvoj dopravní a technické infrastruktury a občanské vybavenosti venkovských sídel (např. místní komunikace, veřejné osvětlení, vodovod či kanalizace, kulturní dům)</p> <p>b) Zachování dostupnosti a rozvoj veřejných služeb na venkově (např. pošta, škola, obchod, lékař, sociální péče)</p> <p>c) Rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti podnikání na venkově</p> <p>d) Podpora činnosti spolků a zájmových skupin působících na venkově</p> <p>e) Rozvoj meziobecní spolupráce a integrovaných přístupů na mikroregionální úrovni</p> <p>f) Zajištění odpovídající dopravní obslužnosti</p> <p>g) Uchování a rozvoj kulturního dědictví venkova (kulturní a společenské akce, tradice, místní památky)</p> <p>h) Zatraktivnění veřejných prostranství, péče o zeleň a životní prostředí v obcích</p> <p>i) Zavádění chytrých řešení ve venkovském prostoru (smart village)</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, jejich sdružení a svazky, MAS, místní podnikatelé, NNO, SPOV, SMS</p> <p>Role kraje - koordinační, podpůrná</p>
Indikátor a žádoucí trend	Počet obyvatel kraje v obcích do 2 000 obyvatel (stagnace)
Vazba na oborový koncepční dokument	V dané oblasti není dokument zpracován
Odpovědný odbor	Odbor regionálního rozvoje

Opatření	4.2 Stabilizace zemědělství a navazujícího zpracovatelského průmyslu
Cíl opatření	Udržení zemědělské produkce a zvýšení její konkurenceschopnosti
Popis a odůvodnění	<p>Zemědělství a potravinářství v tomto kraji se vyznačuje produkcí s nízkou přidanou hodnotou, často prodejem pouze nezpracovaných surovin. Ve velmi malém měřítku jsou využívány nástroje marketingu – což má negativní dopady na nízkou realizační cenu produkce. Jedním z důvodů je unifikovaná produkce, jen malá část producentů je schopna finalizovat výrobky a realizovat na trhu pod zavedenou privátní značkou. Nízká konkurenceschopnost agrárního sektoru je také zapříčiněna nedostačující úrovní investic do moderních technologií (vč. ICT). Potravinářský sektor má stále problém s uplatněním výrobků na trhu, a to jak na domácím tak na trzích v rámci EU. Je orientován zejména na výrobky s nižší přidanou hodnotou a v nižší cenové hladině, což souvisí především s nutností prodeje přes velké obchodní řetězce. Subjekty nedostatečně využívají spolupráce vědy a výzkumu, zaměřují se především na běžnou hospodářskou činnost, často mají negativní přístup k inovacím.</p> <p>Agrární sektor dlouhodobě vykazuje nevhodnou věkovou strukturu a odliv vzdělaných pracovních sil mimo sektor. Důvodem je nízká atraktivnost práce v zemědělství spojená s nižším finančním ohodnocením.</p> <p>Dalším ukazatelem úspěšnosti v zemědělství je vlastnictví či dlouhodobý nájemní vztah k půdě – ovlivňuje investiční aktivity, zajišťuje dlouhodobý charakter podnikání.</p> <p>Značná část zemědělské půdy je v Kraji Vysočina ohrožena půdní erozí, stoprocentně půdní erozi nelze zabránit, pouze částečně je způsobena lidskou činností. Je nutné omezit degradaci půdy – zejména vodní erozi, větrné erozi, acidifikaci, zhutnění. Další nezastupitelnou úlohou půdy je i její retenční schopnost. Zemědělci zajišťují svoji hospodářskou činnost i údržbu krajiny, která je službou veřejnosti, a z tohoto důvodu by měla být společností oceněna. Plocha zemědělské půdy obhospodařována v systému ekologického zemědělství nezaručuje produkci ekologických potravin. V předchozích letech diverzifikovalo mnoho velkých podniků svoji výrobu hlavně pomocí bioplynových stanic, tyto podniky si stabilizují příjmy, ale zároveň dochází k negativnímu vlivu na půdu. Menší subjekty mají omezený přístup ke kapitálu, který je zpravidla nutný k diverzifikaci a zaměřují se tedy např. na agroturistiku, řemeslnou výrobu, služby.</p> <p>Obecnou hrozbou do budoucna pro všechny zemědělské komodity je růst ceny práce, půdy, energií a dalších vstupů. Růst ceny práce je hrozbou zejména pro pracovně náročné komodity – mléko, brambory, zelenina. Dalším rizikem je projevující se změna klimatu - výskyt extrémních meteorologických jevů – přívalové srážky, extrémní sucha, a z toho vyplývající problémy – infekční tlak, škůdci.</p> <p>Zemědělské podniky jsou v současné době při své činnosti závislé na dotacích, které nejsou vždy vhodně zacílené a nemotivují ke tvorbě produkce s tvorbou vyšší přidané hodnoty, ale bez dotací nelze konkurovat. Významný vliv na agrární sektor v našem kraji mají i subjekty, které se zabývají spolkovou činností jako např. včelaři, chovatelé, zahrádkáři, nejenže vytváří a zpestřují svoji produkci trh, ale věnují se mimo jiné údržbě krajiny, společenské činnosti v obcích, jsou nositeli tradic na venkově atd.</p>
Aktivita	a) Adaptování zemědělství na očekávané změny klimatu

	<p>b) Diverzifikace činností zemědělských podniků</p> <p>c) Medializace oboru jako celku a jeho výrobků</p> <p>d) Modernizace techniky, technologického vybavení a staveb sloužící k zemědělské prvovýrobě</p> <p>e) Zintenzivnění spolupráce prvovýrobců a zpracovatelů za účelem efektivnějších postupů (zavádění výrobků s vyšší přidanou hodnotou)</p> <p>f) Zvýšení a zkvalitnění nabídky specifických služeb nabízených na venkově (prodej ze dvora, agroturistika apod.)</p> <p>g) Zajištění systematického a komplexního vzdělávání zaměřeného na aktuální potřeby sektoru</p> <p>h) Rozšiřování šetrných způsobů hospodaření v krajině např. vhodné osevní postupy</p> <p>i) Využití potenciálu obnovitelných zdrojů energie v návaznosti na využití odpadního tepla</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>MZe, MAS, Celostátní síť pro venkov</p> <p>NNO v oblasti agrárního sektoru</p> <p>Podnikatelské subjekty působící v agrárním sektoru</p> <p>Role kraje – omezená, koordinační</p>
Indikátor a žádoucí trend	Hrubá přidaná hodnota na zaměstnance v primárním sektoru (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	V dané oblasti není dokument zpracován
Odpovědný odbor	Odbor regionálního rozvoje

Opatření	4.3 Trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství
Cíl opatření	Zajištění kvality a produkčního potenciálu lesů
Popis a odůvodnění	<p>Lesy v Kraji Vysočina zaujímají téměř jednu třetinu území. Kromě mimoprodukčních funkcí (vodohospodářské, půdoochranné, klimatické, rekreační, estetické a další) plní i funkci produkční. V důsledku klimatických změn dochází k intenzivnímu rozpadu lesních porostů, zejména smrkových. Příčinou je kromě jiného přemnožení hmyzích škůdců, zejména kůrovců. Vlivem těchto patogenů dochází v různé intenzitě k odumírání celé řady dřevin, zejména smrku, borovice, ale i modřínu, jasanu, dubu a dalších. K zastavení rozpadu lesních porostů je činěna řada opatření, ať už z úrovně kraje, ale zejména z úrovně státu, protože rozsah poškození lesů přesahuje jak hranice kraje, tak i hranice České republiky. Aby byl zachován a obnoven potenciál lesů, je třeba realizovat řadu hospodářských opatření, které jsou finančně náročné a legislativně obtížně vymahatelné. Podporou např. použití vhodného reprodukčního materiálu, potřebné péče o založené lesní porosty, výchovy porostů nebo použití vhodných technologií je možné přispívat k zachování a obnově lesa.</p> <p>Následkem pohybu techniky při hospodaření v lesích dochází k poškození cest v lesích, které je pro možnost jejich dalšího využívání nutné pravidelně obnovovat.</p> <p>Kvalitu zejména lesních ekosystémů ovlivňuje mimo jiné výskyt jednotlivých druhů zvěře a jejich početní stavy. Management chovu zvěře ve svém důsledku ovlivňuje jak lesní prostředí, tak i ostatní krajinu. Podporou opatření směřujících vůči zvěři nebo jejímu prostředí lze ovlivnit slabé stránky či ohrožení vztaženého ke zvěři jako obnovitelnému přírodnímu bohatství.</p>
Aktivity	<p>a) Obnova, zajištění a výchova lesních porostů, rekonstrukce nebo přeměna porostů vedoucí ke zvýšení biodiverzity, stability a kvality lesních porostů</p> <p>b) Využití opatření vedoucí k dynamické rovnováze v oblasti hospodaření se zvěří</p> <p>c) Používání moderních, ekologických a k přírodě šetrných postupů a technologií</p> <p>d) Obnova lesní cestní sítě</p> <p>e) Aktivity EVVO v oblasti lesního hospodářství např. prostřednictvím lesní pedagogiky</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	Vlastníci nebo nájemci lesů, podnikatelské subjekty a jejich sdružení, obce, uživatelé honiteb, další subjekty ovlivňující hospodaření v krajině. Role kraje - koordinační, podpůrná, metodická.
Indikátor a žádoucí trend	Rozloha lesních pozemků (zvýšení)
Vazba na oborový koncepční dokument	V dané oblasti není dokument zpracován
Odpovědný odbor	Odbor životního prostředí a zemědělství

Opatření	4.4 Péče o přírodu a krajinu Vysočiny
Cíl opatření	Zabránění snižování biodiverzity a ekologické stability území. Zachování kulturní krajiny s vysokou estetickou a přírodní hodnotou krajinného rázu.
Popis a odůvodnění	<p>Zachování krajinného rázu (genia loci), zvýšení ekologické stability, zvýšení biodiverzity a snížení erozní ohroženosti je nezbytné pro zachování a rozvoj venkovského charakteru našeho kraje, a to od hospodaření v území, přes pohodu bydlení až po rozvoj turistického ruchu, a to jak ve volné krajině, tak v urbanizovaných prostorech.</p> <p>K hlavním problémům přírody mimo urbanizované prostředí patří snižování úrovně biodiverzity a narušená ekologická stabilita zapříčiněné mj. např. neobhospodařováním ploch s cennými biotopy, které jsou vázané na lidskou činnost, které vede k zanikání biotopů volně žijících zvláště chráněných druhů živočichů a planě rostoucích rostlin (pokles biodiverzity nezajištěním dostatečné péče o cenná stanoviště a vzácné druhy uvnitř i mimo chráněná území, dochází např. k zarůstání extenzivních luk a rašelinišť náletovými dřevinami a invazními druhy, degradaci bylinných porostů při absenci pravidelného hospodaření na lukách a pastvinách či rašeliništích, zazemňování tůní, zániku malých vodních nádrží apod.), nebo naopak nevhodným či nadměrnou intenzivním zemědělským, lesnickým či rybářským hospodařením, zastavováním zemědělské půdy, šířením nepůvodních (invazních) druhů rostlin a živočichů apod. Vodu do krajiny trpící suchem a extrémními výkyvy počasí mohou vrátit zejména přírodě blízká opatření k revitalizaci říčních systémů včetně obnovy mokřadů, doplnění tůní a drobných vodních ploch (rizikové jsou naopak velké plochy k akumulaci vod v místech stávajících mokřadů s cennými biotopy apod.). Místy se projevuje zlepšení stavu, celkově se však nadále zvyšuje míra ohrožení (jak na úrovni ekosystémů, tak druhů a genetické variability).</p> <p>Společným působením mnoha negativních vlivů lidské činnosti došlo k takovému poškození ekosystémů, že na našem území mizí řada druhů. V této oblasti se budou projevovat v rostoucí míře negativní dopady změny klimatu. Nepřirozená skladba lesů nebo nedostatek krajinných prvků mají za následek degradaci těchto ekosystémů a úbytek biodiverzity. Jednou z aktivit možných k řešení tohoto problému je realizace skladebných prvků územního systému ekologické stability (ÚSES).</p> <p>Jedním z ukazatelů biodiverzity je hodnocení stavu přírodních stanovišť. Na krajské úrovni jsou to zejména stanoviště významná pro vzácné či zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, která jsou územně vymezena jako maloplošná zvláště chráněná území (NPR, PR, NPP, PP), evropsky významné lokality Nature 2000, evidované lokality ochrany přírody (v územně analytických podkladech), registrované významné krajinné prvky (registrované z důvodu výskytu těchto druhů nebo jejich biotopů) apod. Nezbytný je proto též monitoring ekosystémů, stanovišť a druhů a s tím spojený sběr podkladů, a na to navazující zpracování koncepčních dokumentů pro péči o chráněná území (plány péče), zajištění územní ochrany chráněných území (přírodního dědictví). Z pohledu uchování biodiverzity je třeba velmi citlivě řešit interakce mezi působením člověka a volné přírody (hospodářské škody způsobené zejména dravci a naopak ničení biotopů vlivem hospodářské činnosti). Mezi hlavní problémy patří fragmentace krajiny liniovými stavbami s technologickým řešením</p>

	<p>nešetrným k životnímu prostředí snižujícím migrační prostupnost krajiny (zejména pro živočichy).</p> <p>Problematické jsou brownfields, kdy se tyto pozemky a objekty efektivně nevyužívají a místo jejich regenerace se zastavují další plochy půdy ve volné krajině. Zvláštní pozornost je třeba věnovat radonové zátěži.</p> <p>Urbánní prostory i volná krajina pak trpí poškozováním genia loci sídel a nízkou podporou historických krajinných prvků, charakteristických znaků kulturního a historického vývoje území a estetických hodnot vizuální scény (problematické je zejména ztráta ploch vyšší biologické diverzity tím, že nedochází k obnově a ochraně městských a zámeckých parků a zahrad, zakládání či revitalizaci sídelní zeleně, poukázat lze na nedostatečnou výsadbu zeleně na místech odstraněných starých zátěží, odstraňování liniové zeleně u komunikací, v krajině chybí křovinaté a travnaté meze, remízky apod.).</p> <p>Negativní vliv mají na cenná přírodní stanoviště i návštěvníci a nedostatečná osvěta o významu lokalit a biodiverzity jako celku mezi obyvateli. Nezbytná je proto jak ekologická výchova, vzdělávání a osvěta (EVVO) v oblastech životního prostředí, tak i terénní práce, např. značení zvláště chráněných území, budování návštěvnické infrastruktury apod.</p>
Aktivity	<p>a) Zajišťování péče o zvláště chráněná území a evropsky významné lokality Naturey 2000</p> <p>b) Ochrana a zvyšování početnosti vzácných a ohrožených druhů a jejich biotopů</p> <p>c) Zvyšování ekologické stability krajiny a přirozených funkcí krajiny</p> <p>d) Zajištění prostupnosti krajiny pro živočichy</p> <p>e) Omezení výskytu invazních (nepůvodních) druhů rostlin a živočichů a likvidace jimi způsobených škod</p> <p>f) Obnova a zlepšování krajinného rázu</p> <p>g) Revitalizace brownfields</p> <p>h) Eliminace dopadů radonového rizika na obyvatelstvo</p> <p>i) Zajištění ekologické výchovy (EVVO) v oblasti péče o přírodu a krajinu</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, jejich sdružení a svazky, MAS, NNO, národní instituce v oblasti ŽP (AOPK ČR, správa CHKO).</p> <p>Vlastníci a nájemci pozemků (zemědělské a lesnické podniky, soukromé osoby).</p> <p>Role kraje - především v zajištění péče o zvláště chráněná území a evropsky významné lokality, péče o vzácné druhy i mimo tato území, řešení prostupnosti krajiny, podpůrná.</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Plocha stanovišť významných pro vzácné či zvláště chráněné rostliny a živočichy (zvýšení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Strategie ochrany krajinného rázu (2011)</p> <p>Strategie zvláštní územní ochrany přírody Kraje Vysočina (2015)</p> <p>Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Kraje Vysočina (2018)</p>
Odpovědný odbor	<p>Odbor životního prostředí a zemědělství</p>

Opatření	4.5 Oběhové hospodářství a ekologické zátěže
Cíl opatření	Snížení množství odpadů ukládaných na skládky a maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů
Popis a odůvodnění	<p>Přechod k oběhovému hospodářství zajistí, že přírodní zdroje budou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí a dále pak aby klesalo množství skládkovaného odpadu. Pro přechod k oběhovému hospodářství je nutné dořešit související legislativu, především nový zákon o odpadech. Zejména je třeba stabilizovat termín „ukončení skládkování“ nevyužitelných odpadů.</p> <p>V současné době se v Kraji Vysočina (ostatně v celé ČR) zvyšuje celková produkce odpadů. V oblasti prevence vzniku odpadů je nutné změnit vzorce spotřeby, využívat výrobky s delší životností, prosazovat opravitelnost a recyklovatelnost výrobků, omezit produkci nerecyklovatelných výrobků apod. a tím snižovat produkci odpadů. Rovněž je nezbytné v rámci kontinuálního vzdělávání a osvěty informovat o možnostech a způsobech předcházení vzniku odpadů. Mezi aktivity k prevenci vzniku (zejména komunálních) odpadů lze řadit např.: domácí kompostéry, sběrná síť kontejnerů na použité textilní materiály a oděvy, RE-USE centra pro opětovné použití výrobků (aktivity pro opravy a prodloužení životnosti výrobků), předcházení vzniku potravinových odpadů (budování komplexní infrastruktury potravinových bank), snižování využití jednorázových plastů (výměna jednorázového nádobí za znovu využitelné), podpora infrastruktury pro snižování množství obalů), zavádění systémů PAYT ("Pay-as-You-Throw"). Ve výrobní sféře je nezbytný přechod k technologiím snižujících množství odpadů z výroby.</p> <p>I přes klesající trend představuje skládkování příliš vysoký podíl na způsobu nakládání s komunálními odpady. S ohledem na soulad s principy oběhového hospodářství je nezbytné razantní snižování podílu skládkování na celkové produkci komunálních odpadů a současné zvyšování jejich materiálového a energetického využití. K tomu může mimo jiné napomoci navyšování kapacit na oddělené shromažďování odpadů a následně pak zařízení pro materiálové a energetické využití komunálních odpadů (např. výstavba a modernizace sběrných dvorů, doplnění systému odděleného sběru komunálních odpadů, podpora vysoce účinných třídících a dotřídňovacích systémů pro separaci ostatních i komunálních odpadů).</p> <p>Specifickým problémem jsou biologicky rozložitelné odpady a kaly z čistíren odpadních vod, což lze řešit budováním zařízení pro úpravu čistírenských a tepelné zpracování odpadních kalů z čistíren odpadních vod, sběrem, budováním a modernizací bioplynových stanic, svozem a úpravou gastroodpadů atd. Velmi nízké je energetické využití jinak nevyužitelného komunálního odpadu, které je možné zvýšit např. budováním a modernizací zařízení pro energetické využití odpadů a zařízení pro výrobu paliv z odpadů.</p> <p>Číhajícími nebezpečím jsou staré ekologické zátěže, kontaminovaná místa, která se mohou velice negativně projevit zejména kontaminací spodních vod. Problémem zůstává přetrvávající nedostatečné povědomí populace o problematice nakládání s odpady. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta jsou jedním z významných nástrojů úspěšné implementace správné praxe v nakládání s odpady. Problémem je přetrvávající nedostatečné</p>

	povědomí a vzdělání důležitých cílových skupin – podnikové sféry, veřejné správy, pracovníků školství a NNO, obyvatel obcí.
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> a) Budování a modernizace infrastruktury oběhového hospodářství b) Zajištění environmentální osvěty v oblasti prevence a správného nakládání s odpady c) Předcházení vzniku odpadů d) Zvyšování využití odpadů, včetně biologicky rozložitelných odpadů e) Monitoring a následné sanace starých ekologických zátěží a kontaminovaných míst (zejména skládek)
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, jejich sdružení a svazky, obchodní korporace vlastněné obcemi, školy, MAS, podnikatelské subjekty, NNO, obyvatelé</p> <p>Role kraje omezená (koordinační, podpůrná).</p>
Indikátor a žádoucí trend	Množství komunálních odpadů ukládaných na skládky (snížení)
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina</p> <p>Koncepce EVVO Kraje Vysočina</p>
Odpovědný odbor	Odbor životního prostředí a zemědělství

Opatření	4.6 Zlepšování kvality ovzduší
Cíl opatření	Zlepšení kvality ovzduší prostřednictvím snižování emisí u zdrojů znečišťování
Popis a odůvodnění	<p>Dominantními zdroji znečišťování v Kraji Vysočina jsou nadále malé spalovací stacionární zdroje znečišťování, jež jsou hlavním zdrojem emisí CO, TZL a SO₂, pocházejícími převážně z lokálního vytápění domácností a emise CO, NO_x a prašných jemných částic (PM₁₀ a PM_{2,5}) z dopravy jako mobilních zdrojů.</p> <p>Kraj Vysočina se také potýká s problémem prašnosti, tedy znečištěním jemnými prašnými částicemi. Jedná se o provozy kamenolomů a tím souvisejících provoz mobilních drtících a třídících linek stavebních sutí a kameniva, firmy podnikající v dřevozpracujícím průmyslu, strojírenství, kotelny spalující tuhá paliva, mobilní zdroje z dopravy (resuspenze) a v případě déletrvajících sucha a nepříznivých povětrnostních podmínek jsou významným zdrojem prašnosti i zemědělské plochy (hlavně neobdělána orná půda).</p> <p>Omezení prašnosti lze snižovat např. pořízením strojů na úklid cest a komunikací, vybavením stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší technickými zařízeními pro snižování emisí prachu - vodní clony a skrápění; výsadbou a regenerací izolační zeleně v obcích, průmyslových areálech a dopravních koridorech.</p> <p>V neposlední řadě je v kraji potřeba omezovat emise amoniaku a pachových látek z chovu hospodářských zvířat. Ve srovnání s ostatními oblastmi České republiky je na území Kraje Vysočina provozováno největší množství zdrojů kategorizovaných jako chov hospodářských zvířat.</p> <p>Pro zjištění stavu ovzduší a následné nastavení vhodných kroků ke zlepšení jsou nezbytná data získaná v rámci monitoringu kvality ovzduší, které provádí také Kraj Vysočina.</p>
Aktivita	<p>a) Modernizace nevyhovujících topných systémů v domácnostech</p> <p>b) Monitoring kvality ovzduší ve vybraných městech a obcích</p> <p>c) Snižování prašnosti prostředí</p> <p>d) Realizace technologických opatření k omezování emisí na úrovni nejlepších dostupných technik zejména u významných zdrojů znečišťování ovzduší</p> <p>e) Pořízení a zavedení ověřených technologií ke snižování emisí amoniaku a pachových látek u provozovatelů chovu hospodářských zvířat.</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	Obce, podnikatelské subjekty, domácnosti, Role kraje - monitoring kvality ovzduší, ekologická osvěta, podpůrná
Indikátor a žádoucí trend	Celkové množství emisí látek CO vypouštěných do ovzduší za kalendářní rok (snížení) Celkové množství emisí látek VOC vypouštěných do ovzduší za kalendářní rok (snížení)
Vazba na oborový koncepční dokument	Program ke zlepšení kvality ovzduší pro zónu Jihovýchod – aktualizace 2020.
Odpovědný odbor	Odbor životního prostředí a zemědělství

Opatření	4.7 Ochrana před povodněmi a suchem
Cíl opatření	Zvýšení úrovně ochrany před povodněmi a suchem za účelem snížení jejich negativních dopadů
Popis a odůvodnění	<p>Změna klimatu představuje jedno z klíčových témat současné světové environmentální politiky a může mít řadu negativních dopadů na fungování ekosystému, které se projevuje zejména změnou vodního režimu. Extrémní projevy počasí, jakými jsou zejména povodně či dlouhodobé sucho, představují jeden z možných důsledků takových změn.</p> <p>Povodně patří mezi největší přímé nebezpečí pro obyvatele kraje v oblasti přírodních katastrof. Způsobují rozsáhlé materiální škody, devastace kulturní krajiny včetně ekologických škod, ale i možné ztráty na životech. V Kraji Vysočina dochází častěji k přivalovým povodním. Ochrana sídel před povodněmi je zajištěna pouze částečně, proto téměř každoročně dochází ke škodám způsobených povodněmi. Je tedy třeba realizovat opatření k ochraně před povodněmi jako je např. výstavba poldrů a hrází, zvyšování kapacit koryt vodních toků v intravilánech obcí nebo zvyšování bezpečnosti vodních děl (vodních nádrží). Neméně důležité je zdokonalování systémů povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany budováním hlásných a předpovědních povodňových systémů, varovných a výstražných systémů a zpracováním povodňových plánů.</p> <p>Většina území kraje je od roku 2015 ohrožována dopady dlouhodobého sucha. Hrozí vysychání zdrojů vody, snižování hladiny podzemních vod a v důsledku toho nedostatek pitné vody. Proto je třeba zvyšovat retenční schopnost krajiny (např. přírodě blízkými způsoby zadržování vody, revitalizací říčních systémů, vhodným hospodařením v krajině), což může mít vliv i na předcházení vzniku povodní.</p> <p>Změny klimatu způsobují intenzivnější období veder postihující ve větší míře obyvatele měst. Jednou z cest, jak města adaptovat a zároveň prostředí ve městě zkvalitnit, je budování zelené a modré infrastruktury (zeleň a vodní plochy ve městech), která zahrnuje prostorově specifické přírodní a přírodě blízké prvky a oblasti, které mají další environmentální funkce. Jedná se o kombinované využívání zeleně a zejména srážkové vody tak, aby bez užitku neodtékala do kanalizace, ale aby jí vegetace mohla čerpat, odpařovat, a tak sídla ochlazovat.</p>
Aktivita	<p>a) Realizace opatření k ochraně před povodněmi</p> <p>b) Realizace opatření k ochraně před dopady dlouhodobého sucha</p> <p>c) Zlepšení systémů povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany</p> <p>d) Budování zeleno-modré infrastruktury v sídlech</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce, svazky obcí, správci povodí, správci vodních toků, vlastníci vodních nádrží, vlastníci pozemků</p> <p>Role kraje je omezená (koordinační, podpůrná)</p>
Indikátor a žádoucí trend	Není stanoven
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Studie ochrany před povodněmi na území Kraje Vysočina</p> <p>Povodňový plán Kraje Vysočina</p>
Odpovědný odbor	Odbor životního prostředí a zemědělství

Prioritní oblast 5: Atraktivní kulturní a historické dědictví a cestovní ruch

Opatření	5.1 Rozvoj cestovního ruchu
Cíl opatření	Zvýšení atraktivity kraje rozvojem potřebné infrastruktury a pestré nabídky kvalitních produktů cestovního ruchu
Popis a odůvodnění	<p>Základní a doprovodná infrastruktura cestovního ruchu a kvalita poskytovaných služeb je předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu v destinaci. V návaznosti na potenciál cestovního ruchu (pestrý krajinný charakter, bohatý kulturně-historický potenciál, jedno z nejkvalitnějších životních prostředí v rámci ČR) je infrastruktura a na ní navázané služby nezbytnou součástí nabídky cestovního ruchu, její kvalita a komplexnost je jedním ze základních pilířů pro úspěšnou prodejnost destinace, která se však musí opírat o aktuální a cílenou marketingovou podporou s širokým dopadem s využitím vhodných a moderních informačních technologií.</p> <p>Vysočina se pyšní hustou sítí značených pěších a cyklo tras, okruhů pro běžecké lyžování, hipotras, naučných stezek,... většina tras se ale potýká s neodpovídající doprovodnou infrastrukturou a její údržbou (např. odpočinková místa, servisní a informační panely, doprovodný mobiliář, úvaziště, nabíjecí stanice pro elektrokola, cyklopointy). Cyklotrasy vykazují nedostatky v komfortu (kvalitě povrchů), v podobě méně bezpečných úseků, nedostatečného propojení mezi trasami a cyklostezkami i v návaznosti dálkových tras na další regiony. Nedostatečné je také pokrytí regionu areály singletracků resp. destinací zaměřených speciálně na MTB cyklistiku. Provozovatelé lyžařských areálů i lyžařských stop jsou ve vysoké míře závislí na přízni klimatických podmínek. Region má rezervy i ve vybavenosti infrastrukturou pro volnočasové aktivity sportovně-rekreačního, zážitkového a populárně naučného charakteru. Vhodné je rovněž nezapomenout na zajištění přístupnosti turistických cílů pro osoby zdravotně znevýhodněné, rodiče s kočárky a malými dětmi i seniory.</p> <p>I přes dobrou dopravní dostupnost patří náš kraj k méně vyhledávaným pobytovým destinacím v ČR. Výkonnost odvětví CR je stále nedostatečná, což souvisí s nízkým počtem přijíždějících návštěvníků a turistů, kteří zde tráví krátkou dobu, a proto je také vykazován nízký podíl využití lůžkové kapacity.</p> <p>V souvislosti s geografickou polohou Kraje Vysočina v centru ČR je vhodný další rozvoj a marketingová podpora konferenčního a incentivního turismu. Potenciál je především pro akce s menším a středním počtem účastníků. Výrazný rozvojový potenciál Vysočiny spočívá i ve venkovské turistice, je však potřeba neustále zkvalitňovat a rozšiřovat nabídku poskytovaných služeb.</p> <p>Významným zdrojem informací na lokální úrovni jsou turistická informační centra (TIC), která by pro podporu kvalitních služeb měla být vybavena kromě propagačních materiálů i aktuální databází s komplexní nabídkou turistického regionu Vysočina.</p> <p>Důležitým faktorem ovlivňující úroveň poskytovaných služeb je mnohdy nedostatečné kvalifikační vybavení pracovníků v sektoru CR (jazykové, technologické, manažerské, vztah k životnímu prostředí apod.), které souvisí také s nedostatečným provázáním studia a praxe a dalším vzděláváním pracovníků. Určitým potvrzením zlepšování služeb je získávání certifikací systémů kvality napovídající o vyšší garanci služeb a</p>

	<p>tím vyšší kredibilitě regionu. Na regionální úrovni je třeba zaměřit se na tvorbu silných produktů a jejich uplatnění na trhu.</p> <p>Rozvoj a zkvalitňování turistické infrastruktury a souvisejících služeb v podnikatelském i veřejném sektoru zvýší spokojenost a očekávání veřejnosti a tím může být dosaženo i nárůstu příjezdů a případně i délky pobytu. I proto je nutné zintenzivnit koordinaci činností všech subjektů cestovního ruchu v regionu (sběr dat, kumulace nabídek, tvorba turistických produktů apod.). Vedle spolupráce veřejnoprávních subjektů je potřeba zintenzivnit spolupráci s podnikatelskými subjekty.</p> <p>S cílem koordinovat spolupráci všech subjektů v oblasti cestovního ruchu, pomoci vytvářet kvalitní produkty, prezentovat turistickou nabídku a zajistit efektivní marketingovou podporu, zvyšovat kvalitu služeb a profesní vzdělávání působí v regionu krajská příspěvková organizace Vysočina Tourism. Vysočina Tourism úzce spolupracuje s existujícími organizacemi destinačního managementu na oblastní úrovni, které území kraje pokrývají pouze částečně.</p>
Aktivity	<p>a) Budování, rozšiřování a zkvalitňování sítě turistických tras a další infrastruktury pro volnočasové aktivity využitelné pro CR včetně rozvoje doprovodné infrastruktury a související nabídky služeb</p> <p>b) Zkvalitnění prezentace regionální turistické nabídky a tvorba turistických produktů zaměřených na konkrétní cílové skupiny</p> <p>c) Rozvoj lidských zdrojů v oblasti CR</p> <p>d) Zkvalitňování služeb turistických informačních center</p> <p>e) Rozvoj subjektů působících v oblasti konferenčního a incentivního turismu</p> <p>f) Organizace a propagace akcí s potenciálním nadregionálním významem či prokazatelným dopadem do cestovního ruchu</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Města, obce, jejich zřizované příspěvkové organizace, MAS, sdružení a svazky obcí, NNO, podnikatelské subjekty, VŠPJ a střední školy s výukou CR</p> <p>Organizace destinačního managementu Vysočina Tourism (VT)</p> <p>Role kraje - zřizovatel VT metodická, podpůrná, koordinační</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (zvýšení)</p> <p>Průměrný počet přenocování (stagnace)</p> <p>Návštěvnost regionálního turistického portálu za rok (zvýšení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	<p>Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kraji Vysočina na období 2017-2025</p> <p>Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Kraji Vysočina</p>
Odpovědný odbor	Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu

Opatření	5.2 Ochrana a zachování kulturních památek
Cíl opatření	Systematická údržba a obnova kulturních památek a zvýšení povědomí obyvatel o významu kulturního dědictví
Popis a odůvodnění	<p>Kraj Vysočina disponuje nesmírně bohatým a silným kulturním potenciálem, množstvím jedinečných movitých a nemovitých kulturních památek, z nichž mnohé přesahují svým významem hranice regionu. Na prestižní Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jsou zapsány 3 památky. Skupinu nejvýznamnějších památek doplňuje 15 nemovitých národních kulturních památek a 3 movité národní kulturní památky.</p> <p>Výjimečným kulturním bohatstvím kraje jsou také městské a vesnické památkové rezervace, městské a vesnické památkové zóny, krajinné památkové zóny a ochranná pásma.</p> <p>S ochranou a zachováním památek souvisí kvalitní výkon státní památkové péče v Kraji Vysočina, který je závislý zejména na odborných a personálních možnostech jednotlivých orgánů a organizací na úseku památkové péče (Kraj Vysočina, ORP a NPÚ ÚOP v Telči) a na jejich vzájemné spolupráci. Přínosné může být zapojení odborné veřejnosti a dalších subjektů.</p> <p>Pro zabezpečení a uchování nejvýznamnější části památkového fondu Kraje Vysočina je důležité památkový fond podrobně zdokumentovat, odborně zhodnotit, porovnat vůči jiným územím a celku (ČR) a vhodně prezentovat. Průzkumy a důkladná dokumentace jsou dnes nezbytným základem moderního přístupu k ochraně kulturního dědictví. Evidence památkového fondu v našem kraji však vykazuje v různých částech regionu odlišný stupeň kvality.</p> <p>K zásadním úkolům památkové péče v kraji i do budoucna patří zachování kulturního dědictví, a to včetně památek tzv. místního významu, které ačkoliv nepožívají právní ochranu, jsou nositelem regionální historie. V plné míře je nutné zamezit zanikání kulturních památek způsobenému neadekvátní péčí, necitlivým využíváním památkových objektů a nezájmem vlastníků o jejich obnovu (nepřiměřené zásahy, modernizace bez akceptování zachování památkových hodnot, používání nevhodných materiálů a technologických postupů při obnovách). V souvislosti s péčí o památky nelze opomenout i nutnost ochrany památek před vandalizmem a příp. odcizením. Jedním z aktuálních ohrožení, zejména ve smyslu společenského a estetického uplatnění kulturních památek, může být nadměrná a neregulovaná výstavba větrných nebo solárních elektráren, která zásadně změní charakter krajiny, v případě instalace solárních panelů na objekty nebo aplikací zateplovacích systémů také vzhled samotných kulturních památek, či jiné individuální s životním prostředím (přírodním i urbanizovaným) nekonzistentní zájmy.</p> <p>Nadále je potřebné zvyšovat povědomí obyvatel o kulturním dědictví v národním i mezinárodním rozsahu a zesilovat společenské povědomí o jeho nenahraditelných hodnotách a prohlubovat vztah veřejnosti ke kulturnímu dědictví. Představit kulturní hodnoty památek veřejnosti patří k nejdůležitějším úkolům památkové péče a jedná se o celospolečenskou záležitost. Památkový fond kraje má turistický potenciál, v současnosti však lze najít rezervy v jeho využívání. Kvalitní zhodnocení památkového fondu je v současnosti nezbytným předpokladem prezentace památek a jejich následného zapojení do cestovního ruchu. Kdy pak část takto získaných příjmů může být využita na další obnovu tohoto fondu.</p>

Aktivita	<p>a) Obnova kulturních památek a památkově chráněných území zejména za použití tradičních materiálů a technologických postupů</p> <p>b) Provádění průzkumů a důkladná dokumentace památkového fondu</p> <p>c) Zvyšování povědomí obyvatel o významu kulturního dědictví</p> <p>d) Zpřístupňování kulturních památek pro rozvoj cestovního ruchu a využívání jejich potenciálu, vč. zřizování adekvátního zázemí pro návštěvníky</p> <p>e) Obnova památek místního významu</p> <p>f) Zkvalitnění spolupráce mezi gestory státní památkové péče v kraji</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Vlastníci dotčených objektů (města a obce, právnické a fyzické osoby, kraj, stát, církve)</p> <p>Subjekty zapojené do výkonu státní správy a do propagace kulturního dědictví (kraj, města, obce, NPÚ, NNO, ..)</p> <p>Role kraje – vlastník kulturních památek, výkon státní správy, dozor nad obnovou NKP, podpůrná a koordinační</p>
Indikátor a žádoucí trend	<p>Počet movitých a nemovitých národních kulturních památek (zvýšení)</p> <p>Počet ohrožených památek na seznamu vedeném NPÚ (snížení)</p>
Vazba na oborový koncepční dokument	Koncepce podpory státní památkové péče v Kraji Vysočina na období 2018-2023
Odpovědný odbor	Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu

Opatření	5.3 Rozvoj kultury a kulturní infrastruktury
Cíl opatření	Modernizace kulturní infrastruktury, rozšíření a zatraktivnění nabídky kulturních aktivit a služeb a rozvoj kreativních projevů
Popis a odůvodnění	<p>Kraj Vysočina disponuje bohatou sítí kulturních subjektů poskytujících veřejné služby a množstvím zájmových organizací a uměleckých souborů šířících kulturu na místní, regionální i národní úrovni. Kraj Vysočina je současně přímým zřizovatelem významných organizací v této oblasti – krajské knihovny, divadla, čtyř muzeí a tří galerií. Obdobné organizace spíše s lokálním významem jsou zřizovány i dalšími subjekty, zejména městy a obcemi.</p> <p>Vysočina je také regionem s širokou nabídkou kulturních a kulturně společenských akcí a aktivit, tradičních festivalů všech žánrů a dochovanými četnými projevy tradiční lidové kultury. Některé z těchto akcí mají nadregionální význam. Slabou stránkou je nedostatečné nebo nevyhovující prostorové, technické a technologické zázemí řady kulturních subjektů způsobené dlouholetým podfinancováním modernizace kulturní infrastruktury (budovy, vnitřní vybavení, vč. výstavního mobiliáře, technického a technologického vybavení), ztráta atraktivnosti poskytovaných služeb vzhledem k narůstajícím nárokům návštěvníka a současným trendům, nedostatečná podpora rozvoje edukační činnosti a nedostatečná propagace a provázanost na oblast cestovního ruchu.</p> <p>V posledních letech se velmi zvýrazňuje význam tzv. kulturních a kreativních odvětví, které mají značný socioekonomický potenciál, vytvářejí pracovní místa, stimulují inovativnost a zlepšují image celého regionu. Tato odvětví zahrnují nejrůznější složky kultury a jsou založeny především na kreativních projevech a opírají se o duševní vlastnictví. Nejvýznamněji se toto projevuje v architektuře, designu, filmu, reklamě, audiovizí, tisku, software, výtvarném umění, uměleckých řemeslech, atd.</p> <p>V návaznosti na dosavadní rozvoj kulturní oblasti a rozšiřování rozmanitosti kulturních aktivit je hlavním cílem: modernizace kulturních institucí, zejména muzeí, galerií a knihoven za účelem zkvalitňování poskytovaných veřejných služeb; efektivní využití a rozvoj kulturního potenciálu kraje; a přímá podpora živé kultury reprezentované formou neprofesionálního i profesionálního umění.</p>
Aktivita	<p>a) Rozvoj a zkvalitnění kulturní infrastruktury</p> <p>b) Příprava, propagace a realizace kulturních a kulturně-společenských akcí</p> <p>c) Zachování, vytváření a předávání kulturních hodnot (publikační, výtvarná, fotografická, filmová a další estetická tvorba, ochrana sbírkových předmětů, edukační činnost ad.)</p>
Hlavní zapojené subjekty a role kraje	<p>Obce a jejich příspěvkové organizace a svazky, NNO a další právnické a fyzické osoby.</p> <p>Role kraje - zřizovatel příspěvkových organizací (muzea, galerie, knihovna, divadlo), role metodická a podpůrná</p>
Indikátor a žádoucí trend	Návštěvnost v muzeích a galeriích zřizovaných Krajem Vysočina (zvýšení) Počet knihoven v kraji (stagnace)
Vazba na oborový koncepční dokument	Koncepce výkonu regionálních funkcí knihoven v Kraji Vysočina Koncepce péče o tradiční lidovou kulturu v Kraji Vysočina
Odpovědný odbor	Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu

IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Monitoring a vyhodnocování Strategie rozvoje Kraje Vysočina

Aby bylo možné posoudit, do jaké míry je zpracovaná strategie úspěšně realizována a v jakém rozsahu, je navrženo předkládat pravidelně zastupitelstvu kraje roční monitorovací zprávu a to vždy nejpozději do 30. června daného roku za rok předchozí. Zpráva bude mít několik částí a bude také jakousi zpětnou vazbou k nastavení SRK a případným nezbytným aktualizacím. V případě zjištění, že některé výdaje v rámci rozpočtu nebudou mít vhodnou oporu v SRK, bude tato informace využita u možné další aktualizace. Podoba zprávy se samozřejmě může po dobu platnosti dokumentu měnit, v tuto chvíli se však předpokládá, že bude obsahovat informace popsané na následujících řádcích:

Finanční naplňování strategie z rozpočtu kraje

První částí monitorovací zprávy bude vyhodnocení naplňování SRK ve vazbě na rozpočet kraje. Zde bude obsahem přiřazení výdajů z krajského rozpočtu (primárně dotačních titulů a významnějších investičních akcí) jednotlivým opatřením SRK. Cílem bude zjistit, jakou měrou a které prioritní oblasti a opatření SRK jsou z rozpočtu kraje naplňovány a také zda případně neexistuje rozvojová činnost kraje bez vazby na tento základní rozvojový dokument.

Jednotlivé programy Fondu Vysočiny budou přiřazeny ke kalendářnímu roku jako celek dle data vyhlášení a to i nehledě na skutečnost, že vlastní vyplacení dotací nemusí být vázáno na kalendářní rok, ale reálně může probíhat v následujících několika letech.

U dotačních titulů (Fond Vysočiny, příp. další), popř. některých individuálních dotací, kde byla vyžadována spoluúčast příjemce dotace, může být také vyčíslena tato spoluúčast jako další vyvolaná investice (výdaj) do dané oblasti.

Strategii rozvoje kraje logicky naplňují i činnosti dalších subjektů v území jako jsou obce, NNO či podnikatelské subjekty nebo projekty státu, které jsou realizovány na území kraje (z důvodu náročnosti zpracování však vyhodnocení za další subjekty nebude obsahem monitorovacích zpráv).

Vyhodnocení soustavy indikátorů SRK

Při zpracování SRK byla v rámci každého opatření definována soustava indikátorů pomoci, které bude možné vyhodnotit úspěšnost jejich naplňování. Pro každý z 61 indikátorů je definován název, bližší popis, jednotka, zdroj dat, vstupní hodnota a především trend, který stanovuje žádoucí vývoj dané oblasti. U každého indikátoru by mělo být zhodnoceno, zda se vyvíjí dle požadovaného trendu nebo, zda se daná oblast vyvíjí nežádoucím směrem. Hodnocení s vyšší vypovídací schopností bude samozřejmě možné až po získání další časové řady. Pro některé údaje jsou data dostupná až s určitým zpožděním, proto se ve vyhodnocení za určitý rok mohou jako nejnovější údaje vyskytovat hodnoty za různé období. U některých indikátorů se podařilo již při přípravě strategie zpracovat časovou řadu za delší časové období. S odstupem času se některé indikátory mohou jevit jako nevhodně zvolené, nebo nadále přestanou být periodicky sledované či jednoduše vyčíslitelné. Proto při případné aktualizaci SRK může být provedena revize zvolených indikátorů.

Výdaje na Evropské projekty

Výdaje na projekty kofinancované z programů ESIF budou zpracovány samostatně a to především kvůli tomu, že realizace většiny projektů probíhá nad roční časový rámec vyhodnocení zpracovaného za daný rok. Realizace evropských projektů téměř vždy probíhá po delší časové období a přiřazení výdajů do konkrétního roku by mohlo poskytnout zkreslené informace. V případě, že bychom se držely výdajů za evropské projekty dle let, byly by přiřaditelné pouze části projektů v nejrůznějších fázích (přípravná fáze, realizační fáze, udržitelnost apod.), kdy výdaj může znamenat i vratku, penále apod.

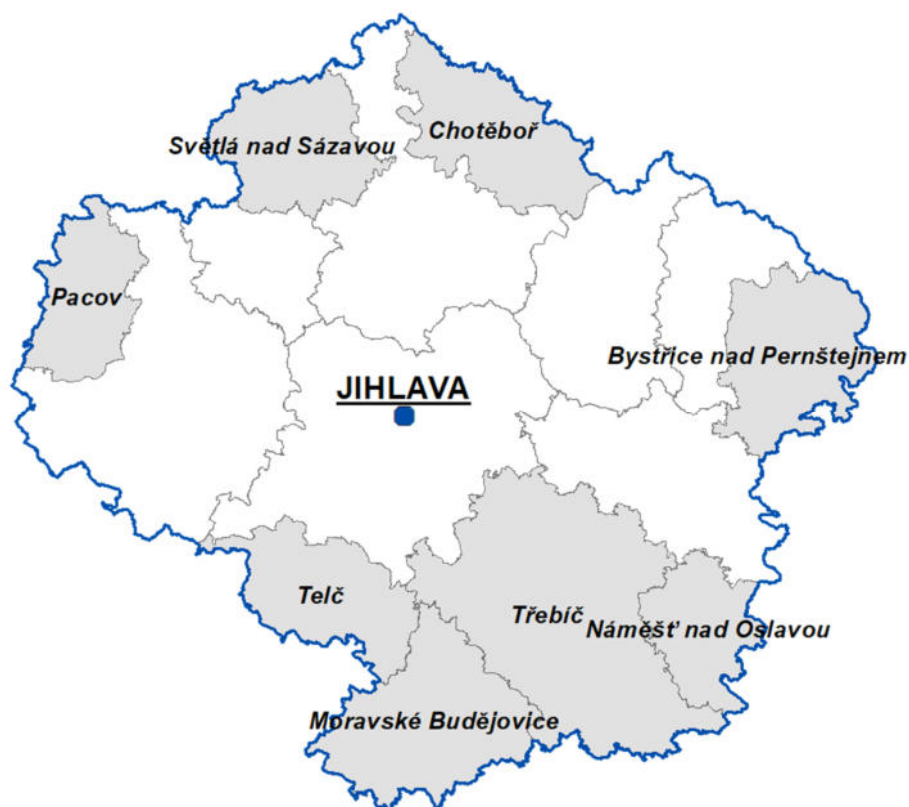
Vymezení území se specifickými potřebami

Povinnou součástí strategie územního obvodu kraje je dle zákona o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. vymezení území, které lze z hlediska regionálního rozvoje považovat za znevýhodněné a zasloužila by si tedy zvláštní pozornost regionální politiky státu resp. kraje.

Obdobné typy území jsou vymezeny v nadřazeném dokumentu na národní úrovni, tedy Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále i „SRR 21+“), kde se nazývají „Hospodářsky a sociálně ohrožená území“ a odpovídají jednotce správní obvodů ORP. Pro jejich vymezení byly využity následující indikátory: (a) intenzita bytové výstavby, (b) hrubá míra celkového přírůstku, (c) index stáří, (d) podíl nezaměstnaných osob, (e) intenzita podnikatelské aktivity. U těchto indikátorů byla použita průměrná hodnota za období let 2013–2017. Dle SRR 21+ se předpokládá, že bude docházet ve dvouletých intervalech k jejich aktualizaci a rozsah vymezení se tedy může v průběhu času změnit.

Dle SRR 21+ je v celé ČR na základě této metodiky vymezeno 73 správních obvodů, kde žije 25 % obyvatel ČR. Do Kraje Vysočina z toho spadá 8 obvodů z celkem 15 a žije zde 195 tis. obyvatel, tedy 38 % z celkového počtu obyvatel kraje. Vymezené území je zobrazeno v následující mapě a jedná se o území těchto obvodů obcí s rozšířenou působností: Chotěboř, Světlá nad Sázavou, Pacov, Moravské Budějovice, Třebíč, Náměšť nad Oslavou, Bystřice nad Pernštejnem a Telč.

Obr.: Vymezení hospodářsky a sociálně ohrožených území dle SRR 21+ v Kraji Vysočina (obvody ORP)

Při pohledu na mapu si můžeme všimnout, že se jedná o tzv. vnitřní periferii, tedy území ležící na hranicích se sousedními regiony s horší dostupností významnějších ekonomických center.

Kraje mohou ve strategiích rozvoje územního obvodu kraje vymezit hospodářsky a sociálně ohrožená území na nižší administrativní úrovni (např. správní obvody pověřených obecních úřadů) a řešit disparity i v rámci jednotlivých správních obvodů ORP. Kraje mohou vymezit jako hospodářsky a sociálně ohrožená i jiná území, než jaká vymezuje SRR 21+, nicméně bez nároku na cílenou podporu prostřednictvím regionální politiky státu či operačních programů pro období 2021-2027. Toto vymezení, nad rámec SRR 21+, by sloužilo pouze pro případnou finanční podporu z krajského rozpočtu.

Z důvodu návaznosti na dokument na národní úrovni, porovnatelnosti s ostatními kraji, dalších souvislostí a již poměrně významného rozsahu vymezeného území je pro potřeby naplňování Strategie rozvoje Kraje vysočina navrženo převzít vymezení těchto území dle SRR 21+.

Dle zákona o regionálním rozvoji by Kraj Vysočina měl podporovat rozvoj těchto regionů. Podpora ze strany kraje může mít různou formu. Níže jsou uvedeny příklady, které je možné při přípravě různých nástrojů regionálního rozvoje na úrovni kraje zohlednit:

- a) přednostní realizace aktivit kraje ve vymezených územích
- b) cílená podpora konkrétních projektů ve vymezených územích
- c) zaměření vybraných dotačních titulů kraje pouze na žadatele z těchto regionů
- d) definovat výběrová kritéria v rámci některých dotačních titulů kraje tak, aby byli preferováni žadatelé z těchto typů území

Jedná se pouze o doporučení, které je vhodné při přípravě různých nástrojů regionálního rozvoje na úrovni kraje zvážit a v případě vhodnosti pak i reálně aplikovat.

Vazba SRK na Strategii rozvoje ČR 2021+

Pro úspěšné naplňování cílů definovaných v návrhové části je nezbytné provázání SRK na ostatní dokumenty na regionální úrovni a také úroveň národní. Provazba na regionální úroveň je zajištěna v rámci jednotlivých opatření, kde jsou uvedeny dokumenty, které řešená témata více rozvíjí.

Tato kapitola se bude věnovat vazbě SRK na nejbližší dokument na národní úrovni Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR), která byla schválena vládou ČR v listopadu 2019. Jedním z požadavků obsažených v SRR je právě zpracování vazeb mezi strategiemi krajů a tímto dokumentem. Při hodnocení vazeb se zpracovatelé SRK potýkali především se skutečností, že návrhová část SRR má strukturu dle typů území, což není pro regionální koncepci vhodné, proto je SRK členěna dle řešených témat.

Strategické cíle SRR (StC):

- StC 1: Mezinárodně konkurenceschopná metropolitní území adaptovaná na ekonomický, prostorový a populační růst
- StC 1: Aglomerace využívající svůj růstový potenciál a plnící úlohu významných krajských hospodářských, kulturních a akademických center
- StC 3: Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení
- StC 4: Revitalizované a hospodářsky restrukturalizované regiony, přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby trhu
- StC 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích
- StC 6: Kvalitní plánování regionálního rozvoje přispívající k plnění cílů regionální politiky

SRR má 6 strategických cílů, StC 1 a 4 se netýkají území Kraje Vysočina, proto nejsou řešeny v tabulce vazeb.

Stupnice vazeb:

- žádná vazba, žádná zmínka v SRR
- X - nízká vazba, v SRR uvedeno jen hodně obecně nebo řešení z textu nepřímo vyplývá
- XX - střední vazba
- XXX - silná vazba.

Vazba opatření SRK na strategické cíle SRR

Prioritní oblasti a opatření SRK		StC 2	StC 3	StC 5	StC 6
Prioritní oblast 1 - Konkurenceschopná ekonomika a zaměstnanost					
Opatření 1.1	Věda, výzkum a inovace	XXX	XX	-	-
Opatření 1.2	Konkurenceschopné podnikatelské prostředí	XX	XXX	XXX	-
Opatření 1.3	Regionální školství	XXX	XXX	XXX	-
Opatření 1.4	Rozvoj terciárního a dalšího vzdělávání	XX	XX	XX	-
Prioritní oblast 2 - Kvalitní a dostupné veřejné služby					
Opatření 2.1	Lidské zdroje ve zdravotnictví	X	X	-	-
Opatření 2.2	Kvalitní, bezpečná a efektivní zdravotní péče	XXX	XX	XX	-
Opatření 2.3	Kvalitní a moderní zdravotnická infrastruktura	X	X	X	-
Opatření 2.4	Služby sociální péče	XXX	XXX	XX	-
Opatření 2.5	Prevence závislosti a sociální začleňování	XXX	XXX	XXX	XX
Opatření 2.6	Rodinná a seniorská politika	X	XX	-	-
Opatření 2.7	Zájmové a neformální vzdělávání a sport	XX	XX	XX	-
Opatření 2.8	Mezinárodní aktivity a mezinárodní spolupráce	X	X	X	-
Opatření 2.9	Rozvoj neziskového sektoru	X	X	X	-
Opatření 2.10	Kvalitní veřejná správa	XX	X	X	XXX

Opatření 2.11	Příprava územně plánovací dokumentace	XX	X	-	XXX
Prioritní oblast 3 - Moderní infrastruktura a mobilita					
Opatření 3.1	Moderní dopravní infrastruktura	XXX	XXX	-	-
Opatření 3.2	Zkvalitnění služeb veřejné hromadné dopravy	XXX	XXX	XXX	-
Opatření 3.3	Bezpečnost silničního provozu a zklidňování dopravy	XXX	XX	-	-
Opatření 3.4	Zásobování pitnou vodou	-	-	-	-
Opatření 3.5	Odvádění a čištění odpadních vod	-	-	-	-
Opatření 3.6	Infrastruktura ICT	-	XXX	XXX	-
Opatření 3.7	Elektronické služby veřejného sektoru (eGovernment)	-	-	-	XXX
Opatření 3.8	ICT gramotnost a vzdělávání	-	-	-	-
Opatření 3.9	Efektivní krizové řízení a prevence kriminality	X	X	X	-
Opatření 3.10	Hospodaření s energií	XX	XXX	-	-
Prioritní oblast 4 - Zdravé životní prostředí a udržitelný venkov					
Opatření 4.1	Obnova a rozvoj venkovského prostoru	X	XXX	XXX	X
Opatření 4.2	Stabilizace zemědělství a navazujícího zpracovatelského průmyslu	-	XXX	X	-
Opatření 4.3	Trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství	X	XXX	-	-
Opatření 4.4	Péče o přírodu a krajinu Vysočiny	XX	XXX	-	-
Opatření 4.5	Oběhové hospodářství a ekologické zátěže	-	X	-	-
Opatření 4.6	Zlepšování kvality ovzduší	XXX	XX	-	-
Opatření 4.7	Ochrana před povodněmi a suchem	XXX	XXX	-	-
Prioritní oblast 1 - Atraktivní kulturní a historické dědictví a cestovní ruch					
Opatření 5.1	Rozvoj cestovního ruchu	XXX	XXX	X	X
Opatření 5.2	Ochrana a zachování kulturních památek	XXX	XXX	X	-
Opatření 5.3	Rozvoj kultury a kulturní infrastruktury	XXX	XXX	XX	-

Smart řešení v prostředí Kraje Vysočina

Koncept Smart regionu reflektuje trendy 21. století, které kladou důraz na udržitelnost, obnovitelné zdroje a zachování kvalitního životního prostředí. Reaguje na současný dynamický vývoj i změny ve společnosti, na rozšiřující se uplatnění technologií a chytrých zařízení ve výrobě i v každodenním životě i na zvyšující se zájem obyvatel o veřejné věci a kvalitní veřejnou správu. Koncept také umožňuje hledat a vyvíjet nová řešení pro aktuální hrozby a rizika.

Koncept Smart regionu a Smart city či Smart village rozhodně nepatří mezi nové trendy, zatím však není jeho potenciál dostatečně využíván v praxi. Pro jeho zavedení nejsou zcela jasná a jednotná pravidla a neexistuje ani jednotný hodnotící rámec pro jeho realizátory.

Koncept Smart se začal nejdříve uplatňovat v městském prostředí. Velké města začala pocítovat potřebu řešit různé aspekty života na svém území lépe, proto hledala a také často nacházela řešení, která se díky vysoké kvalitě začala označovat jako Smart. Pro celý tento myšlenkový směr (řešení) se začal používat pojem Smart city. Postupem času se ukázalo, že některá chytrá řešení je možné uplatnit i v menších sídlech a následně se začal používat také pojem Smart village. Smart region se snaží hledat Smart řešení uplatnitelná pro celé své území a také vytvořit prostředí, kde budou tyto myšlenky snáze přenositelné mezi jednotlivými subjekty.

Hlavním cílem, kterého by mělo být díky zavádění chytrých technologií a chytrých řešení dosaženo je zlepšení kvality života obyvatel. Výrazným rysem tohoto konceptu je využívání moderních technologií, díky kterým je možné provádět stejné činnosti jinak, lépe a s menšími nároky na lidské zdroje. Často se jedná o zavedení automatizace ve sběru a vyhodnocování dat a informací, které nám následně umožňuje v reálném čase přijímat rozhodnutí lépe přizpůsobená konkrétní situaci.

Důležité je, aby zavádění technologií a řešení v jednotlivých oblastech nepřinášelo pouze izolovaná řešení pro jednotlivé subjekty či malé skupiny, ale vyvolávalo synergické efekty s dopadem na region jako celek. Nezbytná je spolupráce partnerů a hledání společných řešení.

Kraj Vysočina si klade za cíl v konceptu Smart region plnit roli realizátora, ale také roli iniciátora a koordinátora, který stanovuje základní rozvojové směry a priority, zastřešuje spolupráci s klíčovými partnery v území a podporuje jejich vzájemnou interakci tak, aby na jeho aktivity mohla plynule a smysluplně navazovat další Smart řešení, např. na úrovni obcí, místních akčních skupin či jiných rozvojových uskupení.

V neposlední řadě je třeba si také uvědomit, že Smart region není okamžitým stavem, ale jde o vytvoření prostředí, kde bude právě zavádění chytrých technologií a řešení probíhat co možná nejlépe a s nejpříznivějšími dopady pro společnost.

Metody Smart je možné uplatňovat v nejrůznějších oblastech a vhodných řešení je možné vymyslet celou řadu. Následující příklady jsou členěny dle tematických oblastí, kde lze i na základě zkušeností z dalších regionů spatřovat největší potenciál. Jedná se pouze o subjektivní výběr a chytrá řešení lze uplatňovat prakticky v jakékoliv oblasti rozvoje regionu či konkrétní lokalitě:

Doprava:

Parkování – počítání příjezdů a odjezdů z parkoviště, informace o počtu volných míst (informace mohou být dostupné prostřednictvím mobilní aplikace, která může zároveň sloužit k placení parkovného)

Dynamické semaforey (na základě intenzity provozu se mění délka trvání zelené barvy, aby se zvýšila průjezdnost městem)

Bikesharing - sdílení kol určených např. pro pohyb ve městě

Navigace, které v rámci pohybu ve městě sdílí různé způsoby dopravy (auto, pěšky, veřejná doprava)
Zatraktivnění hromadné dopravy (např. lepší design, integrované jízdny řady, karty, chytré zastávky, zavádění wifi apod.)

Energetika:

Vlastní elektrárna – domy si mohou vyrábět vlastní elektrickou energii (např. ze solárních panelů), ukládat ji do baterií a následně ji využít v domácnosti nebo pro napájení elektromobilu
Energetická nezávislost/soběstačnost prostřednictvím zavádění ostrovních systémů nejen domácností, ale i firem, obcí
Obnovitelné zdroje energie, budování pasivních a nízkoenergetických domů
Zavádění energetického managementu, využívání metody EPC (poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem)
Zelené domy
Inteligentní osvětlení (změny intenzity svitu na základě denní doby a pohybu chodců či automobilů)

Životní prostředí:

Automatické měření průtoku vody, které zabrání nechtěným únikům z vodovodního řádu
Odpadové hospodářství (např. kontejnery s monitoringem naplnění)
Měření kvality ovzduší

Veřejná správa:

Digitalizace správních agend,
Správa obecního mobiliáře přes geografické informační systémy
Elektronická komunikace s občany a subjekty v území
Centrální nákupy komodit

Cestovní ruch:

Automatické sčítání cyklistů a turistů umožňuje plánování rozvoje turistické infrastruktury
Čtení QR kódů rozšiřuje nabídku informací o kulturních památkách
Virtuální prohlídky atraktivních turistických míst
Využívání dat mobilních operátorů o pohybech osob pro nastavení turistické nabídky

Zdravotnictví a sociální služby:

eHealth,
Elektronizace procesů
Telemedicína
Aplikace pro zdravý životní styl
Dispečinky sociálních služeb

Informační a komunikační technologie:

Páteřní datová infrastruktura,
Smart grids (inteligentní sítě, v rámci kterých probíhá obousměrná komunikace mezi výrobními zdroji a spotřebiči nebo spotřebiteli),
Regionální datová a analytická centra,
Sítě internetu věcí, wifi sítě

Průmysl:

Zavádění digitalizace a s ní související automatizace výroby a změn na trhu práce, které s sebou přinesou (Průmysl 4.0),

Zemědělství:

Využívání agribotů, satelitní navigační techniky, dronů pro precizní zemědělství, digitální mapy (osevní, pachtovní).

Vzdělávání:

Podpora digitálního vzdělávání a badatelských center

Cílem Kraje Vysočina je v souladu se schválenou strategií rozvoje kraje přispět k rozvoji a využívání chytrých technologií a vytvořit dlouhodobý systematický proces, který má za cíl s pomocí ICT technologií a inovací zvyšovat kvalitu života v našem kraji a tím dosáhnout úspory času, finančních prostředků a snížení negativních dopadů na životní prostředí. To vše v široké spolupráci nejrůznějších institucí a organizací, napříč odvětvími a na principu víceúrovňové správy a partnerství. Se subjekty v regionu je třeba vést důvěryhodnou komunikaci a prezentaci tohoto tématu tak, aby se s myšlenkou Smart regionu Vysočina ztotožnili jak potenciální realizátoři chytrých řešení z řad partnerských organizací, tak široká veřejnost, a aby koncept přinášel systémová a efektivní řešení současných problémů a potřeb regionu. Již nyní je jasné, že koncept Smart regionu se bude kontinuálně vyvíjet v čase a reagovat na vývoj nových technologií a proměnu společenských procesů.

Kraj v konceptu Smart Regionu částečně též bude hrát roli poskytovatele finanční podpory, kde část aktivit k jeho naplňování bude financována přímo z rozpočtu kraje. Další aktivity bude kraj realizovat prostřednictvím projektů spolufinancovaných z evropských strukturálních a investičních fondů či jiných vhodných dotačních titulů. Část projektů pak bude řešena prostřednictvím ostatních subjektů, s případným spolufinancováním ze strany kraje.

Seznam použitých zkratk:

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
BESIP	Bezpečnost silničního provozu
CAF	Common Assessment Framework (Společný hodnotící rámec) nástroj pro zvyšování kvality organizací veřejné správy
CLLD	Komunitně vedený míst rozvoj
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČUS	Česká unie sportu
DSO	Dobrovolné sdružení obcí
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme (systém ekologického řízení a auditu)
GIS	Geografický informační systém
HDP	Hrubý domácí produkt
HZS	Hasičský záchranný sbor
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační a komunikační technologie (<i>Information and Communication Technologies</i>)
IDS	Integrovaný dopravní systém
IoT	Internet věcí
ITI	Územní integrovaná investice
IZS	Integrovaný záchranný systém
KCTM	Krajské centrum talentované mládeže
KSÚSV	Krajská správa a údržba silnic Vysočiny
KOUS	Koordinační uskupení nestátních neziskových organizací Kraje Vysočina
KVET	Kombinovaná výroba elektřina a tepla
MA21	Místní agenda 21
MAS	Místní akční skupina
MSP	Malí a střední podnikatelé
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a sportu
MTB	Horské kolo
MZe	Ministerstvo zemědělství
NATURA 2000	Soustava chráněných území dle jednotných principů EU
NIS	Nemocniční informační systém
NNO	Nestátní neziskové organizace
NPÚ	Národní památkový ústav
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Policie ČR
PRV	Program rozvoje venkova
PZSKV	Poskytovatel zdravotních služeb zřizovaných Krajem Vysočina
P+R	Park and Ride (parkovací místa pro přestup z auta na veřejnou dopravu)
K+R	Kiss and Ride (parkovací místa pro krátké zastavení)
B+R	Bike and Ride (parkovací místa pro přestup z kola na veřejnou dopravu)
RDMKV	Rada dětí a mládeže Kraje Vysočina
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody Kraje Vysočina
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SEA	Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí
SMS	Sdružení místních samospráv
SPOV	Spolek pro obnovu venkova
SRK	Strategie rozvoje Kraje Vysočina
SWOT	silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats)
SZT	Soustava zásobování teplem
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
TEN-T	Trans-European Transport Networks (transevropská dopravní síť)
TIC	Turistická informační centra
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural</i>)

ÚSES	Územní systém ekologické stability
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
VaVal	Věda, výzkum a inovace
VŠPJ	Vysoká škola polytechnická Jihlava
ZZS	Zdravotnická záchranná služba